

తైత్తిరీయ బ్రాహ్మణే తృతీయాష్టకే దశమ ప్రపారకః

॥సావిత్రచయనమ్॥

హరిః ఓమ్॥ సంజ్ఞానం విజ్ఞానం ప్రజ్ఞానం జానదభిజానత్తీ సంకల్పమానం
 ప్రకల్పమానముపకల్పమానముపక్కప్తం క్కుప్తమ్॥ శ్రీయో వసీయ ఆయథ్యంభూతం
 భూతమ్॥ చిత్రః కేతుః ప్రభానాభాస్తంభాన్॥ జ్యోతిష్మౌగ్నేజస్వానాతపగ్నస్తపన్మభితపన్నీ
 రోచనో రోచమానః శోభమానః కల్యాణః॥ దర్శా దృష్టా దర్శతా విశ్వరూపా
 సుదర్శనా ఆప్యాయమానా ప్యాయమానా ప్యాయా సూనృతీరా ఆపూర్వమాణా
 పూర్వమాణా పూర్వయన్నీ పూర్ణా పౌర్ణమసీ॥ దాతా ప్రదాతాకనవ్యో మోదః ప్రమోదః॥[1]
 ఆవేశయన్ నివేశయన్నీంవేశనః సగ్గంశాన్తః శాన్తః ఆభవన్ ప్రభవన్నీంభవన్నీంభూతో
 భూతః॥ ప్రస్తుతం విష్ణుతగ్గం సగ్గస్తుతం కల్యాణం విశ్వరూపమ్ శుక్రమమృతం తేజస్సీ
 తేజః సమిద్ధమ్ ఆరుణం భానుమన్మరీచిమదభితపత్తపస్వత్॥ సపితా ప్రసవితా దీప్తో
 దీపయన్ దీప్యమానః జ్యోలంజ్యోలితా తపన్ వితపన్నీంతపన్నీ॥ రోచనో రోచమానః
 శుమ్మాః శుమ్మమానో వామః॥ సుతా సున్వతీ ప్రసుతా సూయమాకభిమాయమాణా॥
 పితీ ప్రపా సంపా తృప్తిస్తర్పయన్నీ॥[2] కాన్తా కామ్యో కామజాతాకయుష్మతీ కామదుష్మా॥
 అభిశాస్తాకనుమన్తాకనవ్యో మోదః ప్రమోదః ఆసాదయన్నిషాదయన్నీగ్గంసాదనః
 సగ్గంసన్మః సన్మః ఆభూర్మిభూః ప్రభూః శంభూర్మివః॥ పవిత్రం పవియప్యన్ పూతో
 మేధ్యః॥ యశో యశస్వానాయురమృతః॥ జీవో జీవిష్యస్తన్వరో లోకః॥
 సహస్రాన్హియానోజస్వాన్హిహమానః జయన్నభిజయన్మాద్రవిణో ద్రవిణోదాః॥
 ఆర్థిపవిత్రో హరికేశో మోదః ప్రమోదః॥[3] అరుణోకరుణరజః పుణ్ణరీకో విశ్వజిదభిజితో
 ఆర్థ్రః పిన్పమానోకన్నవాన్ రసవానిరావాన్ సర్వపథః సమ్మరో మహస్వాన్॥ ఏజత్స్మి
 జోవత్స్మి॥ క్షుల్లకాః శిషివిష్టకాః సరిస్తరాః సుశేరవః అజిరాసో గమిష్టవః॥ ఇదానీం

తదానీమేతర్హా క్షిప్రమజిరమ్ | ఆశుర్భుమేషః ఘనో ద్రవన్మతిద్రవన్మ్ | త్వరగ్గస్త్వరమాణ
 ఆశురాశీయాజ్ఞవః || అగ్నిష్టోమ ఉక్థోయతిరాత్రే ద్విరాత్రస్త్రరాత్రశుతూరాత్రః || అగ్నిర్
 భుతుః సూర్య భుతుశ్చన్మా భుతుః || ప్రజాపతిః సంవధ్నరో మహాన్మృః ||[4]
 ప్రమాదస్తర్ప్రయస్తి ప్రమాదో జవస్తేణి చ ||1||

భూరగ్నం చ పృథివీం చ మాం చా త్రీగ్ంశు లోకాస్థానంవధ్నరం చా ప్రజాపతిస్తాయ
 సాదయతు | తయా దేవతయాకజ్గిరస్వద్మువా సీదా భువో వాయుం చాస్తరిక్షం చ మాం
 చా త్రీగ్ంశు లోకాస్థానంవధ్నరం చా ప్రజాపతిస్తాయ సాదయతు | తయా
 దేవతయాకజ్గిరస్వద్మువా సీదా స్వరాదిత్యం చ దివం చ మాం చా త్రీగ్ంశు
 లోకాస్థానంవధ్నరం చా ప్రజాపతిస్తాయ సాదయతు | తయా దేవతయాకజ్గిరస్వద్మువా సీదా
 భూర్భువః స్వశ్చస్త్రమసం చ దిశశు మాం చా త్రీగ్ంశు లోకాస్థానంవధ్నరం చా
 ప్రజాపతిస్తాయ సాదయతు | తయా దేవతయాకజ్గిరస్వద్మువా సీదా ||[5]
 సంవధ్నరం చ పట్టు ||2||

త్వమేవ త్వాం వేత్థ యోకసి సోకసి | త్వమేవ త్వాముచైషిః | చితశ్చసి సంచితశ్చస్యగ్నీ ||
 ఏతావాగ్ంశ్చసి భూయాగ్ంశ్చస్యగ్నీ || యత్తే అగ్నే న్యానం యదు తేకతిరిక్తమ్ |
 ఆదిత్యస్తదజ్గిరసశ్చస్వన్మత్తా విశ్వే తే దేవశ్చతిమాపురయన్మత్తా చితశ్చసి సంచితశ్చస్యగ్నీ ||
 ఏతావాగ్ంశ్చసి భూయాగ్ంశ్చస్యగ్నీ || మా తే అగ్నేకచయేన మాకతి చ యేనాయురావుక్షి ||
 సర్వేషాం జ్యోతిషాం జ్యోతిర్యదదావుదేత్తి | తపసో జాతమనిభృష్టమోజః | తత్తే జ్యోతిరిష్టకే |
 తేన మే తపా తేన మే జ్యులా తేన మే దీదిహా యావద్దేవాః యావదసాతి సూర్యః |
 యావదుతాపి బ్రహ్మా ||[6]
 ఆప్మక్షి నవ చ ||3||

సంవధ్నరోకసి పరివధ్నరోకసి ఇదావధ్నరోకసిదువధ్నరోకసి ఇద్వధ్నరోకసి వధ్నరోకసి తస్య
 తే వసన్తః శిరః | గ్రిష్మో దక్షిణః పక్షః | వరషాః పుచ్ఛమ్ | శరదుత్తరః పక్షః | హేమన్త
 మధ్యమ్ | పూర్వపక్షాశ్చితయః | అపరపక్షః పురీషమ్ ||[2] | అహోరాత్రణీష్టకాః || బుషభోకసి
 స్వరో లోకః | యస్యాం దిశి మహీయసే | తతో నో మహా ఆవహా || వాయురూప్యత్వా సర్వ
 దిశ ఆవాహిా | సర్వ దిశోకను వివాహిా | సర్వ దిశోకను సంవాహిా | చిత్యా చితిమాపు)ణా
 అచిత్యా చితిమాపు)ణా || | చిదసి సముద్రయోనిః ||[3] | ఇన్నద్వాక్షః జ్యేన బుతావా | హిరణ్యపక్షః
 శకునో భురుణ్యః | మహాన్తునధస్తో ధ్నువ ఆనిషత్తః || | నమస్తే అస్తు మా మా హిగ్ంసీః | ఏతి
 ప్రతి ప్రతి సమిత్యదితి | దివం మే యచ్ఛా | అన్తరిక్షం మే యచ్ఛా | పృథివీం మే యచ్ఛా
 పృథివీం మే యచ్ఛా | అన్తరిక్షం మే యచ్ఛా | దివం మే యచ్ఛా || | అహ్న ప్రసారయా రాత్ర్య
 సమచా | రాత్ర్య ప్రసారయా | అహ్న సమచా | కామం ప్రసారయా | కామగ్ం సమచా ||[4]
 పురీషగ్ం సముద్రయోనిః | పృథివీం మే యచ్ఛాప్రరిక్షం మే యచ్ఛా సప్త చ ||4||

భూర్భువః స్యః | ఓజో బలమ్ | బ్రహ్మ క్షత్రమ్ | యశో మహాత్ | సత్యం తపో నామా
 రూపమమృతమ్ | చక్షుః స్మేత్రమ్ | మన ఆయుః | విశ్వం యశో మహాః | సమం తపో హరో
 భాః || | జాతవేదా యది వా పావకోకసి వైశ్వానరో యది వా వైద్యతోకసి | శం ప్రజాభ్యో
 యజమానాయ లోకమ్ | ఊర్జం పుష్టిం దదదభ్యావవుధ్నాయి ||[50]
 భాత్యత్వారి చ ||5||

రాజ్ఞీ విరాజ్ఞీ | సమ్రాజ్ఞీ స్వరాజ్ఞీ | అర్పిః శోచిః | తపో హరో భాః | అగ్నిరిన్మో బృహస్పతిః | విశ్వ
 దేవా భువనస్య గోపాః | తే మా సర్వే యశసా సగ్ం సృజన్తు ||[51]
 రాజ్ఞీనో మా సప్త ||6||

అసవే స్వాహా వసవే స్వాహా | విభువే స్వాహా వివస్వతే స్వాహా | అభిభువే స్వాహా కథిపతయే
 స్వాహా | దివాంపతయే స్వాహా కగ్గంహస్తత్వాయు స్వాహా | చాక్షుష్మత్వాయు స్వాహా
 జ్యోతిష్మత్వాయు స్వాహా | రాజ్యై స్వాహా విరాజ్యై స్వాహా | సంరాజ్యై స్వాహా స్వరాజ్యై స్వాహా |
 శూషోయ స్వాహా సూర్యాయ స్వాహా | చన్మసే స్వాహా జ్యోతిషే స్వాహా | సగ్గంసర్వాయ
 స్వాహా కల్యాణాయ స్వాహా | అర్చునాయ స్వాహా ||[09]
 కల్యాణాయ స్వాహైకం చ ||7||

విపశ్చితే పవమానాయ గాయత | మహీ న ధారాతత్వాన్ధు అర్పతి | అహిర్ హ
 జీర్ణమతిసర్వతి త్వచమీ | అత్యై న క్రీడన్నసరద్వృష్టా హరిః | ఉపయామగృహీతోకసి
 మృత్యువే త్వా జ్ఞష్టం గృహణమి | ఏష తే యోనిర్మత్యువే త్వా || అప మృత్యుమప క్షుద్రమీ |
 అపేతః శపథం జహి | అధా నో అగ్ని ఆవహా | రాయస్మోపగ్గం సహస్రిణామీ ||[03] యే తే
 సహస్రమయుతం పాశాః | మృత్యై మర్యాయు హన్తవీ | తాన్ యజ్ఞస్య మాయయా |
 సర్వానవయజామహీః | భక్త్యోకస్యమృతభక్తః | తస్య తే మృత్యుపీతస్యామృతవతః |
 స్వగాకృతస్య మధుమతః | ఉపహరాతస్యోపహరాతో భక్తయామి || మన్మాతభిభూతిః
 కేతుర్యజ్ఞానాం వాక్ | అసావేహీ | [04] అన్ధో జాగృవిః ప్రోణా అసావేహీ | బద్ధిర
 ఆక్రమ్యయితరపానా | అసావేహీ | అహస్తోకస్తావ్ | చక్కుః | అసావేహీ | అపాదాశో మనః |
 అసావేహీ | కవే విప్రచిత్తే శ్రేత్ర | అసావేహీ | [05] సుహస్తః సువాసాః | శూషో నామస్యమృతో
 మర్యైషు | తం త్వాకహం తథా వేద | అసావేహీ | అగ్నిర్మై వాచి శ్రితః | వాగ్ముదయే |
 హృదయం మయి | అహమమృతీ | అమృతం బ్రహ్మణి | వాయుర్మై ప్రోణే శ్రితః | [06] ప్రోణో
 హృదయే | హృదయం మయి | అహమమృతీ | అమృతం బ్రహ్మణి | సూర్యే మే చక్కపి
 శ్రితః | చక్కుర్ హృదయే | హృదయం మయి | అహమమృతీ | అమృతం బ్రహ్మణి | చన్మసుమా

మే మనసి శ్రితః [११] మనో హృదయే హృదయం మయి అహమమృతే అమృతం
 బ్రహ్మణిః దిశో మే శ్రోత్రే శ్రితఃః శ్రోత్రగ్ం హృదయే హృదయం మయి అహమమృతే
 అమృతం బ్రహ్మణిః ఆపో మే రేతసి శ్రితఃః [१२] రేతో హృదయే హృదయం మయి
 అహమమృతే అమృతం బ్రహ్మణిః పృథివీ మే శరీరే శ్రితా శరీరగ్ం హృదయే
 హృదయం మయి అహమమృతే అమృతం బ్రహ్మణిః ఓషధివనస్పతయో మే లోమసు
 శ్రితఃః [१३] లోమాని హృదయే హృదయం మయి అహమమృతే అమృతం బ్రహ్మణిః
 ఇన్హో మే బలే శ్రితః బలగ్ం హృదయే హృదయం మయి అహమమృతే అమృతం
 బ్రహ్మణిః పర్జన్యో మే మూర్ఖ్యో శ్రితఃః [१४] మూర్ఖ హృదయే హృదయం మయి
 అహమమృతే అమృతం బ్రహ్మణిః ఈశానో మే మన్యో శ్రితఃః మన్యర్ హృదయే
 హృదయం మయి అహమమృతే అమృతం బ్రహ్మణిః ఆత్మా మ ఆత్మని శ్రితఃః [१५] ఆత్మా
 హృదయే హృదయం మయి అహమమృతే అమృతం బ్రహ్మణి॥ పునర్వై ఆత్మా
 పునరాయురాగాత్ || పునః ప్రాణః పునరాకూతమాగాత్ || షైవానరో రశ్మిభిర్వచ్ఛానః
 అన్తస్తిష్టత్వమృతస్య గోపాః॥[१६]

సహస్రామిహో శ్రోత్రాసాహేహో ప్రాణే శ్రితో మనసి శ్రితో రేతసి శ్రితా లోమసు శ్రితా మూర్ఖ్యో శ్రిత ఆత్మని శ్రితోచ్ఛో చ ॥४॥
 అగ్నిర్వాయః సూర్యాశ్వన్మా దిశ ఆపః పృథివీషధివనస్పతయ ఇవ్వః పర్జన్యో ఈశాన ఆత్మా పునర్వై త్రయోదశః॥

ప్రజాపతిర్దేవానస్పజత | తే పొప్పునా సందితా అజాయన్త | తాన్వ్యద్వ్యత్ | యద్వ్యద్వ్యత్ |
 తస్మాద్వ్యద్వ్యత్ | తమవృశ్వత్ | యదవృశ్వత్ | తస్మాద్వ్యప్షిః | తస్మాద్వ్యత్తైతే దేవతే
 అభిప్రాప్తుతః | వి చ హ్లావాస్య తత్తు పొప్పునం ద్వ్యతః [१७] వృశ్వతశ్వి || సైం
 మీమాగ్ంసాకగ్నిహోత్ర ఏవ సంపన్నా | అథో ఆహః | సర్వేము యజ్ఞక్రతుష్ప్యతీ | హోష్యన్నప
 ఉపస్పుతేత్తీ | విద్యదసి విద్య మే పొప్పునమితి | అథ హుత్వోపస్పుతేత్తీ | వృష్టరసి వృశ్వ మే
 పొప్పునమితి | యత్క్షమాణో వేష్టోవ్వ వా | వి చ హ్లావాస్యతే దేవతే పొప్పునం ద్వ్యతః [१८]

వృశ్చతశ్చ॥ అత్యగ్ంపో హరుణఃః బ్రహ్మచారిణే ప్రశ్నన్ ప్రేచ్య ప్రజిఫూయా పరేహా
 ప్లక్షం దయ్యామ్పాతిం పృచ్ఛా వేత్థ సావిత్రం 3 న్న వేత్థ 3 ఇతి తమాగత్య పపుచ్ఛా
 ఆచార్యే మా ప్రాప్తాషీతీ వేత్థ సావిత్రం 3 న వేత్థ 3 ఇతి స హోవాచ వేదేతి॥[29] స
 కస్మిన్ ప్రతిష్టిత ఇతి పరోరజసీతి కస్తద్వత్పోరజా ఇతి ఏష వావ స పరోరజా ఇతి
 హోవాచా య ఏష తపతి ఏషోకర్వగ్రజా ఇతి స కస్మిన్త్వష ఇతి సత్య ఇతి కిం
 తథస్త్యమితి తప ఇతి॥[30] కస్మిన్ను తప ఇతి బల ఇతి కిం తద్వలమితి ప్రాణ ఇతి॥ మా
 స్నే ప్రాణమతి పృచ్ఛ ఇతి మాకచార్యోకబ్రవీదితి హోవాచ బ్రహ్మచారీ। స హోవాచ ప్లక్షో
 దయ్యామ్పాతిః యద్వై బ్రహ్మచారిన్ ప్రాణమత్యప్త్యః మూర్ఖ తే వ్యపతిష్యత్
 అహముత ఆచార్యాచ్ఛేయాన్ భవిష్యమి యో మా సావిత్రీ సమవాదిషీతి॥[31]
 తస్మాధావిత్రీ న సంవదేతా స యో హ వై సావిత్రం విదుషా సావిత్రీ సంవదతీ
 సహస్రాశ్చేయం దధాతి అను హ వా అస్మా అస్మా తపశ్చేయం మన్యతీ అన్వష్టై
 శ్రీస్తపో మన్యతీ అన్వష్టై తపో బలం మన్యతీ అన్వష్టై బలం ప్రాణం మన్యతీ॥ స
 యదాహా సంజ్ఞానం విజ్ఞానం దర్శా దృష్టేతి ఏష ఏవ తత్తీ॥[32] అథ యదాహా ప్రస్తుతం
 విష్ణుతగ్ం సుతా సున్వతీతి ఏష ఏవ తత్తీ ఏష హ్యేవ తాన్యహని ఏష రాత్రయః అథ
 యదాహా చిత్రః కేతుర్ధాతా ప్రదాతా సవితా ప్రసవితాచభీజాస్తాకనుమన్సీతి ఏష ఏవ తత్తీ
 ఏష హ్యేవ తేకహ్మై ముహూర్తఃః ఏష రాత్రీః॥[33] అథ యదాహా పవిత్రం
 పవయిష్యన్నాహస్యన్నాహియానరుణోకరుణరజా ఇతి ఏష ఏవ తత్తీ ఏష హ్యేవ
 తేకర్ధమాసః ఏష మాసః అథ యదాహా అగ్నిష్టోమ ఉక్థాయోగ్నిర్ బుతుః ప్రజాపతిః
 సంవథ్సర ఇతి ఏష ఏవ తత్తీ ఏష హ్యేవ తే యజ్ఞక్రతవః ఏష బుతవః॥[30] ఏష
 సంవథ్సరః అథ యదాహా ఇదానీం తదానీమితి ఏష ఏవ తత్తీ ఏష హ్యేవ తే
 ముహూర్తానాం ముహూర్తః॥ జనకో హ వైదేహః అహోరాత్రీః సమాజగామా తగ్గం
 హోచుః యో వా అస్మాన్ వేదా విజహత్పూప్యానమేతి॥[30] సర్వమాయురేతి అభి స్వర్గం

లోకం జయతి నాస్యముష్మల్ కేఽన్నం క్షీయత ఇతి విజహద్ వై పాప్మానమేతి
 సర్వమాయురేతి అభి స్వర్గం లోకం జయతి నాస్యముష్మల్ కేఽన్నం క్షీయతే య ఏవం
 వేద॥ అహో హశ్వధ్యః సావిత్రం విదాంచకారా[31] స హ హగ్ంసో హరణ్యయో భూత్వా|
 స్వర్గం లోకమియాయి ఆదిత్యస్య సాయుజ్యమ్ | హగ్ంసో హ వై హరణ్యయో భూత్వా|
 స్వర్గం లోకమేతి ఆదిత్యస్య సాయుజ్యమ్ | య ఏవం వేద॥ దేవభాగో హ శ్రూతర్పః|
 సావిత్రం విదాంచకారా తగ్గం హ వాగదృశ్యమానాఽభ్యవాచా[32] సర్వం బత గౌతమో వేదా
 యః సావిత్రం వేదేతి స హవాచా కైషా వాగసీతి అయమహగ్ం సావిత్రః|
 దేవానాముత్తమో లోకః | గుహ్యం మహో బిభ్రదితి ఏతావతి హ గౌతమః | యజ్ఞస్థపవీతం
 కృత్వాఽధో నిషపాత | నమో నమ ఇతి[33] స హవాచా మా జ్యోష్టర్గోతము జితో వై తే లోక
 ఇతి | తస్మాద్యే కే చ సావిత్రం విదుః | సర్వే తే జితలోకః || | స యో హ వై
 సావిత్రస్యష్టాక్షరం పదగ్గి శ్రియాఽభిషిక్తం వేద | శ్రియా ప్రావాభిషిచ్యతే | ఘృణిరితి ద్వే
 అక్షరే | సూర్య ఇతి త్రీణి | ఆదిత్య ఇతి త్రీణి | [34] ఏతద్వే సావిత్రస్యష్టాక్షరం పదగ్గి
 శ్రియాఽభిషిక్తమ్ | య ఏవం వేద | శ్రియా ప్రావాభిషిచ్యతే | తదేతదృచాఽభ్యక్తమ్ | బుచో
 అక్షరే పరమే వ్యోమన్మా | యస్మిన్నేవా అధి విశ్వే నిషేధుః | యస్తం న వేద కిమృచా కరిష్యతి
 య ఇత్తద్విదుస్త ఇమే సమాపత ఇతి | న హ వా ఏతస్యర్పా న యజ్ఞాషా న
 సామ్మాఽర్థస్తి | యః సావిత్రం వేద ||[35] తదేతత్పరి యద్దేవచక్రమ్ | ఆర్థ్రం పిన్యమానగ్గి
 స్వర్గే లోక ఏతి | విజహద్విశ్వా భూతాని సంపశ్యత్ | ఆర్థ్ర హ వై పిన్యమానః స్వర్గే లోక
 ఇతి | విజహన్ విశ్వా భూతాని సంపశ్యన్నా | య ఏవం వేద || | శుషో హ వై వార్ష్యేయః |
 ఆదిత్యేన సమాజగాము | తగ్గం హవాచా | ఏహి సావిత్రం విద్ధి | అయం వై స్వర్గీయగ్నిః
 పారయిష్మరమృతాఽధ్వంభూత ఇతి | ఏష వావ స సావిత్రః | య ఏష తపతి | ఏహి మాం
 విద్ధి | ఇతి ప్రాపైనం తదువాచా ||[36]
 ద్వతో ద్వతో వేదేతి తప ఇతి సమాదిష్టేతి తద్రాతేర్ బుతవ ఏతి చక్రహాచ నమ ఇత్యాదిత్య ఇతి త్రీణి సావిత్రం వేద

ఎద్ద పథ్మి చ ॥9॥

ప్రజాపతిర్థేవాస్తుంజ్ఞానం ప్రస్తుతం తాస్యహస్తేష రాత్రయుష్టిత్రః కేతుస్తేకహో ముహూర్తా రాత్రీః పవిత్రం తేకర్థమాసా
అగ్నిష్టోమా యజ్ఞక్రతవ ఇదానీం ముహూర్తానాం జనక్రహీనా దేవభాగః కైషా వాజ్ఞా జుషో హ షై షోదశ ॥

ఇయం వావ సరఫూ తస్యా అగ్నిరేవ సారఫుం మధుః యా ఏతాః పూర్వపక్షాపరపక్షయో
రాత్రయః తా మధుకృతః యాస్యహని తే మధువృషాః స యో హ వా ఏతా
మధుకృతశ్చ మధువృషాగ్రశ్చ వేదా కుర్వన్తి హషైయతా అగ్నో మధుః నాస్యష్టాపూర్తం
ధయన్తి ॥ అథ యో న వేదా [30] న హషైయతా అగ్నో మధు కుర్వన్తి
ధయన్త్యస్యష్టాపూర్తమ్॥ యో హ వా అహోరాత్రాణాం నామధేయాని వేదా
నాహోరాత్రీష్యార్థిమార్ఘతి ॥ సంజ్ఞానం విజ్ఞానం దర్శా దృష్టితి ॥ ఏతావనువాకో
పూర్వపక్షస్యాహోరాత్రాణాం నామధేయాని ప్రస్తుతం విష్టుతగ్ం సుతా సున్యతితి ॥
ఏతావనువాకాపరపక్షస్యాహోరాత్రాణాం నామధేయాని నాహోరాత్రీష్యార్థిమార్ఘతి ॥ య
ఏవం వేదా [31] యో హ షై ముహూర్తానాం నామధేయాని వేదా న
ముహూర్తేష్యార్థిమార్ఘతి ॥ చిత్రః కేతుర్మాతా ప్రదాతా సపితా ప్రసపితాచభిశాస్తానుమస్తేతి ॥
ఏతేకనువాకా ముహూర్తానాం నామధేయాని న ముహూర్తేష్యార్థిమార్ఘతి ॥ య ఏవం వేదా
యో హ వా అర్థమాసానాం చ మాసానాం చ నామధేయాని వేదా నార్థమాసేషు న
మాసేష్యార్థిమార్ఘతి ॥ పవిత్రం పవియిష్యన్ధనహస్వాస్యన్ధనహస్వాయానరుణ్ణకరుణారజ్ఞా ఇతి ॥
ఏతేకనువాకా అర్థమాసానాం చ మాసానాం చ నామధేయాని [30] నార్థమాసేషు న
మాసేష్యార్థిమార్ఘతి ॥ య ఏవం వేదా యో హ షై యజ్ఞక్రతునాం చర్మానాం చ
సంవధ్నరస్య చ నామధేయాని వేదా న యజ్ఞక్రతుషు నర్తుషు న సంవధ్నర ఆర్థమార్ఘతి ॥
అగ్నిష్టోమా ఉక్కోయికగ్నిర్ బుతుః ప్రజాపతిః సంవధ్నర ఇతి ॥ ఏతేకనువాకా యజ్ఞక్రతునాం
చర్మానాం చ సంవధ్నరస్య చ నామధేయాని న యజ్ఞక్రతుషు నర్తుషు న సంవధ్నర

అర్థమార్ఘతి య ఏవం వేదా యో హ వై ముహూర్తానాం ముహూర్తాన్ వేదా న
ముహూర్తానాం ముహూర్తేష్యార్తమార్ఘతి[40] ఇదానీం తదానీమితి ఏతే వై ముహూర్తానాం
ముహూర్తాః న ముహూర్తానాం ముహూర్తేష్యార్తమార్ఘతి య ఏవం వేదా॥ అథ యథా
క్షీత్రజ్ఞో భూత్యాకమప్రవిశ్యాన్నమత్తి ॥ ఏవమేవైతాన్ క్షీత్రజ్ఞో భూత్యాకమప్రవిశ్యాన్నమత్తి ॥ స
ఏతేషామేవ సలోకతాగ్ం సాయుజ్యమశ్నుతే ॥ అప పునర్ష్టుత్యం జయతి ॥ య ఏవం వేదా॥

[41]

న వైద్వం వేదాసువాకా అర్థమాసాం చ మాసాం చ నామధేయాని ముహూర్తేష్యార్తమార్ఘతి నవ చ ॥10॥
ఇయమహోరాత్రాణగ్ం సంజ్ఞానం పూర్వపథ్మస్య ప్రస్తుతమపరపథ్మస్య ముహూర్తానాం చిత్రః కేతుర్ధమాసాం పవిత్రం
యజ్ఞక్రతునామగ్నిష్టోమో యజ్ఞక్రతునామిదానీం ముహూర్తానాం ముహూర్తాన్ వేదేదానీమథో ద్వాదశ ॥

కశ్చిద్ధ వా అస్మాల్లోకాత్మేత్యా ॥ ఆత్మానం వేదా ఆయమహమస్తుతి ॥ కశ్చిథివ్యం లోకం న
ప్రతిప్రజానాతి ॥ అగ్నిముగ్దో ష్టోవ ధూమతాన్తాః స్వం లోకం న ప్రతిప్రజానాతి ॥ అథ యో
ష్టోవైతమగ్నిగ్రో సాపిత్రం వేదా ॥ స ఏవాస్మాల్లోకాత్మేత్యా ॥ ఆత్మానం వేదా ఆయమహమస్తుతి ॥
[42] స స్వం లోకం ప్రతిప్రజానాతి ॥ ఏష ఉపేవైనం తథాపిత్రః స్వరగ్గం లోకమభివహతి ॥
అహోరాత్మైర్వ్య ఇదగ్ం సయుగ్ంః క్రియతే ॥ ఇతిరాత్రాయాదీక్షిషత ॥ ఇతిరాత్రాయ
వృతముపాగురితి ॥ తానిహానేవంవిదుషః ॥ ఆముష్మిల్లోకే శేవధిం ధయన్తి ॥ ధీతగ్ం ష్టోవ స
శేవధిమను పరైతి ॥ అథ యో ష్టోవైతమగ్నిగ్రో సాపిత్రం వేదా[43] ॥ తస్య ష్టోవాహోరాత్రాణి ॥
అముష్మిల్లోకే శేవధిం న ధయన్తి ॥ అధీతగ్ం ష్టోవ స శేవధిమను పరైతి ॥ భరద్వాజో హ
త్రిభిరాయుర్భుర్భుచర్యమువాసా ॥ తగ్ం హ జీర్ణిగ్గ స్థవిరగ్ం శయానమా ఇన్న
ఉపవ్రజ్యోవాచ ॥ భరద్వాజా యత్తే చతుర్థమాయుర్థద్వామ్ ॥ కిమేనేన కుర్యా ఇతి ॥
బ్రహ్మచర్యమేవైన చరేయమితి హవాచా[44] ॥ తగ్ం హ త్రీవ్ గిరిరూపానవిజ్ఞాతానివ
దర్శయాంచకారా ॥ తేషాగ్ం ష్టోకస్మాన్ ॥ ముష్మినాకదదే ॥ స హవాచా

భరద్వజేత్యమన్త్ర్యా ॥ వేదా వా ఏతీ అనన్తా షై వేదాః ఏతద్వ
 ఏతైస్త్రభిరాయుర్భీరవ్వోచథాః అథ త ఇతరదనమాక్తమేవ ఏహమం విధి ॥ అయం షై
 సర్వవిద్యేతి ॥[4] తషై షై షైతమగ్నగ్ం సావిత్రమువాచ ॥ తగ్గం స విదిత్యా అమృతో భూత్యా ॥
 స్వర్గం లోకమియాయా ఆదిత్యస్య సాయుజ్యమ్ ॥ అమృతో షైవ భూత్యా స్వర్గం
 లోకమేతి ఆదిత్యస్య సాయుజ్యమ్ ॥ య ఏవం వేదా ఏషో ఏవ త్రయా విద్యా ॥[5]
 యావస్తగ్ం హ షై త్రయ్య విద్యయా లోకం జయతి ॥ తావస్తం లోకం జయతి ॥ య ఏవం
 వేదా ॥ అగ్నీర్వ ఏతాని నామధేయాని ॥ అగ్నీరేవ సాయుజ్యగ్ం సలోకతామాప్నోతి ॥ య ఏవం
 ఏదా వాయోర్వ ఏతాని నామధేయాని ॥ వాయోరేవ సాయుజ్యగ్ం సలోకతామాప్నోతి ॥ య
 ఏవం వేదా ఇన్నస్య వా ఏతాని నామధేయాని ॥[6] ఇన్నస్యైవ సాయుజ్యగ్ం
 సలోకతామాప్నోతి ॥ య ఏవం వేదా బృహస్పతీర్వ ఏతాని నామధేయాని ॥ బృహస్పతీరేవ
 సాయుజ్యగ్ం సలోకతామాప్నోతి ॥ య ఏవం వేదా ప్రజాపతీర్వ ఏతాని నామధేయాని ॥
 ప్రజాపతీరేవ సాయుజ్యగ్ం సలోకతామాప్నోతి ॥ య ఏవం వేదా బ్రహ్మణో వా ఏతాని
 నామధేయాని ॥ బ్రహ్మణ ఏవ సాయుజ్యగ్ం సలోకతామాప్నోతి ॥ య ఏవం వేదా ॥ స వా
 ఏషోఽగ్నిరప్తషుచ్ఛ వాయురేవ ॥ తస్యాగ్నిరుగ్మిమ్ ॥ అసావాదిత్యః శిరః ॥ స యదేతే దేవతే
 అన్తరేణా ॥ తథసర్వగ్ం సీవ్యతి ॥ తస్మాధానవిత్రుః ॥[7]
 అయమహమస్తై వేద హోవాచ సర్వవిద్యేతి విద్యైవ్రస్య వా ఏతాని నామధేయాని బ్రహ్మణ ఏవ సాయుజ్యగ్ం
 సలోకతామాప్నోతి సప్త చ ॥11॥

అగ్నీర్వయోరిన్నస్య బృహస్పతీః ప్రజాపతీర్భృహణః సషై సప్త ॥

సంజ్ఞానం భూస్త్రమేవ సంవథ్సరోసి భూ రాజ్ఞసే విష్ణీతే ప్రజాపతీర్భౌసియం వావ సరఘా క్షిద్గ్రంకాదశ ॥11॥

సంజ్ఞానగ్ం రాజ్ఞమూర్ఖ పూర్వయ ఏష సంవథ్సరో నార్థమాసేషు నవచత్యారిగ్ంశత్ ॥149॥

సంజ్ఞానగ్ం సావిత్రః ॥

॥హరిః షమ్॥

తైత్తిరీయ బ్రహ్మణే తృతీయాష్టకే ఏకాదశ ప్రపారకః

॥నాచికేతచయనమ్॥

హరిః ఓమ్॥ లోకోని స్వర్గోని అన్మోకస్యప్రారోని అక్షితోకస్యక్షయోని తపసః
ప్రతిష్టా త్వయాదమన్తః విశ్వం యక్కం విశ్వం భూతం విశ్వగ్రూం సుభూతమ్| విశ్వస్య భర్త
విశ్వస్య జనయతా| తం త్వోపదధే కామదుషుమక్షితమ్| ప్రజాపతిస్తావ్ సాదయతు|
తయా దేవతయాకజ్గిరస్వద్మువా సీదు॥ [१] తపోని లోకే శ్రీతమ్| తేజసః ప్రతిష్టా|
త్వయాదమన్తః విశ్వం యక్కం విశ్వం భూతం విశ్వగ్రూం సుభూతమ్| విశ్వస్య భర్తు| విశ్వస్య
జనయతృ| తత్తోవోపదధే కామదుషుమక్షితమ్| ప్రజాపతిస్తావ్ సాదయతు| తయా
దేవతయాకజ్గిరస్వద్మువా సీదు॥ [२] తేజోని తపసి శ్రీతమ్| సముద్రస్య ప్రతిష్టా|
త్వయాదమన్తః విశ్వం యక్కం విశ్వం భూతం విశ్వగ్రూం సుభూతమ్| విశ్వస్య భర్తు| విశ్వస్య
జనయతృ| తత్తోవోపదధే కామదుషుమక్షితమ్| ప్రజాపతిస్తావ్ సాదయతు| తయా
దేవతయాకజ్గిరస్వద్మువా సీదు॥ [३] సముద్రోని తేజసి శ్రీతః| అపాం ప్రతిష్టా|
త్వయాదమన్తః విశ్వం యక్కం విశ్వం భూతం విశ్వగ్రూం సుభూతమ్| విశ్వస్య భర్త విశ్వస్య
జనయతా| తం త్వోపదధే కామదుషుమక్షితమ్| ప్రజాపతిస్తావ్ సాదయతు| తయా
దేవతయాకజ్గిరస్వద్మువా సీదు॥ [४] ఆపః స్థ సముద్రే శ్రీతఃః పృథివ్యాః ప్రతిష్టా యుష్మాసు|
ఇదమన్తః విశ్వం యక్కం విశ్వం భూతం విశ్వగ్రూం సుభూతమ్| విశ్వస్య భర్తుల్ విశ్వస్య
జనయత్ర్యః| తా వ ఉపదధే కామదుషుమక్షితఃః| ప్రజాపతిస్తావ్ సాదయతు| తయా
దేవతయాకజ్గిరస్వద్మువా సీదు॥ [५] పృథివ్యస్యపుని శ్రీతా| అగ్నేః ప్రతిష్టా| త్వయాదమన్తః|
విశ్వం యక్కం విశ్వం భూతం విశ్వగ్రూం సుభూతమ్| విశ్వస్య భర్త్రు| విశ్వస్య జనయత్రీ| తాం

త్వేపదధే కామదుఘుమక్షితామ్ | ప్రజాపతిస్తావ్ | సాదయతు | తయా
 దేవతయాకజ్గిరస్వద్మువా సీద్ || [६] అగ్నిరసి పృథివ్యగ్ం శ్రితఃః అన్తరిక్షస్య ప్రతిష్టా
 త్వయాదమన్తఃః విశ్వం యక్షం విశ్వం భూతం విశ్వగ్ం సుభూతమ్ | విశ్వస్య భర్తా విశ్వస్య
 జనయతా | తం త్వేపదధే కామదుఘుమక్షితమ్ | ప్రజాపతిస్తావ్ | సాదయతు | తయా
 దేవతయాకజ్గిరస్వద్మువా సీద్ || [७] అన్తరిక్షమస్యగ్ని శ్రితమ్ | వాయోః ప్రతిష్టా
 త్వయాదమన్తఃః విశ్వం యక్షం విశ్వం భూతం విశ్వగ్ం సుభూతమ్ | విశ్వస్య భర్తు || విశ్వస్య
 జనయత్ || | తత్త్వేపదధే కామదుఘుమక్షితమ్ | ప్రజాపతిస్తావ్ | సాదయతు | తయా
 దేవతయాకజ్గిరస్వద్మువా సీద్ || [८] వాయురస్యన్తరిక్షే శ్రితఃః దివః ప్రతిష్టా | త్వయాదమన్తఃః
 విశ్వం యక్షం విశ్వం భూతం విశ్వగ్ం సుభూతమ్ | విశ్వస్య భర్తా విశ్వస్య జనయతా | తం
 త్వేపదధే కామదుఘుమక్షితమ్ | ప్రజాపతిస్తావ్ | సాదయతు | తయా
 దేవతయాకజ్గిరస్వద్మువా సీద్ || [९] ద్వోరసి వాయో శ్రితా | ఆదిత్యస్య ప్రతిష్టా
 త్వయాదమన్తఃః విశ్వం యక్షం విశ్వం భూతం విశ్వగ్ం సుభూతమ్ | విశ్వస్య భర్తీ | విశ్వస్య
 జనయత్ || | తం త్వేపదధే కామదుఘుమక్షితమ్ | ప్రజాపతిస్తావ్ | సాదయతు | తయా
 దేవతయాకజ్గిరస్వద్మువా సీద్ || [१०] ఆదిత్యకసి దివి శ్రితఃః చన్మసః ప్రతిష్టా
 త్వయాదమన్తఃః విశ్వం యక్షం విశ్వం భూతం విశ్వగ్ం సుభూతమ్ | విశ్వస్య భర్తా విశ్వస్య
 జనయతా | తం త్వేపదధే కామదుఘుమక్షితమ్ | ప్రజాపతిస్తావ్ | సాదయతు | తయా
 దేవతయాకజ్గిరస్వద్మువా సీద్ || [११] చన్మమా అస్యాదిత్యే శ్రితఃః నక్తత్రణాం ప్రతిష్టా
 త్వయాదమన్తఃః విశ్వం యక్షం విశ్వం భూతం విశ్వగ్ం సుభూతమ్ | విశ్వస్య భర్తా విశ్వస్య
 జనయతా | తం త్వేపదధే కామదుఘుమక్షితమ్ | ప్రజాపతిస్తావ్ | సాదయతు | తయా
 దేవతయాకజ్గిరస్వద్మువా సీద్ || [१२] నక్తత్రణి స్థితఃః చన్మమసి శ్రితాని | సంవధ్నరస్య ప్రతిష్టా
 యుష్మాసు | ఇదమన్తఃః విశ్వం యక్షం విశ్వం భూతం విశ్వగ్ం సుభూతమ్ | విశ్వస్య
 భర్తుణి విశ్వస్య జనయత్రోణి | తాని వ ఉపదధే కామదుఘుమక్షితాని | ప్రజాపతిస్తావ్

సాదయతు। తయా దేవతయాకజ్గిరస్వద్మువా సీద॥[१३] సంవధ్నరోకసి నక్షత్రేమ శ్రితఃః
బుతూనాం ప్రతిష్టాః త్వయాదమన్తఃః విశ్వం యక్షం విశ్వం భూతం విశ్వగ్రో సుభూతమ్।
విశ్వస్య భర్త విశ్వస్య జనయితా తం త్వోపదధే కామదుఘుమక్షితమ్। ప్రజాపతిస్తావ్
సాదయతు। తయా దేవతయాకజ్గిరస్వద్మువా సీద॥[१४] బుతవః స్థ సంవధ్నరే శ్రితఃః
మాసానాం ప్రతిష్టాః యుష్మాసుః ఇదమన్తఃః విశ్వం యక్షం విశ్వం భూతం విశ్వగ్రో
సుభూతమ్। విశ్వస్య భర్తరో విశ్వస్య జనయితారః। తాన్ వ ఉపదధే కామదుఘునక్షితాన్।
ప్రజాపతిస్తావ్ సాదయతు। తయా దేవతయాకజ్గిరస్వద్మువా సీద॥[१५] మాసాః స్థర్తుమ
శ్రితఃః అర్థమాసానాం ప్రతిష్టాః యుష్మాసుః ఇదమన్తఃః విశ్వం యక్షం విశ్వం భూతం
విశ్వగ్రో సుభూతమ్। విశ్వస్య భర్తరో విశ్వస్య జనయితారః। తాన్ వ ఉపదధే
కామదుఘునక్షితాన్। ప్రజాపతిస్తావ్ సాదయతు। తయా దేవతయాకజ్గిరస్వద్మువా సీద॥

[१६] అర్థమాసాః స్థ మాసు శ్రితఃః అహోరాత్రయోః ప్రతిష్టాః యుష్మాసుః ఇదమన్తఃః విశ్వం
యక్షం విశ్వం భూతం విశ్వగ్రో సుభూతమ్। విశ్వస్య భర్తరో విశ్వస్య జనయితారః। తాన్ వ
ఉపదధే కామదుఘునక్షితాన్। ప్రజాపతిస్తావ్ సాదయతు। తయా
దేవతయాకజ్గిరస్వద్మువా సీద॥[१६] అహోరాత్రే సోధర్థమాసేమ శ్రితేః భూతస్య ప్రతిష్టే
భవ్యస్య ప్రతిష్టే యువయోరిదమన్తఃః విశ్వం యక్షం విశ్వం భూతం విశ్వగ్రో సుభూతమ్।
విశ్వస్య భర్త్ర్యై విశ్వస్య జనయిత్ర్యై। తే వాముపదధే కామదుఘు అక్షితే। ప్రజాపతిస్తావ్
సాదయతు। తయా దేవతయాకజ్గిరస్వద్మువా సీద॥[१७] పోర్చుమాస్యప్షకాకమావాస్యాః
అన్నాదాః స్థాన్నదుఘుః యుష్మాసుః ఇదమన్తఃః విశ్వం యక్షం విశ్వం భూతం విశ్వగ్రో
సుభూతమ్। విశ్వస్య భర్త్ర్యై విశ్వస్య జనయిత్ర్యై। తా వ ఉపదధే కామదుఘు అక్షితఃః।
ప్రజాపతిస్తావ్ సాదయతు। తయా దేవతయాకజ్గిరస్వద్మువా సీద॥[१८] రాడసి బృహతీ
శీరసీన్మపత్తీః ధర్మపత్తీః విశ్వం భూతమను ప్రభూతా। త్వయాదమన్తఃః విశ్వం యక్షం
విశ్వం భూతం విశ్వగ్రో సుభూతమ్। విశ్వస్య భర్త్ర్యై విశ్వస్య జనయిత్రీ। తాం త్వోపదధే

కామదుషుమక్తితామ్ | ప్రజాపతిస్త్రా సాదయతు | తయా దేవతయాకజ్గిరస్వద్భువా సీద్ ||

[10] ఓజోకసి సహోకసి | బలమసి భ్రాజోకసి | దేవానాం ధామామృతమ్ | అమర్త్యస్తపోజాః |
త్వయాదమన్తుః | విశ్వం యక్కం విశ్వం భూతం విశ్వగ్గం సుభూతమ్ | విశ్వస్య భర్తా విశ్వస్య
జనయతా | తం త్వోపదధే కామదుషుమక్తితమ్ | ప్రజాపతిస్త్రా సాదయతు | తయా
దేవతయాకజ్గిరస్వద్భువా సీద్ ||[10]

లోకస్తపస్తేజిః సముద్ర ఆపః పుఢివ్యగ్గిరస్తరిక్కం వాయుర్మ్యరాదిత్యశ్చస్త్రమా నక్తత్రణి సంవధ్నర బుత్వో మాసా
అర్ధమాసా అహోరాత్రే పౌర్ణమాసీ రాదస్త్రోజోస్త్రోకవిగ్ంతతిః ||1||

లోకోకసి భర్తా తమ్ | తపస్తేజోకసి భర్తు | తత్త్వి సముద్రోకసి భర్తా తమ్ | ఆపః స్తు భత్యస్తా వః పుఢివీ భర్తీ తామ్ |
అగ్నిరసి భర్తా తమ్ | అన్తరిక్కం భర్తు | తత్త్వి వాయురసి భర్తా తమ్ | ద్వోరసి భర్తీ తామ్ | ఆదిత్యశ్చస్త్రమా భర్తా తమ్ |
నక్తత్రణి స్తు భత్యాణి తాని వః | సంవధ్నరోసి భర్తా తమ్ | బుత్వో మాసా అర్ధమాసా భర్తారస్తాన్ వః | అహోరాత్రే భర్త్య
తీ వామ్ | పౌర్ణమాసీ భర్త్యస్తా వః | రాదసి భర్తీ తామ్ | ఓజోకసి భర్తా తమేకవిగ్ంతతిః ||

త్వమగ్ని రుద్రో అసురో మహో దివః | త్వగ్గం శర్దో మారుతం పుక్క తఃశిహీ త్వం
వాతైరరుణైర్యాసి శజ్గయః | త్వం పూషా విధతః పాసి ను త్వనా | దేవా దేవేషు శ్రయధ్వమ్ |
పుథమా ద్వీతీయేషు శ్రయధ్వమ్ | ద్వీతీయస్తుతీయేషు శ్రయధ్వమ్ | తృతీయశ్చతుర్థేషు
శ్రయధ్వమ్ | చతుర్థః పశ్చమేషు శ్రయధ్వమ్ | పశ్చమాః ప్రశ్నేషు శ్రయధ్వమ్ ||11|| పశ్చాః
సప్తమేషు శ్రయధ్వమ్ | సప్తమా అప్స్మమేషు శ్రయధ్వమ్ | అప్స్మమా నవమేషు శ్రయధ్వమ్ |
నవమా దశమేషు శ్రయధ్వమ్ | దశమా ఏకాదశేషు శ్రయధ్వమ్ | ఏకాదశా ద్వాదశేషు
శ్రయధ్వమ్ | ద్వాదశాస్త్రయోదశేషు శ్రయధ్వమ్ | త్రయోదశాశ్చతుర్రుశేషు శ్రయధ్వమ్ |
చతుర్రుశాః పశ్చాదశేషు శ్రయధ్వమ్ | పశ్చాదశాః ఔషధశేషు శ్రయధ్వమ్ ||12|| ఔషధశాః
సప్తదశేషు శ్రయధ్వమ్ | సప్తదశా అప్స్మాదశేషు శ్రయధ్వమ్ | అప్స్మాదశా ఏకాన్నవిగ్ంశేషు
శ్రయధ్వమ్ | ఏకాన్నవిగ్ంశా విగ్ంశేషు శ్రయధ్వమ్ | విగ్ంశా ఏకవిగ్ంశేషు శ్రయధ్వమ్ |

ఏకవిగ్ంశా ద్వావిగ్ంశేము శ్రయధ్వమ్ | ద్వావిగ్ంశాస్త్రయోవిగ్ంశేము శ్రయధ్వమ్ |
 త్రయోవిగ్ంశాశ్చతుర్యగ్ంశేము శ్రయధ్వమ్ | చతుర్యగ్ంశాః పశ్చవిగ్ంశేము శ్రయధ్వమ్ |
 పశ్చవిగ్ంశాః పండ్యగ్ంశేము శ్రయధ్వమ్ | [7] పండ్యగ్ంశాః సప్తవిగ్ంశేము శ్రయధ్వమ్ |
 సప్తవిగ్ంశా అష్టవిగ్ంశేము శ్రయధ్వమ్ | అష్టవిగ్ంశా ఏకాన్నత్రిగ్ంశేము శ్రయధ్వమ్ |
 ఏకాన్న త్రిగ్ంశాస్త్రగ్ంశేము శ్రయధ్వమ్ | త్రిగ్ంశా ఏకత్రిగ్ంశేము శ్రయధ్వమ్ | ఏకత్రిగ్ంశా
 ద్వాత్రిగ్ంశేము శ్రయధ్వమ్ | ద్వాత్రిగ్ంశాస్త్రయస్త్రగ్ంశేము శ్రయధ్వమ్ ||
 దేవాస్త్రరేకాదశాస్త్రయస్త్రగ్ంశాః ఉత్తరే భవతా ఉత్తరవర్తున్ ఉత్తరసత్యానః |
 యత్యామ ఇదం జూహోమి | తన్నై సమృద్ధ్యతామ్ | వయగ్గ స్యామ పతయో రయాణామ్ |
 భూర్భువః స్వః స్వాహా || [7] |

పశ్చేము శ్రయధ్వగ్ం పోడశేము శ్రయధ్వగ్ంపండ్యగ్ంశేము శ్రయధ్వముత్తరసత్యానత్యారి చ ||2||

అగ్నావిష్టా సజోషనా | ఇమా వర్ధను వాం గిరః | ద్వ్యమైర్వాజేభిరాగతమ్ | రాజ్ఞి విరాజ్ఞి |
 సముజ్ఞి స్వరాజ్ఞి | అర్చిః శోచిః | తపో హరో భాః | అగ్నిః సోమో బృహస్పతిః | విశ్వే దేవా
 భువనస్య గోపాః | తే సర్వే సంగత్యా | ఇదం మే ప్రవతా వచః | వయగ్గ స్యామ పతయో
 రయాణామ్ | భూర్భువః స్వః స్వాహా || [7] |

సంగత్యై త్రీణి చ ||3||

అన్నపత్తేకన్నస్య నో దేహిః | అనమీవస్య శుష్మిణః | ప్ర ప్రదాతారం తారిషః | ఊర్జం నో దేహి
 ద్వ్యపదే చతుష్పదే | అగ్నే పృథివీపతీః | సోమ వీరుధాం పతీః | త్వష్టః సమిధాం పతీః
 విష్ణువాణానాం పతీః | మిత్ర సత్యానాం పతీః | వరుణ ధర్మానాం పతీః | [7] మరుతో గణానాం
 పతయః | రుద్ర పశునాం పతీః | ఇన్ద్రజిసాం పతీః | బృహస్పతీ బ్రహ్మానస్పతీః | ఆ రుచా
 రోచేకహగ్గ స్వయమ్ | రుచా రురుచే రోచమానః | అతీత్యాదః స్వరాభరేహా | తస్మిన్ యోనో

ప్రజనో ప్రజాయేయా వయగ్గ స్వాము పతయో రయాణామ్యా భూర్భువః స్వః స్వాహః॥[17]
వరుణ ధర్మణాం పతే స్వః స్వాహః॥4॥

సప్త తే అగ్ని సమిధః సప్త జిహ్వః సప్తర్షయః సప్త ధామ ప్రియాణిః సప్త హత్రు అను
విద్వాన్ సప్త యోనీరా పృణాస్వ ఘృతేనా ప్రాచీ దిక్కి అగ్నిర్దేవతాః అగ్నిగ్ం స దిశాం
దేవం దేవతానామృచ్ఛతుః యో మైత్స్వ్య దిశోఽభిదాసతిః దక్షిణా దిక్కి ఇన్హో దేవతాః॥[18]
ఇన్హోగ్ం స దిశాం దేవం దేవతానామృచ్ఛతుః యో మైత్స్వ్య దిశోఽభిదాసతిః ప్రతీచీ దిక్కి
సోమో దేవతాః సోమగ్ం స దిశాం దేవం దేవతానామృచ్ఛతుః యో మైత్స్వ్య
దిశోఽభిదాసతిః ఉదీచీ దిక్కి మిత్రావరుణో దేవతాః మిత్రావరుణో స దిశాం దేవా
దేవతానామృచ్ఛతుః యో మైత్స్వ్య దిశోఽభిదాసతిః॥[30] ఊర్ధ్వా దిక్కి బృహస్పతిర్దేవతాః
బృహస్పతిగ్ం స దిశాం దేవం దేవతానామృచ్ఛతుః యో మైత్స్వ్య దిశోఽభిదాసతిః ఇయం
దిక్కి అదితిర్దేవతాః అదితిగ్ం స దిశాం దేవీం దేవతానామృచ్ఛతుః యో మైత్స్వ్య
దిశోఽభిదాసతిః పురుషో దిక్కి పురుషో మే కామాస్తమర్దయతుః॥[31] అన్హో జాగ్రావిః ప్రాణా
అసావేహి బధిర ఆక్రమ్యయితరపోనా అసావేహి ఉషసముషసమశీయా అహమసో
జ్యోతిరశీయా అహమసోఽపోఽశీయా వయగ్గ స్వాము పతయో రయాణామ్యా భూర్భువః
స్వః స్వాహః॥[32]

దక్షిణా దిగిన్హో దేవతా మిత్రావరుణో స దిశాం దేవా దేవతానామృచ్ఛతుః యో మైత్స్వ్య దిశోఽభిదాసత్యర్దయతు నవ చ ॥5
॥

యత్తేఽచితం యదు చితం తే అగ్నిః యత్తు ఊనం యదు తేతిరిక్తమ్
అదిత్యస్తదజ్గిరసశ్చిన్యన్తుః విశ్వే తే దేవాశ్చితిమాపూరయన్తు॥ చితశ్చాసి సంచితశ్చస్యగ్నేః
ఎతావాగ్శాసి భూయాగ్శాస్యగ్నేః॥ లోకం పృణా చిథ్రద్రుం పృణా అథో సీద శివా త్వమ్

ఇన్నాగ్ని త్వా బృహస్పతిః అస్మైన్ యోనావసీపదన్వి [33] తయా దేవతయాకజ్ఞిరస్వద్యువా సీద్॥ తా అస్య సూదదోహసః సోమగ్ శ్రీణాన్తి పృశ్యయః జన్మస్తేవానాం విశః త్రిష్వరోచనే దివః తయా దేవతయాకజ్ఞిరస్వద్యువా సీద్॥ అగ్ని దేవగ్ ఇహవహా జజ్ఞానో వృక్తబర్హిషీ అసి హతా న తశింధ్యః॥ అగన్మ మహా మనసా యవిష్టమ్ [34] యో దీదాయ సమిద్ధ స్వే దురోణీ చిత్రుభానూ రోదసీ ఆన్తరురీయి స్వాహాతం విశ్వతః ప్రత్యాఖ్యమ్॥ మేధాకారం విదధస్య ప్రసాధనమ్ అగ్నిగ్ హతారం పరిభూతమం మతిమ్ త్వామర్భస్య హవిషః సమానమిత్॥ త్వాం మహా వృణతే నరో నాస్యం త్వత్ మనుష్యత్తాయ నిధిమహిషి॥ మనుష్యధనమిధిమహిషి॥ అగ్ని మనుష్యదజ్ఞరః [35] దేవాన దేవాయతే యజా॥ అగ్నిర్ హి వాజినం విశీ దదాతి విశ్వచర్షణిః అగ్ని రాయే స్వాభువమ్ స ప్రీతో యాతి వార్యమ్ ఇషగ్ స్తోత్రభ్య ఆభర॥ పృష్టో దివి పృష్టో అగ్నిః పృథివ్యామ్ పృష్టో విశ్వా ఓషధీరావివేశా వైశ్వానరః సహనా పృష్టో అగ్నిః స నో దివా స రిషః పాతు నక్తమ్॥ [36]

అసీపదన్ యవిష్టమజ్ఞరో నక్తమ్ ॥6॥

అయం వావ యః పవతేి సోఽగ్నిర్మాచికితః స యత్ప్రజ్ఞవతేి తదస్య శిరః అథ యద్క్షిణా స దక్షిణః పక్షః అథ యత్ప్రత్యక్తి తత్ప్రచ్ఛమ్ యదుదజ్ఞి స ఉత్తరః పక్షః [37] అథ యథ్పంవాతి తదస్య సమశ్చానం చ ప్రసారణం చ ఆథో సమ్మదేవాస్య సా॥ సగ్గం హ వా అష్టై స కామః పద్యతేి యత్ప్రమో యజతేి యోఽగ్నిం నాచికేతం చినుతేి య ఉ చైనమేవం వేదా యో హ వా అగ్నీర్మాచికితస్యాయతనం ప్రతిష్టాం వేదా ఆయతనవాన్ భవతి గచ్ఛతి ప్రతిష్టామ్ [38] హిరణ్యం వా అగ్నీర్మాచికితస్యాయతనం ప్రతిష్టాః య ఏవం వేదా ఆయతనవాన్ భవతి గచ్ఛతి ప్రతిష్టామ్ యో హ వా అగ్నీర్మాచికితస్య శరీరం వేదా సశరీర ఏవ స్వర్గం లోకమేతి హిరణ్యం వా అగ్నీర్మాచికితస్య శరీరమ్ య ఏవం వేదా

సశరీర ఏవ స్వర్గం లోకమేతి॥ అథో యథా రుక్మి ఉత్తప్తో భాయ్యాతీ[36] ఏవమేవ స
 తేజసా యశసా అస్మిగ్గిశ్చ లోకేముష్మిగ్గిశ్చ భాతి॥ ఉరవో హ వై నామైతే లోకాః
 యేకవరేణాదిత్యమ్ | అథ హైతే వరీయగ్గంనో లోకాః | యే పరేణాదిత్యమ్ | అన్నవన్తగ్గం హ
 వా ఏష త్యయ్యం లోకం జయతి | యోకవరేణాదిత్యమ్ | అథ హైషోనన్తమపారమక్షయ్యం
 లోకం జయతి | యః పరేణాదిత్యమ్[40] | అన్నగ్గం హ వా అపారమక్షయ్యం లోకం జయతి |
 యోకగ్గం నాచికేతం చినుతే | య ఉ చైనమేవం వేద॥ | అథో యథా రథే తిష్ణే పక్షసీ
 పర్యావర్తమానే ప్రత్యహేక్షతే | ఏవమహోరాత్రే ప్రత్యహేక్షతే | నాస్యాహోరాత్రే లోకమాప్నుతః |
 యోకగ్గం నాచికేతం చినుతే | య ఉ చైనమేవం వేద॥[40]
 ఉత్తరః షష్ఠోగచ్ఛతి ప్రతిష్టాం భాయ్యాద్యః పరేణాదిత్యమష్టాం చ //7//

ఉశన్ హ వై వాజశ్రవసః సర్వవేదసం దదో | తస్య హ నచికేతా నామ పుత్ర ఆసా తగ్గం హ
 కుమారగ్గం సన్తమ్ | దక్షిణాసు నీయమానాసు శ్రద్ధాకవివేశా స హోవాచా | తత కష్టై
 మాం దాస్యసీతి | ద్వితీయం తృతీయమ్ | తగ్గం హ పరీత ఉవాచా మృత్యవే త్వ
 దదామీతి | తగ్గం హ స్నేహితం వాగభివదతి[41] | గౌతమ కుమారమితి | స హోవాచా | పరేహి
 మృత్యేర్నాహన్ | మృత్యవే వై త్వకదామితి | తం వై ప్రవసన్తం గున్తాసీతి హోవాచా | తస్య స్నే
 ఇస్సే రాత్రీరనాశ్వన్ | గృహే వసతాత్ | స యది త్వ పృచ్ఛేత్ | కుమార కతి
 రాత్రీరవాధీరితి | తిస్త ఇతి ప్రతిబూతాత్ | కిం ప్రథమాగ్గం రాత్రిమాశ్వా ఇతి[42] | ప్రజాం త
 ఇతి | కిం ద్వితీయామితి | పశుగ్ంస్త ఇతి | కిం తృతీయామితి | సాధుకృత్యం త ఇతి | తం వై
 ప్రవసన్తం జగామా | తస్య హ తిస్సే రాత్రీరనాశ్వన్ | గృహ ఉవాసా | తమాగత్య పపుచ్ఛా
 కుమార కతి రాత్రీరవాధీరితి | తిస్త ఇతి ప్రత్యువాచా[43] | కిం ప్రథమాగ్గం రాత్రిమాశ్వా ఇతి |
 ప్రజాం త ఇతి | కిం ద్వితీయామితి | పశుగ్ంస్త ఇతి | కిం తృతీయామితి | సాధుకృత్యం త
 ఇతి || నమస్త అస్త భగవ ఇతి హోవాచా | వరం వృణిష్టేతి | పితరమేవ జీవన్వయానీతి |

ద్వితీయం వృణిష్టేతి॥[4] ఇష్టాపూర్తయోర్గైక్షతిం బుర్హీతి హోవాచా తష్ణై హైతమగ్నిం
 నాచికేతమువాచా తతో వై తస్యష్టాపూర్తే నా క్షీయేతీ నాస్యష్టాపూర్తే క్షీయేతీ యోకగ్నిం
 నాచికేతం చినుతీ య ఉ చైనమేవం వేదా తృతీయం వృణిష్టేతి పునర్రూత్యోర్గైకపజితిం
 బుర్హీతి హోవాచా తష్ణై హైతమగ్నిం నాచికేతమువాచా తతో వై సోకప
 పునర్రూత్యోమజయతీ॥[4] అప పునర్రూత్యోం జయతి యోకగ్నిం నాచికేతం చినుతీ య
 ఉ చైనమేవం వేద॥ ప్రజాపతిరైవ ప్రజాకామస్తపోకతప్యతా స హిరణ్యముదాస్యతీ తదగ్నౌ
 పొస్యతీ తదష్ణై నాచ్ఛదయతీ తద్ద్వితీయం పొస్యతీ తదష్ణై వైవాచ్ఛదయతీ
 తత్తుతీయం పొస్యతీ॥[4] తదష్ణై వైవాచ్ఛదయతీ తదాత్మనేవ హృదయేకగ్నౌ వైశ్వానరే
 పొస్యతీ తదస్మా అచ్ఛదయతీ తస్మాదిరణ్యం కనిష్ఠం ధనానామా భుజ్జతియతమమ్మా
 హృదయజగ్గం హి స వై తమేవ నావిన్నతీ యష్ణై తాం దక్షిణామనేష్యతీ తాగ్గం
 స్వయమైవ హస్తాయ దక్షిణాయానయతీ తాం ప్రత్యగృహోతీ॥[4] దక్షాయ త్వా దక్షిణాం
 ప్రతిగృహోమీతి సోకదక్షత దక్షిణాం ప్రతిగృహ్యా దక్షతే హ వై దక్షిణాం ప్రతిగృహ్యా య
 ఏవం వేద॥ ఏతద్ధ స్నై వై తద్విద్వాగ్గంసో వాజశ్రవసా గోతమః అప్యమాదేశ్యం దక్షిణాం
 ప్రతిగృహోన్నిటి ఉభయేన వయం దక్షిష్యామహ ఏవ దక్షిణాం ప్రతిగృహ్యేతి తేదదక్షన్త
 దక్షిణాం ప్రతిగృహ్యా దక్షతే హ వై దక్షిణాం ప్రతిగృహ్యా య ఏవం వేదా ప్రహోన్యం
 వీనాతీ॥॥[4]

వదత్యశ్శూ ఇత్యోచ ద్వితీయం వృణిష్టేత్యజయత్తుతీయం పొస్యదగృహోద్య ఏవం వేదైకం చ ॥8॥

తగ్గం హైతమేకే పశుబున్న ఏవోత్తరవేద్యం చిన్యతీ ఉత్తరవేది సమ్మిత ఏషోకగ్నిరితి వదన్తః
 తన్న తథా కుర్యాతీ ఏతమగ్నిం కామేన వ్యర్థయేతీ స ఏనం కామేన వ్యోద్ధః కామేన
 వ్యర్థయేతీ సౌమ్య వామైనమధ్వరే చిన్యేతా యత్ర వా భూయిష్ఠో ఆహుతయో
 హూయేరన్నా ఏతమగ్నిం కామేన సమర్థయతి స ఏనం కామేన సమృద్ధః॥[4] కామేన

సమర్థయతి॥ అథ హైనం పురర్షయః ఉత్తరవేద్యమేవ సత్తియమచిన్వతు తతో వై
 తేకవిన్వన్త ప్రజామ్మా అభి స్వర్గం లోకమజయన్నా విన్వత ఏవ ప్రజామ్మా అభి స్వర్గం లోకం
 జయతి యోకగిన్యం నాచికేతం చినుతే య ఉ చైనమేవం వేద॥ అథ హైనం వాయుర్
 బుద్ధికామః [x] యథాన్యప్తమేవోపదధే॥ తతో వై స ఏతామృద్ధిమార్ధ్మత్తి యామిదం
 వాయుర్ బుద్ధః ఏతామృద్ధిమృద్ధ్మత్తి యామిదం వాయుర్ బుద్ధః యోకగిన్యం
 నాచికేతం చినుతే య ఉ చైనమేవం వేద॥ అథ హైనం గోబలో వార్ష్ణుః పశుకామః
 పాజ్గ్రుమేవ చిక్యే పశ్చ పురస్తత్తి [x] పశ్చ దక్షిణతః పశ్చ పశ్చాత్తి పశ్చోత్తరతః
 ఏకం మధ్యే॥ తతో వై స సహస్రం పశున్ ప్రాప్త్యేత్తి ప్ర సహస్రం పశునాప్త్యేతి యోకగిన్యం
 నాచికేతం చినుతే య ఉ చైనమేవం వేద॥ అథ హైనం ప్రజాపతిరైజ్యష్యకామో
 యశస్వామః ప్రజననకామః త్రివృతమేవ చిక్యే [x] సప్త పురస్తత్తి తిస్రో దక్షిణతః సప్త
 పశ్చాత్తి తిస్ర ఉత్తరతః ఏకం మధ్యే॥ తతో వై స ప్ర యశో జైయష్యమాప్త్యేత్తి ఏతం
 ప్రజాతిం ప్రజాయతా యామిదం ప్రజాః ప్రజాయన్తే త్రివృద్వై జైయష్యమ్మే మాతా పితా
 పుత్రః [x] త్రివృత్త్రజననమ్మా ఉపస్థి యోనిర్వధ్యమా ప్ర యశో జైయష్యమాప్త్యేతి ఏతం
 ప్రజాతిం ప్రజాయతే యామిదం ప్రజాః ప్రజాయన్తే యోకగిన్యం నాచికేతం చినుతే య ఉ
 చైనమేవం వేద॥ అథ హైనమిన్హై జైయష్యకామః ఊర్ధ్వ ఏవోపదధే॥ తతో వై స
 జైయష్యమగచ్ఛత్తి [x] జైయష్యం గచ్ఛతి యోకగిన్యం నాచికేతం చినుతే య ఉ చైనమేవం
 వేద॥ అథ హైనమసావాదిత్యః స్వర్గకామః ప్రాచీరోపదధే॥ తతో వై సోకభి స్వర్గం
 లోకమజయత్తి అభి స్వర్గం లోకం జయతి యోకగిన్యం నాచికేతం చినుతే య ఉ
 చైనమేవం వేద॥ స యదీచ్ఛత్తి [x] తేజస్స్వి యశస్స్వి బ్రహ్మవర్షస్సి స్వామితి
 ప్రాజూహోతుర్ధ్వాయదుధ్వర్మత్తి యేయం ప్రగాద్యశస్వత్తి సా మా ప్రోర్ణోత్తు తేజసా
 యశసా బ్రహ్మవర్షసేనేతి తేజస్స్వేయ యశస్స్వి బ్రహ్మవర్షస్సి భవతి॥ అథ యదీచ్ఛత్తి
 భూయషం మే శ్రద్ధధీరన్నా భూయష్టో దక్షిణా నయేయురితి దక్షిణాసు నీయమానాసు

ప్రచ్యేహి ప్రచ్యేహితి ప్రచ్యే జ్ఞానా వేత్యాజ్యస్య స్వాహేతి స్తువేణోపహత్యహవనీయే
 జూహుయాత్తి [౪] భూయిష్ఠమేవాష్టై శ్రద్ధదత్తేి భూయిష్ఠౌ దక్షిణా నయన్తి॥
 పురీషముపథాయా చితిక్కుప్తిభిరభిమృశ్యా అగ్నిం ప్రణీయోపసమాధాయా చతుస్తు ఏతా
 ఆహుతీర్జుహోత్తి త్వమగ్నే రుద్ర ఇతి శతరుద్రీయస్య రూపమ్యా అగ్నావిష్ట్యా ఇతి
 వనోర్ధారాయాః అన్నపత్త ఇత్యన్నహోమః సప్త తే అగ్నే సమిధః సప్త జిహ్వ ఇతి విశ్వపీః॥

[౫౮]

సమృద్ధ బుద్ధికామః పురస్తాచ్చిక్షే పుత్రోగచ్ఛర్మిచ్ఛుహూయాధ్యశ్చప్తిః ॥౭॥
 పుర్వపయో వాయుర్భిలః సహస్రం ప్రజాపతిస్త్రేవృదిన్మోసాదిత్యః సయద్చేత్తీ॥

యాం ప్రథమామిష్టకాముపదధాత్తి ఇమం తయా లోకమభి జయతి అథో యా
 అస్మిలోకే దేవతాః తాసాగ్ం సాయుజ్యగ్ం సలోకతామాప్నోతి యాం
 ద్వితీయాముపదధాత్తి అన్తరిక్షలోకం తయాఽభిజయతి అథో యా అన్తరిక్షలోకే దేవతాః
 తాసాగ్ం సాయుజ్యగ్ం సలోకతామాప్నోతి యాం తృతీయాముపదధాత్తి అముం తయా
 లోకమభిజయతి [౪] అథో యా అముష్మిలోకే దేవతాః తాసాగ్ం సాయుజ్యగ్ం
 సలోకతామాప్నోతి అథో యా అమూరితరా అష్టాదశా య ఏవామీ ఉరవశ్చ
 వరీయగ్ంసశ్చ లోకాః తానేవ తాభిరభిజయతి కామచారో హ వా ఆస్మోరుమ చ
 వరీయస్మి చ లోకేము భవతి యోకగ్నిం నాచికేతం చినుతే య ఉ ఛైనమేవం వేద॥
 సంవధ్నరో వా అగ్నిర్మాచికేతః తస్య వస్తుః శిరః [౯] గ్రిష్మో దక్షిణాః పత్కః వర్షః ఉత్తరః
 శరత్పుచ్ఛమ్మీ మాసాః కర్కారాః అహోరాత్రే శతరుద్రీయమ్మీ పరజ్ఞన్యో వనోర్ధారా యథా
 మై పరజ్ఞస్యః సువృష్టం వృష్టో ప్రజాభ్యః సర్వాన్ కామాన్ధనంపూరయతి ఏవమేవ స తస్య
 సర్వాన్ కామాన్ధనంపూరయతి యోకగ్నిం నాచికేతం చినుతే [౯] య ఉ ఛైనమేవం వేద॥
 సంవధ్నరో వా అగ్నిర్మాచికేతః తస్య వస్తుః శిరః గ్రిష్మో దక్షిణాః పత్కః వర్షః పుచ్ఛమ్మీ

శరదుత్తరః పత్కః హేమన్తో మధ్యమ్ | పూర్వపత్కాశ్చితయః | అపరపత్కః పురీషమ్ |
 అహోరాత్రాణీష్టకాః || ఏష వావ సోకగ్నిరగ్నిమయః పునర్త్వః | అగ్నిమయో హ వై పునర్త్వః
 భూత్వా | స్వరగ్గం లోకమేతి | ఆదిత్యస్వ్య సాయుజ్యమ్ | యోకగ్నిం నాచికేతం చినుతే | య ఉ
 ఛైనమేవం వేద || [49]

అమం తయా లోకమధి జయతి శిరశ్చినత ఇష్టకాష్టట్టు || 10 ||

లోకస్తవమగ్గేకగ్గావిష్టూ అస్తపతే సప్త తే ఆగ్నే యత్తే చిత్తమయం వావోశన్ హ వై తగ్గం హైతం యం ప్రథమామిష్టకాం
 దశ || 10 ||

లోక ఆదిత్య ఓజోస్యర్థాద్ దిగ్నన్తగ్గం హ వై కామేన గ్రిష్టో ద్విషప్పిః || 62 ||

లోకసీయ ఉచైనమేవం వేద ||

|| హరిః ఓమ్ ||

తైత్తిరీయ బ్రహ్మణే తృతీయాష్టకే ద్వాదశ ప్రపారకః

॥చంతుర్హాత్రచయనం వైశ్వస్యజచయనం చ॥

హరిః ఓమ్॥ తుభ్యం తా అజ్గిరస్తమాకశ్యాము తం కామమగ్ని॥ ఆశానాం త్వా విశ్వా ఆశాః॥
అను నోకద్వానుమతిరన్ విదనుమతే త్వమ్॥ కామో భూతస్య కామస్తదగ్రీ॥ బ్రహ్మ
జజ్ఞానం పితా విరాజామ్॥ యజ్ఞో రాయోకయం యజ్ఞః॥ ఆపో భద్ర ఆదిత్ప్రశ్యామి॥
తుభ్యం భరన్ని యో దేహ్యః॥ పూర్వం దేవా అపరేణ ప్రణాపానో॥ హవ్యవాహగ్గ స్వష్టమ్॥

[0]

తుభ్యం దశ ॥॥

దేవేభ్యే వై స్వర్గో లోకస్తరోఽభవత్ ॥ తే ప్రజాపతిమబ్రవన్ను ॥ ప్రజాపతే స్వర్గో వై నో
లోకస్తరోఽభూత్ ॥ తమన్ విచ్ఛేతి ॥ తం యజ్ఞక్రతుభీరనైవచ్ఛత్ ॥ తం
యజ్ఞక్రతుభీర్మాన్వవిన్స్తత్ ॥ తమిష్టభీరనైవచ్ఛత్ ॥ తమిష్టభీర్మాన్వవిన్స్తత్ ॥ తదిష్టినామిష్టత్వమ్॥
ఎష్టయో హ వై నామా తా ఇష్టయ ఇత్యాచక్తతే పరోక్షేణా పరోక్షప్రియా ఇవ హి దేవాః॥[1]
తమాశాంబువీత్ ॥ ప్రజాపత ఆశయా వై శ్రమ్యసీ ॥ అహము వా ఆశాంబుస్నీ మాం ను
యజస్వా అథ తే సత్యాకశా భవిష్యతి ॥ అను స్వర్గం లోకం వేధ్యసీతి ॥ స ఏతమగ్నుయే
కామాయ పురోడాశమష్టకపాలం నిరవపత్ ॥ ఆశాయై చరుమ్ ॥ అనుమత్యై చరుమ్ ॥ తతో
వై తస్య సత్యాకశాంబువత్ ॥ అను స్వర్గం లోకమవిన్స్తత్ ॥ సత్య హ వా అస్యాశా భవతి ॥
అను స్వర్గం లోకం విన్స్తతి ॥ య ఏతేన హవిషా యజతే ॥ య ఉ చైనదేవం వేదా సోఽత్ర
జహాతి ॥ అగ్నుయే కామాయ స్వాహాకశాయై స్వాహా ॥ అనుమత్యై స్వాహా ప్రజాపతయే

స్వాహా ॥ స్వర్గాయ లోకాయ స్వాహాకగ్నయే స్ప్రష్టకృతే స్వాహేతి॥ [3] తం కామోకబ్రవీతీ
 ప్రజాపతే కామేన వై శ్రామ్యసీ అహము వై కామోకస్ని మాం ను యజస్వా అథ తే సత్యః
 కామో భవిష్యతి అను స్వరగ్గం లోకం వేధన్యసీతి స ఏతమగ్నయే కామాయ
 పురోడాశమష్టాకపాలం నిరవపత్తి కామాయ చరుమ్మా అనుమత్యై చరుమ్మా తతో వై తస్య
 సత్యః కామోకభవత్తి అను స్వరగ్గం లోకమవిన్దత్తీ సత్యే హ వా అస్య కామో భవతి అను
 స్వరగ్గం లోకం విన్దత్తి య ఏతేన హవిషా యజతీ య ఉ చైనదేవం వేదా సోకత్ర జూహోతి
 అగ్నయే కామాయ స్వాహా కామాయ స్వాహా ॥ అనుమత్యై స్వాహా ప్రజాపతయే స్వాహా ॥
 స్వర్గాయ లోకాయ స్వాహాకగ్నయే స్ప్రష్టకృతే స్వాహేతి॥ [4] తం బ్రహ్మబ్రవీతీ ప్రజాపతే
 బ్రహ్మాణా వై శ్రామ్యసీ అహము వై బ్రహ్మస్ని మాం ను యజస్వా అథ తే బ్రహ్మాణావ్యన్
 యజ్ఞో భవిష్యతి అను స్వరగ్గం లోకం వేధన్యసీతి స ఏతమగ్నయే కామాయ
 పురోడాశమష్టాకపాలం నిరవపత్తి బ్రహ్మణే చరుమ్మా అనుమత్యై చరుమ్మా తతో వై తస్య
 బ్రహ్మాణావ్యన్ యజ్ఞోకభవత్తి అను స్వరగ్గం లోకమవిన్దత్తీ బ్రహ్మాణావ్యన్ హ వా అస్య యజ్ఞో
 భవతి అను స్వరగ్గం లోకం విన్దత్తి య ఏతేన హవిషా యజతీ య ఉ చైనదేవం వేదా
 సోకత్ర జూహోతి అగ్నయే కామాయ స్వాహా బ్రహ్మణే స్వాహా ॥ అనుమత్యై స్వాహా
 ప్రజాపతయే స్వాహా ॥ స్వర్గాయ లోకాయ స్వాహాకగ్నయే స్ప్రష్టకృతే స్వాహేతి॥ [5] తం
 యజ్ఞోకబ్రవీతీ ప్రజాపతే యజ్ఞోన వై శ్రామ్యసీ అహము వై యజ్ఞోకస్ని మాం ను
 యజస్వా అథ తే సత్యే యజ్ఞో భవష్యతి అను స్వరగ్గం లోకం వేధన్యసీతి స ఏతమగ్నయే
 కామాయ పురోడాశమష్టాకపాలం నిరవపత్తి యజ్ఞోయ చరుమ్మా అనుమత్యై చరుమ్మా
 తతో వై తస్య సత్యే యజ్ఞోకభవత్తి అను స్వరగ్గం లోకమవిన్దత్తీ సత్యే హ వా అస్య యజ్ఞో
 భవతి అను స్వరగ్గం లోకం విన్దత్తి య ఏతేన హవిషా యజతీ య ఉ చైనదేవం వేదా
 సోకత్ర జూహోతి అగ్నయే కామాయ స్వాహా యజ్ఞోయ స్వాహా ॥ అనుమత్యై స్వాహా
 ప్రజాపతయే స్వాహా ॥ స్వర్గాయ లోకాయ స్వాహాకగ్నయే స్ప్రష్టకృతే స్వాహేతి॥ [6]

తమాపోఽబ్యువన్మా ॥ ప్రజాపతేకపున వై సర్వే కామాః శ్రీతాః వయము వా ఆపః స్మృః
 అస్మాను యజస్వా ॥ అథ త్వయి సర్వే కామాః శ్రుయుష్యన్తే ॥ అను స్వర్గం లోకం వేధన్యసీతి
 స ఏతమగ్నయే కామాయ పురోడాశమష్టాకపాలం నిరవపత్తి ॥ అద్భుతశ్చరుమ్మా అనుమత్యై
 చరుమ్మా తతో వై తస్మిన్ధనర్వే కామా అశ్రుయన్తా ॥ అను స్వర్గం లోకమవిన్నత్తి ॥ సర్వే హ వా
 అస్మైన్ కామాః శ్రుయన్తే ॥ అను స్వర్గం లోకం విన్నతి ॥ య ఏతేన హవిషా యజతే ॥ య ఉ
 ఛైనదేవం వేదా సోకత్ర జూహోతి ॥ అగ్నయే కామాయ స్వాహాకద్బ్యః స్వాహా ॥ అనుమత్యై
 స్వాహా ప్రజాపతయే స్వాహా ॥ స్వర్గాయ లోకాయ స్వాహాకగ్నయే స్వప్తకృతే స్వాహాతి ॥ [x]
 తమగ్నిర్బ్రాలిమానబ్రవీత్ ॥ ప్రజాపతేకగ్నయే వై బలిమతే సర్వాణి భూతాని బలిగ్ం హరన్తి
 అహము వా అగ్నిర్బ్రాలిమానస్మై మాం ను యజస్వా ॥ అథ తే సర్వాణి భూతాని బలిగ్ం
 హరిష్యన్తి ॥ అను స్వర్గం లోకం వేధన్యసీతి ॥ స ఏతమగ్నయే కామాయ
 పురోడాశమష్టాకపాలం నిరవపత్తి ॥ అగ్నయే బలిమతే చరుమ్మా అనుమత్యై చరుమ్మా తతో
 వై తస్మై సర్వాణి భూతాని బలిమహరన్మా ॥ అను స్వర్గం లోకమవిన్నత్తి ॥ సర్వాణి హ వా
 అస్మై భూతాని బలిగ్ం హరన్తి ॥ అను స్వర్గం లోకం విన్నతి ॥ య ఏతేన హవిషా యజతే ॥
 య ఉ ఛైనదేవం వేదా సోకత్ర జూహోతి ॥ అగ్నయే కామాయ స్వాహాకగ్నయే బలిమతే
 స్వాహా ॥ అనుమత్యై స్వాహా ప్రజాపతయే స్వాహా ॥ స్వర్గాయ లోకాయ స్వాహాకగ్నయే
 స్వప్తకృతే స్వాహాతి ॥ [y] తమనువిత్తిరబ్రవీత్ ॥ ప్రజాపతే స్వర్గం వై లోకమనువిధనసీ
 అహము వా అనువిత్తిరస్మై మాం ను యజస్వా ॥ అథ తే సత్యాకనువిత్తిర్భవిష్యతి ॥ అను
 స్వర్గం లోకం వేధన్యసీతి ॥ స ఏతమగ్నయే కామాయ పురోడాశమష్టాకపాలం నిరవపత్తి
 అనువిత్తై చరుమ్మా అనుమత్యై చరుమ్మా తతో వై తస్య సత్యాకనువిత్తిరభవత్తి ॥ అను
 స్వర్గం లోకమవిన్నత్తి ॥ సత్యా హ వా అస్మానువిత్తిర్భవతి ॥ అను స్వర్గం లోకం విన్నతి ॥ య
 ఏతేన హవిషా యజతే ॥ య ఉ ఛైనదేవం వేదా సోకత్ర జూహోతి ॥ అగ్నయే కామాయ
 స్వాహాకనువిత్తై స్వాహా ॥ అనుమత్యై స్వాహా ప్రజాపతయే స్వాహా ॥ స్వర్గాయ లోకాయ

స్వాహాగ్నయే స్వప్తకృతే స్వాహేతి॥ [१] తా వా ఏతాః సప్త స్వరగ్స్య లోకస్య ద్వారః
 దివశ్శ్యనయోకనువిత్తయో నామా ఆశా ప్రథమాగ్ం రక్తత్తుః కామో ద్వ్యతీయామ్మా బ్రహ్మ
 తృతీయామ్మా యజ్ఞశ్చతుర్థమ్మా ఆపః పశ్చమీమ్మా అగ్నిర్బ్రాలిమాన్ధషీమ్మా అనువిత్తిః
 సప్తమీమ్మా అను హ వై స్వరగ్ం లోకం విన్నతిః కామచారోకస్య స్వరే లోకే భవతిః య
 ఏతాభిరిష్టిభిర్యజతేః య ఉ చైనా ఏవం వేదు॥ తాస్వన్ విష్టా పశ్చోహీవరాం దద్యాత్మగ్ంసం
 చా స్త్రయై చాభారగ్ం సముద్రైయై॥[१०] ॥२॥

తపసా దేవా దేవతామగ్ర ఆయన్నా తపసర్షయః స్వరన్వవిన్నన్నా తపసా సపత్నాన్
 ప్రణదామారాతీః యేనేదం విశ్వం పరిభూతం యదస్తీ॥ ప్రథమజం దేవగ్ం హవిషా
 విధేమా స్వయంభు బ్రహ్మ పరమం తపో యత్తా స ఏవ పుత్రుః స పితా స మాతా తపో
 హ యక్షం ప్రథమగ్ం సంబధూవా॥ శ్రద్ధయా దేవో దేవత్వమశ్చతేః శ్రద్ధా ప్రతిష్టా లోకస్య
 దేవీ॥ [११] సా నో జ్ఞాణోప యజ్ఞమాగాత్తా కామవధ్మాకమృతం దుహోనా॥ శ్రద్ధా దేవీ
 ప్రథమజా బుతస్యా విశ్వస్య భర్తీ జగతః ప్రతిష్టా తాగ్ శ్రద్ధగ్ం హవిషా యజ్ఞమహేః
 సా నో లోకమమృతం దధాతుః ఈళానా దేవీ భువనస్యాధిపత్నీ॥ ఆగాధ్నయ్యగ్ం హవిరిదం
 జ్ఞాణమ్మా యస్యాద్దైవా జజ్ఞిరే భువనం చ విశ్వీ॥ తస్మై విధేమ హవిషా ముతేనా॥[१२]
 యధా దేవైః సధమాదం మదేమా॥ యస్య ప్రతిష్టార్యన్తరిక్షమ్మా యస్యాద్దైవా జజ్ఞిరే
 భువనం చ సర్వీ॥ తథాత్యమర్చదుప యజ్ఞం న ఆగాత్తా బ్రహ్మహూతీరుపమోదమానమ్మా॥
 మనసో వశే సర్వమిదం బభూవా నాస్యస్య మనో వశమన్ వియాయా భీష్మో హీ దేవః
 సహసః సహీయన్నా స నో జ్ఞాణా ఉప యజ్ఞమాగాత్తా॥ ఆకూతీనామధిపతిం చేతసాం చా
 [१३] సంకల్పజ్ఞాతిం దేవం విపశ్చిమ్మా మనో రాజానమిహ వర్ధయన్తఃః ఉపహావేకస్య సుమతో
 స్వాము॥ చరణం పవిత్రం వితతం పురాణమ్మా యేన పూతస్తరతి దుష్టుతానిః తేన
 పవిత్రేణ శుద్ధేన పూతాః అతి పాప్మానమరాతిం తరేమా॥ లోకస్య ద్వారమర్చమత్తువిత్రమ్మా

జ్యేతిప్రుద్యాజమానం మహాస్వత్తీ అమృతస్య ధారా బహుధా దోహమానమ్ | చరణం నో
లోకి సుధితాం దధాతు || అగ్నిరూర్ధా భువః || అను నోకద్యాసుమతిరన్ విదసుమతే
త్వమ్ || హవ్యవాహగ్ని స్యష్టమ్ || [08]
దేవీ ఘృతేన చేతసాం చ దోహమానం చత్వారి చ || 3 ||

దేవేభ్యే వై స్వర్గో లోకస్తరోభవత్ | తే ప్రజాపతిమబ్రవన్నా ప్రజాపతే స్వర్గో వై నో
లోకస్తరోభవత్ | తమన్ విచ్ఛేతి | తం యజ్ఞక్రతుభిరైవ్యచ్ఛత్ | తం
యజ్ఞక్రతుభిర్మన్విన్నత్ | తమిష్టభిరైవ్యచ్ఛత్ | తమిష్టభిర్మన్విన్నత్ | తదిష్టనామిష్టత్వమ్ |
ఏష్టయో హ వై నాము | తా ఇష్టయు ఇత్యాచక్కతే పరోక్షేణా పరోక్షప్రియా ఇవ హి దేవాః || [09]
తం తపోకబ్రవీత్ | ప్రజాపతే తపసా వై శ్రమ్యసీ | అహము వై తపోకస్నీ | మాం ను
యజస్వా | అథ తే సత్యం తపో భవిష్యతి | అను స్వర్గం లోకం వేధ్యసీతి | స
ఎతమాగ్నీయమష్టాకపాలం నిరవపత్ | తపసే చరుమ్ | అనుమత్యై చరుమ్ | తతో వై తస్య
సత్యం తపోభవత్ | అను స్వర్గం లోకమవిన్నత్ | సత్యగ్రం హ వా అస్య తపో భవతి | అను
స్వర్గం లోకం విన్నతి | య ఏతేన హవిషా యజతే | య ఉ చైనదేవం వేదా సోకత్ర జూహసోతి
అగ్నయే స్వాహా తపసే స్వాహా | అనుమత్యై స్వాహా ప్రజాపతయే స్వాహా | స్వర్గాయ
లోకాయ స్వాహాకగ్నయే స్యష్టకృతే స్వాహేతి || [09] | తగ్గి శ్రద్ధాకబ్రవీత్ | ప్రజాపతే శ్రద్ధయూ
వై శ్రమ్యసీ | అహము వై శ్రద్ధాకస్నీ | మాం ను యజస్వా | అథ తే సత్య శ్రద్ధ భవిష్యతి |
అను స్వర్గం లోకం వేధ్యసీతి | స ఎతమాగ్నీయమష్టాకపాలం నిరవపత్ | శ్రద్ధయై
చరుమ్ | అనుమత్యై చరుమ్ | తతో వై తస్య సత్య శ్రద్ధాభవత్ | అను స్వర్గం
లోకమవిన్నత్ | సత్య హ వా అస్య శ్రద్ధ భవతి | అను స్వర్గం లోకం విన్నతి | య ఏతేన
హవిషా యజతే | య ఉ చైనదేవం వేదా సోకత్ర జూహసోతి | అగ్నయే స్వాహా శ్రద్ధయై
స్వాహా | అనుమత్యై స్వాహా ప్రజాపతయే స్వాహా | స్వర్గాయ లోకాయ స్వాహాకగ్నయే

స్వష్టకృతే స్వాహోతి॥[११] తగ్గం సత్యమబ్రవీత్ | ప్రజాపతే సత్యేన వై శ్రమ్యసి | అహము వై
 సత్యమస్ని | మాం ను యజస్వి | అథ తే సత్యగ్గం సత్యం భవిష్యతి | అను స్వర్గం లోకం
 వేధ్యసీతి | స ఏతమాగ్నీయమష్టాకపాలం నిరవపత్తీ | సత్యాయ చరుమ్ | అనుమత్యై
 చరుమ్ | తతో వై తస్య సత్యగ్గం సత్యమభవత్తీ | అను స్వర్గం లోకమవిన్నత్తీ | సత్యగ్గం హ
 వా అస్య సత్యం భవతి | అను స్వర్గం లోకం విన్నతి | య ఏతేన హవిషా యజతీ | య ఉ
 ఛైనదేవం వేదా | సోకత్ర జూహోతి | అగ్నయే స్వాహా సత్యాయ స్వాహా | అనుమత్యై స్వాహా
 ప్రజాపతయే స్వాహా | స్వర్గాయ లోకాయ స్వాహాకగ్నయే స్వష్టకృతే స్వాహోతి॥[१२] తం
 మనోకబ్రవీత్ | ప్రజాపతే మనసా వై శ్రమ్యసి | అహము వై మనోకస్ని | మాం ను యజస్వి |
 అథ తే సత్యం మనో భవిష్యతి | అను స్వర్గం లోకం వేధ్యసీతి | స
 ఏతమాగ్నీయమష్టాకపాలం నిరవపత్తీ | మనసే చరుమ్ | అనుమత్యై చరుమ్ | తతో వై
 తస్య సత్యం మనోకభవత్తీ | అను స్వర్గం లోకమవిన్నత్తీ | సత్యగ్గం హ వా అస్య మనో భవతి |
 అను స్వర్గం లోకం విన్నతి | య ఏతేన హవిషా యజతీ | య ఉ ఛైనదేవం వేదా | సోకత్ర
 జూహోతి | అగ్నయే స్వాహా మనసే స్వాహా | అనుమత్యై స్వాహా ప్రజాపతయే స్వాహా |
 స్వర్గాయ లోకాయ స్వాహాకగ్నయే స్వష్టకృతే స్వాహోతి॥[१३] తం చరణమబ్రవీత్ | ప్రజాపతే
 చరణిన వై శ్రమ్యసి | అహము వై చరణమస్ని | మాం ను యజస్వి | అథ తే సత్యం చరణం
 భవిష్యతి | అను స్వర్గం లోకం వేధ్యసీతి | స ఏతమాగ్నీయమష్టాకపాలం నిరవపత్తీ
 చరణాయ చరుమ్ | అనుమత్యై చరుమ్ | తతో వై తస్య సత్యం చరణమభవత్తీ | అను
 స్వర్గం లోకమవిన్నత్తీ | సత్యగ్గం హ వా అస్య చరణం భవతి | అను స్వర్గం లోకం విన్నతి | య
 ఏతేన హవిషా యజతీ | య ఉ ఛైనదేవం వేదా | సోకత్ర జూహోతి | అగ్నయే స్వాహా
 చరణాయ స్వాహా | అనుమత్యై స్వాహా ప్రజాపతయే స్వాహా | స్వర్గాయ లోకాయ
 స్వాహాకగ్నయే స్వష్టకృతే స్వాహోతి॥[१४] తా వా ఏతాః పశ్చ స్వర్గస్య లోకస్య ద్వారః |
 అపాహూ అనువిత్తుయో నామా | తపః ప్రథమాగ్గం రక్తత్తుతి | శ్రద్ధా ద్వితీయామ్ | సత్యం

తృతీయామ్ | మనశ్చతుర్థమ్ | చరణం పఞ్చమీమ్ || అను హ వై స్వర్గం లోకం విన్నతి |
కామచారోకస్య స్వర్గే లోకే భవతి | య ఏతాభిరిష్టిర్యజతే | య ఉ చైనా ఏవం వేద |
తాస్యన్ విషి | పశ్చోహివరాం దద్యత్కుగ్ంసం చా స్త్రయై చాభారగ్ం సమ్మదైయై ||[10] ||4||

బ్రహ్మ వై చతుర్హాతారః | చతుర్హాతృభ్వోకధియజ్ఞే నిర్మితః | నైనగ్ం శప్తమ్ |
నాభిచరితమాగచ్ఛతి | య ఏవం వేద | | యో హ వై చతుర్హాతృణాం చతుర్హాతృత్వం |
వేద | | అథో పఞ్చహాతృత్వమ్ | సర్వ హషైనై దిశః కల్పనే | | వాచస్పతిర్ హతా |
దశహాతృణామ్ | పృథివీ హతా | చతుర్హాతృణామ్ | | [11] | అగ్నిర్హాతా |
పఞ్చహాతృణామ్ | వాగ్మ్యతా | షడ్భోతృణామ్ | మహాహావిర్హాతా | సప్తహాతృణామ్ |
ఎతదైయై చతుర్హాతృణాం చతుర్హాతృత్వమ్ | అథో పఞ్చహాతృత్వమ్ | సర్వ హషైనై |
దిశః కల్పనే | | య ఏవం వేద | | ఏషా వై సర్వవిద్యా | ఏతదేష్టపజమ్ | ఏషా పజ్యైః స్వర్గస్య
లోకస్యాష్టాసాకయనిః స్తుతిః ||[12]|| ఏతాన్ యోకదైయైత్యచుదిర్భర్షే యావత్తరసమ్ | స్వరేతి |
అనపబ్రవః సర్వమాయురేతి | విన్నతే ప్రజామ్ | రాయస్పోషం గౌపత్యమ్ | బ్రహ్మవర్షసీ |
భవతి | ఏతాన్ యోకదైయైతి | స్పృఃణోత్యాత్మానమ్ | ప్రజాం పిత్యాన్ || | ఏతాన్ వా అరుణ
ఛాపవేశర్యిదాశ్చకారా ||[13]|| ఏతైరధివాదమపాజయత్ | అథో విశ్వం పాప్మానమ్ | స్వర్యయో |
ఏతాన్ యోకదైయైతి | అధివాదం జయతి | అథో విశ్వం పాప్మానమ్ | స్వరేతి | | ఏతైరగ్నిం
చిన్నేత స్వర్గకామః | ఏతైరాయుష్మామః | ప్రజాపశుకామో | వా || | [14] |
పురస్తాద్దశహాతారముదశ్చముపదధాతి యావత్తదమ్ | హృదయం యజ్ఞే పత్స్యై చా |
దక్షిణతః ప్రాణం చతుర్హాతారమ్ | పశ్చాదుదశ్చం పశ్చహాతారమ్ | ఉత్తరతః |
ప్రాణగ్ం షడ్భోతారమ్ | ఉపరిష్టోత్పూశ్చగ్ం సప్తహాతారమ్ | హృదయం యజ్ఞగ్ంపి |
పత్స్యైశ్చ | యథాకవకాశం గ్రహమ్ | యథాకవకాశం ప్రతిగ్రహాలోకంపృణాశ్చ | సర్వ
హషైనై దేవతాః ప్రీతా అభీష్టా భవన్తి ||[15]|| సదేవమగ్నం చినుతే | | రథసంమితశ్చైతవ్యః |

వజ్స్రో వై రథః | వజ్స్రేణైవ పాప్యానం భూత్పువ్యగ్గు స్తుణుతే | పత్కస్సంమితశ్చేతవ్యః | ఏతావాన్
 వై రథః | యావత్తుక్షః | రథసంమితమేవ చినుతే || ఇమమేవ లోకం పశుబస్సేనాభిజయతీ
 అథో అగ్నిష్టోమేనా[16] అస్తరిక్షముక్షేయనా స్వరతిరాత్రేణా సర్వాల్మీకానహీనేనా అథో సత్రేణా ||
 వరో దక్షిణా | వరేణైవ వరగ్గు స్పృణోతి | ఆత్మా హి వరః || ఏకవిగ్ంశతిర్దుక్షిణా దదాతి |
 ఏకవిగ్ంశో వా ఇతః స్వర్గో లోకః | ప్ర స్వరగ్గం లోకమాప్నోతి[17] అసావాదిత్య ఏకవిగ్ంశః |
 అముమేవాదిత్యమాప్నోతి | శతం దదాతి | శతాయుః పురుషః శతేన్నియః |
 ఆయుష్యేవేన్నియే ప్రతితిష్ఠతి | సహస్రం దదాతి | సహస్రసంమితః స్వర్గో లోకః స్వరగ్గస్య
 లోకస్యాభిజిత్తైయ్ || అన్విష్టకం దక్షిణా దదాతి | సర్వాణి వయాగ్ంసి[18] సర్వస్యాప్తైయ్ ||
 సర్వస్యావరుద్ధైయ్ || యది న విన్నేతా | మన్మానేతావతో దయ్యాదోదనాన్ వా | అశ్వుతే తం
 కామమ్ | యస్తై కామాయాగ్నిశీయతే || పష్టోహిం త్వన్తర్వతీం దయ్యాత్తా | సా హి సర్వాణి
 వయాగ్ంసి | సర్వస్యాప్తైయ్ || సర్వస్యావరుద్ధైయ్ ||[19] హిరణ్యం దదాతి | హిరణ్యజ్యోతిరేవ
 స్వరగ్గం లోకమేతి | వాసో దదాతి | తేనాయుః ప్రతిరతే | వేదిత్పుతీయే యజేతా | త్రిపత్యా హి
 దేవః | స సత్యమగ్నిం చినుతే || తదేతత్పశుబస్సే బ్రహ్మణం బ్రాయాత్తా | నేతరేమ
 యజ్ఞేము || యో హ వై చతుర్పశోత్సౌనముసవనం తర్వయితవ్యాన్ వేదా ||[20] తృప్యతి
 ప్రజయా పశుభిః | ఉష్ణైనగ్ం సోమపీథో నమతి | ఏతే వై చతుర్పశోతారోకముసవనం
 తర్వయితవ్యః | యే బ్రహ్మణా బహువిదః | తేభ్యే యద్వక్షిణా న నయేత్తా | దురిష్టగ్గు స్యాత్తా |
 అగ్నిమస్య వృష్ణిరన్నా | తేభ్యే యథాశ్రద్ధం దయ్యాత్తా | స్వప్షమేవైతత్త్రియతే | నాస్యాగ్నిం
 వృష్ణతే ||[21] హిరణ్యేష్టుకో భవతి | యావదుత్తమమజ్ఞలికాణ్ణం యజ్ఞపరుషా సంమితమ్ |
 తేజో హిరణ్యమ్ | యది హిరణ్యం న విన్నేతా | శర్వరా అక్తా ఉపదయ్యాత్తా | తేజో ఘృతమ్ |
 సతేజసమేవాగ్నిం చినుతే || అగ్నిం చిత్వా సౌత్రమణ్యా యజేత మైత్రువరుణ్యా వా | వీర్యేణ
 వా ఏష వ్యోద్ధ్యతే | యోకగ్నిం చినుతే ||[22] యావదేవ వీర్యమ్ | తదస్మిన్ దధాతి | బ్రహ్మణః
 సాయుజ్యగ్ం సలోకతామాప్నోతి | ఏతాసామేవ దేవతానాగ్ం సాయుజ్యమ్ | సార్పష్టతాగ్ం

సమానలోకతామాప్యేతి య ఏతమగ్నిం చినుతే య ఉ షైనమేవం వేదా ఏతదేవ సాపితే
బ్రాహ్మణామ్యా అథో నాచికేతే॥[34]

హోతా చతుర్హాత్మోత్సాంగ్ స్పుతిశ్కార వా భవస్యగ్రిప్షోమోప్యేతి వయాగ్రంసి వయాగ్రంసి సర్వస్యాప్తే సర్వస్యావరుద్ధే
వేద వృష్టతే చినుతే నవ చ ॥5॥

యచ్చామృతం యచ్చ మర్త్యేమ్యా యచ్చ ప్రణితి యచ్చ నా సర్వస్తా ఇష్టకాః కృత్యా
ఉప కామదుషూ దధేి తేనర్షిణా తేన బ్రాహ్మణా తయా దేవతయాకజ్ఞిరస్వద్భువా సీద॥

సర్వః స్త్రియః సర్వాన్ పుగ్రంసః సర్వం న స్త్రీపుమం చ యత్తి సర్వస్తాః॥ యావన్తః
పాగ్రంసవో భూమేః॥ [35] సంభ్రాతా దేవమాయయా సర్వస్తాః॥ యావన్త ఊషాః
పశునామ్యా పృథివ్యాం పుష్టిర్ హితాః సర్వస్తాః॥ యావత్తిః సికతాః సర్వః అప్స్వస్తశ్చ
యాః శ్రీతాః సర్వస్తాః॥ యావత్తిః శర్వరా ధృత్యై అస్యాం పృథివ్యామధి॥[36] సర్వస్తాః॥

యావన్తోకశ్మాన్తోకస్యాం పృథివ్యామ్యా ప్రతిష్టాసు ప్రతిష్టితాః సర్వస్తాః॥ యావత్తిర్యైరుధః
సర్వః విష్టితాః పృథివీమను సర్వస్తాః॥ యావత్తిరోషధిః సర్వః విష్టితాః పృథివీమను
సర్వస్తాః॥ [37] యావన్త వనస్పతయః అస్యాం పృథివ్యామధి సర్వస్తాః॥ యావన్తో
గ్రామ్యః పశవః సర్వై ఆరణ్యశ్చ యే సర్వస్తాః॥ యే ద్విపాదశ్చతుష్పాదః అపాద
ఉదరసర్వణాః సర్వస్తాః॥ యావదాష్టానముచ్యతే॥ [38] దేవత్రా యచ్చ మానుషమ్యా
సర్వస్తాః॥ యావత్తృష్టాయసగ్ం సర్వమ్యా దేవత్రా యచ్చ మానుషమ్యా సర్వస్తాః॥

యావల్లోహయసగ్ం సర్వమ్యా దేవత్రా యచ్చ మానుషమ్యా సర్వస్తాః॥ సర్వగ్ం సీసగ్ం
సర్వం త్రుపు దేవత్రా యచ్చ మానుషమ్యా॥ [39] సర్వస్తాః॥ సర్వగ్ం హిరణ్యగ్ం రజతమ్యా
దేవత్రా యచ్చ మానుషమ్యా సర్వస్తాః॥ సర్వగ్ం సువర్ణగ్ం హరితమ్యా దేవత్రా యచ్చ
మానుషమ్యా సర్వస్తా ఇష్టకాః కృత్యా॥ ఉప కామదుషూ దధేి తేనర్షిణా తేన బ్రాహ్మణా
తయా దేవతయాకజ్ఞిరస్వద్భువా సీద॥[40]

భూమేరథి విష్టితాః పృథివీమను సర్వాస్తా ఉచ్చయే మానుపగ్గం సీద ॥6॥

యచ్చ ప్రీయః పాగ్గంసవ డొషాః సికతాః శర్వరా ఆశ్వోనో వీరుథ ఓపథీర్వస్పుతయో గ్రామ్యా యే ద్విపాదో యావదాశ్చనం
యావత్సుజ్ఞాయసగ్గం లోహయసగ్గం సీసగ్గం హిరణ్యగ్గం సువర్ణగ్గం హరితమఘ్యాదశ ॥

సర్వ దిశో దిక్కుః యచ్చాన్తరూభుతం ప్రతిష్టితమ్ సర్వాస్తా ఇష్టకాః కృత్యాః ఉప
కామదుషూ దధేః తేనర్షిణా తేన బ్రహ్మణా తయా దేవతయాకజ్ఞిరస్వద్భువా సీద ॥
అన్తరిక్షం చ కేవలమ్ యచ్చాస్తిన్నన్నరాహితమ్ సర్వాస్తాః ॥ ఆన్తరిక్షశ్చ యాః ప్రజాః ॥[40]
గన్ధర్వపురసక్ష యేః సర్వాస్తాః ॥ సర్వానుదారాన్తాలిలాన్ ॥ అన్తరిక్షే ప్రతిష్టితాన్ ॥ సర్వాస్తాః ॥
సర్వానుదారాన్తాలిలాన్ ॥ స్తావరాః ప్రోష్యశ్చ యేః సర్వాస్తాః ॥ సర్వాం ధనిగ్గం
సర్వాన్తావ్గంసాన్ ॥ హిమో యచ్చ శీయతే ॥[41] సర్వాస్తాః ॥ సర్వాన్ మరీచీన వితతాన్ ॥
నిహరో యచ్చ శీయతే ॥ సర్వాస్తాః ॥ సర్వ విద్యతః సర్వాస్తావయిత్యాన్ ॥ హ్రదునీర్యచ్చ
శీయతే ॥ సర్వాస్తాః ॥ సర్వాః ప్రవన్తీః సరితః ॥ సర్వమపువరం చ యత్తి ॥ సర్వాస్తాః ॥[42]
యాశ్చ కూప్యా యాశ్చ నాద్యాః సముద్రియాః ॥ యాశ్చ వైశన్వరుత ప్రసంచర్యాః
సర్వాస్తాః ॥ యే చోత్తిష్టన్తి జీమూతాః ॥ యాశ్చ వర్షపన్తి వృష్టయః ॥ సర్వాస్తాః ॥ తపస్సేజ
ఆకాశమ్ యచ్చాకాశే ప్రతిష్టితమ్ సర్వాస్తాః ॥ వాయుం వయగీసి సర్వాణి ॥[43]
అన్తరిక్షవరం చ యత్తి ॥ సర్వాస్తాః ॥ అగ్నిగ్గం సూర్యం చన్ముమ్ ॥ మిత్రం వరుణం భగ్మే
సర్వాస్తాః ॥ సత్యగ్గం శ్రద్ధాం తపో దమమ్ ॥ నామ రూపం చ భూతానామ్ ॥ సర్వాస్తా ఇష్టకాః
కృత్యాః ॥ ఉప కామదుషూ దధేః ॥ తేనర్షిణా తేన బ్రహ్మణా తయా
దేవతయాకజ్ఞిరస్వద్భువా సీద ॥[44]

ప్రజా హిమో యచ్చ శీయతే సర్వాస్తాః సర్వాశే బ్రహ్మణైకం చ ॥7॥

దిశోకన్తరిక్షమాన్తరిక్ష ఉదారానుదారాన్తానిం మరీచీన విద్యతః స్తవన్ర్యశ్చ యే చ తపో వాయుమగ్గిగ్గం సత్యం పథ్యదశ ॥

సర్వం దివగ్ం సర్వాన్ దేవాన్ దివి యచ్చాన్తర్యాతం ప్రతిష్టితమ్ | సర్వాస్తా ఇష్టకాః
 కృత్యా | ఉప కామదుషూ దధే | తేనర్షిణా తేన బ్రహ్మణా | తయా
 దేవతయాకజ్గిరస్వద్యువా సీద్ర || యావతీస్తారకాః సర్వాః వితతా రోచనే దివి సర్వాస్తాః ||
 బుచ్చ యజ్ఞాగ్రంషి సామాని || [4] అథర్వాజ్గిరసత్పు యే | సర్వాస్తాః || ఇతిహసపురాణం చ
 సర్వదేవజనాత్ము యే | సర్వాస్తాః || యే చ లోకా యే చాలోకాః | అన్తర్యాతం ప్రతిష్టితమ్ |
 సర్వాస్తాః || యచ్చ బ్రహ్మ యచ్చబ్రహ్మ | ఆన్తర్భ్రహ్మణ్ ప్రతిష్టితమ్ | [4] సర్వాస్తాః ||
 అహోరాత్రణి సర్వణి | అర్థమాసాగ్రస్తు కేవలాన్ | సర్వాస్తాః || సర్వాన్ బుతుస్థాన్రావ్న
 మాసాన్ | సంవధ్నరం చ కేవలమ్ | సర్వాస్తాః || సర్వం భూతగ్ం సర్వం భవ్యమ్ |
 యచ్చతోఽధిభవిష్యతి | సర్వాస్తా ఇష్టకాః కృత్యా | ఉప కామదుషూ దధే | తేనర్షిణా తేన
 బ్రహ్మణా | తయా దేవతయాకజ్గిరస్వద్యువా సీద్ర || [4]

సామాని బ్రహ్మణ్ ప్రతిష్టితం కృత్యా త్రీణి చ || 4 ||

దివం తారకా బుచ్చ ఇతిహసపురాణం చ యే చ యచ్చహోరాత్రాణ్యైతున్ భూతం నవః ||

బుచాం ప్రాచీ మహాతీ దిగుచ్యతే | దక్షిణామాహార్యజ్ఞాషామపారామ్ | అథర్వణామజ్గిరసాం
 ప్రతీచీ | సామ్మాముదీచీ మహాతీ దిగుచ్యతే || బుగ్భేః పూర్వాహ్నేణ దివి దేవ ఈయతే |
 యజ్ఞర్యేదే తిష్ఠతి మధ్యే అహ్మాః | సామవేదేనాస్తమయే మహీయతే | వేదైరశాస్యస్త్రభిరేతి
 మార్యాః || బుగ్భేయ జ్ఞాతాగ్ం సర్వశో మూర్తిమాహూః | సర్వ గతిర్వ్యజ్ఞాషీ ప్రావ శశ్వత్ || [4]
 సర్వం తేజః సామరూప్యగ్ం హ శశ్వత్ | సర్వగ్ం హేదం బ్రహ్మణా ప్రావ సృష్టమ్ ||
 బుగ్భేయ జ్ఞాతం వైశ్యం వర్ణమాహూః | యజ్ఞర్యేదం క్షత్రియస్యహర్యనిమ్ | సామవేదో
 బ్రహ్మణానాం ప్రమాతిః | పూర్వే పూర్వేభ్యే వచ ఏతదూచుః | ఆదర్శమగ్నిం చిన్యానాః ||
 పూర్వే విశ్వస్యజోమృతాః | శతం వర్షషసహస్రాణి | దీక్షితాః సత్తమాసత్ || [4] తప
 ఆసీద్గ్నిహాపతిః | బ్రహ్మ బ్రహ్మకభవధ్వయమ్ | సత్యగ్ం హ హోతైషామాసీత్ |

యద్విశ్వస్యజ ఆసత్॥ అమృతమేభ్య ఉదగాయత్॥ సహస్రం పరివధ్నరాన్॥ భూతగ్ం హ
 ప్రస్తోత్తైషామాసీత్॥ భవిష్యత్తుతి చాహరత్॥ ప్రాణో అధ్వర్యర్థబ్రహ్మత్॥ ఇదగ్ం సర్వగ్ం
 సిషాసతామ్యి [x] అపానో విద్యానావ్యతః ప్రతి ప్రతిష్టదధ్వరీ॥ ఆర్తవా ఉపగాతారః॥
 సదస్య బుతవోభవన్ని॥ అర్దమాసాశ్చ మాసాశ్చ॥ చమసాధ్వర్యవోభవన్ని॥
 అశగ్ంసద్భుహృణస్తేజః॥ అచ్ఛవాకోభవద్యశః॥ బుతమేషాం ప్రశాస్తాకసీత్॥
 యద్విశ్వస్యజ ఆసత్॥ [xi] ఉఱ్ఱజానముదవహత్॥ ధ్నువగోపః సహోభవత్॥
 ఓజోభ్యశ్చౌద్రవ్యణః॥ యద్విశ్వస్యజ ఆసత్॥ అపచితిః పోత్తియామయజత్॥
 సేష్టియామయజత్తివ్యః॥ ఆగ్నీద్రవ్యద్విదుషీ సత్యమ్॥ శ్రద్ధా హైవాయజధ్న్యయమ్॥ ఇరా
 పత్నీ విశ్వస్యజామ్॥ ఆకూతిరపినండ్రవిః॥ [xii] ఇధ్నుగ్ం హ క్షచ్ఛేభ్య ఉగ్రే॥ తృష్ణ
 చావహతాముభే॥ వాగేషాగ్ం సుబ్రహృణాకసీత్॥ భన్స్యియాగాన్ విజానతీ॥ కల్పతన్తాణి
 తన్వానాంహః॥ సగ్గి సాధాశ్చ సర్వ్యశః॥ అహోరాత్రే పశుపాల్యో॥ ముహూర్తాః ప్రేష్యై అభవన్ని॥
 మృత్యుస్తదభవద్ధతా॥ శమితోగ్రే విశాం పతిః॥ [xiii] విశ్వస్యజః ప్రథమాః సత్త్రమాసత్॥
 సహస్రసమం ప్రసుతేన యన్తః॥ తతో హ జిష్ణే భువనస్య గోపాః॥ హిరణ్యాయః
 శకునిర్భుహృణై॥ నాము॥ యేన సూర్యస్తపతి తేజసీద్ధః॥ పితా పుత్రేణ పితృమాన్
 యోనియోనో॥ నావేదవిన్నముతే తం బృహస్తమ్॥ సర్వానుభుమాత్మానగ్ం సంపరాయే॥ ఏష
 నిత్యే మహిమా బృహృణస్యా॥ న కర్మణా వర్ధతే నో కనీయాన్॥ [xiv] తష్ణైవాత్మా పదవిత్తం
 విదిత్వా॥ న కర్మణా లిష్యతే పాపకేన॥ పశ్చపశ్చాశతస్త్రవ్యతః సంవధ్నరాః॥
 పశ్చపశ్చాశతః పశ్చదశః॥ పశ్చపశ్చాశతః సప్తదశః॥ పశ్చపశ్చాశత ఏకవిగ్ంశః॥
 విశ్వస్యజాగ్ం సహస్రసంవధ్నరమ్॥ ఏతేన వై విశ్వస్యజ ఇదం విశ్వమస్యజన్తు॥
 యద్విశ్వమస్యజన్తు॥ తస్మైద్విశ్వస్యజః॥ విశ్వమేనానను ప్రజాయతే బృహృణః సాయుజ్యగ్ం
 సలోకతాం యన్ని॥ ఏతాసామేవ దేవతానాగ్ం సాయుజ్యమ్॥ సార్పితాగ్ం సమానలోకతాం
 యన్ని॥ య ఏతదుపయన్ని॥ యే చైన్తాపుః॥ యేభ్యశ్చైన్తాపుః॥ ఓమ్॥ [xv]

శశ్రదాసత సిషోసతామాసత హవిష్యుతిః కనీయాస్తస్త్రోద్యశ్చస్తుజోఽచ్ఛో చ ॥9॥
 తుభ్యం దేవేభ్యస్తపసా దేవేభ్యో బ్రహ్మ వై చతురస్తోత్రారో యచ్చామృతగ్రం సర్వ దిశో దిష్టు సర్వం దివమృదాం పూర్ణి నవ
 ॥9॥
 తుభ్యం తపసా తా వా ఏతాః పథ్య హీరణ్యం దదాతి సర్వ దిశస్తుప అసీద్ధుహపతిష్ఠపుథ్యాశత్ ॥56॥
 తుభ్యమోమ్ ॥

॥హరిః ఓమ్॥

॥శ్రీ కృష్ణరూపామస్తు॥

కృష్ణ యజుర్వేదీయ త్తైత్తిరీయారణ్యకమ్

॥అరుణ ప్రశ్నః॥

హరిః ఓమ్॥ భద్రం కర్ణైభిః శృంగయామ దేవాః భద్రం పశ్యేమాక్షబ్రిర్యజత్రాః
స్థిరైరజైస్తమ్మావాగ్ంసస్తమాభిః వ్యశేమ దేవహితం యదాయుః ॥ స్వస్తి న ఇన్త
వృద్ధశ్రవాః స్వస్తి నః పూషా విశ్వవేదాః స్వస్తినన్సార్తోష్టవ అరిష్టనేమిః స్వస్తి నో
బృహస్పతిర్దధాతు॥ ఓం శాస్త్రిః శాస్త్రిః శాస్త్రిః॥

ఓమ్॥ భద్రం కర్ణైభిః శృంగయామ దేవాః భద్రం పశ్యేమాక్షబ్రిర్యజత్రాః
స్థిరైరజైస్తమ్మావాగ్ంసస్తమాభిః వ్యశేమ దేవహితం యదాయుః ॥ స్వస్తి న ఇన్త
వృద్ధశ్రవాః స్వస్తి నః పూషా విశ్వవేదాః స్వస్తినన్సార్తోష్టవ అరిష్టనేమిః స్వస్తి నో
బృహస్పతిర్దధాతు॥ ఆపమాపామపః సర్వాః అస్మాదస్మాదితోముతః[1] అగ్నిర్వాయుశ్చ
సూర్యశ్చా సహా సంచస్మరర్థియా॥ వాయ్యశ్చా రశ్మిపతయః మరీచ్యత్మానో అద్భుహాః
దేవీర్భువనసూవరీః పుత్రవత్యాయ మే సుత ॥ మహానామ్మిర్మహామానాః మహాసో
మహాసస్వ్యాః దేవీః పర్జన్యసూవరీః పుత్రవత్యాయ మే సుత ॥[2] అపాశ్న్యష్టిమపా
రక్షఃా అపాశ్న్యష్టిమపా రఘుమీః అపాఘుమప చావర్తిమీః అప దేవీరితో హిత ॥ వజ్రం
దేవీరజీతాగ్ంశ్చా భువనం దేవసూవరీః ఆదిత్యానదితిం దేవీమ్మా యోనినోర్ధ్వముదీషత ॥
శివానశ్చన్తమా భవన్తు ॥ దివ్యా ఆప ఓపథయః॥ సుమృణీకా సరస్వతిః మా తే వ్యేమ
సందృశి॥[3]

అముతః సుతోపథయో ద్వే చ ॥ ॥

స్తుతిః ప్రత్యక్షమైతిహ్యమీః అనుమానశ్చతుష్టయమ్మా ఏతైరాదిత్యమణ్ణలమ్మా సర్వైవ

విధాస్యతే॥ సూర్యో మరీచిమాదత్తే॥ సర్వస్నాద్యుష్మవనాదధి॥ తస్యాః పాకవిశేషణా స్నైతం
 కాలవిశేషణమ్॥ నదీవ ప్రభవాత్మాచిత్తీ అక్షయ్యాథన్యస్తతే యథా[4] తాం నద్యోదభి
 సమాయన్ని॥ సోరుస్సుతీ న నివర్తతే॥ ఏవం నానాసముత్థానాః కాలాస్సంవథ్సరగ్గీ శ్రీతాః
 అణుశశ్చ మహాశశ్చ సర్వే సమవయన్నితమ్॥ సత్తైస్సైవైస్సమావిష్ణః ఉఱుస్సన్న
 నివర్తతే॥ అధిసంవథ్సరం విద్యాత్తీ తదేవ లక్షణే॥[5] అణుభిశ్చ మహాద్యుశ్చ సమారూఢః
 ప్రదృశ్యతే॥ సంవథ్సరః ప్రత్యక్షేణా నాదిసత్త్వః ప్రదృశ్యతే॥ పటుర్ విక్లిధః పిజ్ఞా
 ఏతద్వరుణలక్షణమ్॥ యత్సైతదుపదృశ్యతే॥ సహస్రం తత్తు నీయతే॥ ఏకగ్గం హి శిర్
 నానా ముఖీః కృథున్నం తదృతులక్షణమ్॥[6] ఉభయతస్సప్తేన్నియాణిః జల్పితం త్వేవ
 దిహ్యతే॥ శుక్లకృష్ణే సంవథ్సరస్యా దక్షిణవామయోః పార్వ్యయోః తప్యైషా భవతి॥
 శుక్రం తే ఆస్యద్యజతం తే ఆస్యత్తీ విమర్శాపే అహనీ ద్వోరివాసి విశ్వా హి మాయా
 అవసి స్వధావః భద్ర తే పూషన్నిహ రాతిరస్త్యతే॥ నాత్ర భువనమ్॥ న పూషా॥ న
 పశవః నాదిత్యస్సంవథ్సర ఏవ ప్రత్యక్షేణ ప్రియతమం విద్యాత్తీ ఏతదైవ సంవథ్సరస్య
 ప్రియతమగ్గం రూపమ్॥ యోకస్య మహానర్థ ఉత్పథ్యమానో భవతి॥ ఇదం పుణ్యం
 కురుప్యేతి॥ తమాహారణం దద్యత్తీ॥[7]
 యథా లక్షణ బుతులక్షణం భువనగ్గం సప్త చ॥/2/2/

సాకంజానాగ్గం సప్తథమాహారేకజమ్॥ పడుద్యమా బుషయో దేవజా ఇతిా తేషామిష్టాని
 విహితాని ధామశః సాత్రీ రేజన్సై వికృతాని రూపశః॥ కో ను మర్యా అమిథితఃః సభా
 సభాయమబ్రవీత్తీ జహోకో ఆస్మిదీషతే॥ యస్తుత్యాజ సభివిదగ్గం సభాయమ్॥ న తస్య
 వాచ్యపి భాగో అస్తి॥ యదీగ్గం శృంత్యలక్గం శృంతోతి॥[8] న హి ప్ర వేద సుకృతస్య
 పన్నామితి॥ బుతుర్ బుతునా మద్యమానః విననాదాభిధావః॥ షష్ఠిశ్చ త్రిగ్గంశకా వల్గాః
 శుక్లకృష్ణే చ షాష్టికో॥ సారాగవస్త్రైర్జరదక్షః॥ వసన్తో వసుభిస్సహా సంవథ్సరస్య
 సవితుః ష్ట్రేషకృత్పుథమః స్నైతః॥ అమూనాదయతేత్యన్యాన్॥[9] అమూగ్శ పరిరక్తతఃః

ఏతా వాచః ప్రయుజ్యన్తే । యత్తైతదుపదృశ్యతే ॥ ఏతదేవ విజానీయాత్ । ప్రమాణం
 కాలపర్యయే । విశేషణం తు వక్ష్యమః బుతూనాం తన్నిబోధత ॥ శుక్లవాసా రుద్రగణః
 గ్రీవైణాకవర్తతే సహా నిజహన్ పృథివీగం సర్వామ్మా [10] జ్యోతిషోఽప్రతిభ్యేన సః ॥
 విశ్వరూపాణి వాసాగ్ంసి ఆదిత్యానాం నిబోధత । సంవధురీణం కర్తృఫలమ్మా
 వర్ణశాభిర్దదతాగ్ం సహా ॥ అదుఃఖో దుఃఖచక్షురివా తద్వాకపీత ఇవ దృశ్యతే
 శీతేనావ్యథయన్నివా రురుదక్క ఇవ దృశ్యతే ॥ హ్లదయతే జ్యోలతక్షైవా శామ్యతశాస్త్ర
 చక్షుపీ ॥ యా వై ప్రజా భృగుశ్యన్తే । సంవధురాత్తా భృగుశ్యన్తే । యాః ప్రతితిష్ఠన్తి
 సంవధురే తాః ప్రతితిష్ఠన్తి । వర్ణశాభ్య ఇత్యర్థః ॥ [11]
 శృంత్యన్యాస్తస్మాన్మేవ పట్ట ॥ 3 ॥

అక్షిదుఃఖోత్థతష్టైవా విప్రసన్నే కనీనికే । ఆజ్ఞేత చాద్గ్ణణం నాస్తి । బుభూణాం తన్నిబోధత
 ॥ కనకాభాని వాసాగ్ంసి అహతాని నిబోధత । అన్నమళ్ళిత మృజ్యైత । అహం వే
 జీవనప్రదః ॥ ఏతా వాచః ప్రయుజ్యన్తే । శరద్యత్తోపదృశ్యతే ॥ [12] అభిధూప్యన్తోకభిష్మవ్త
 ఇవా వాతవన్తో మరుద్గ్ణణః ॥ అముతో జీతుమిముముఖమివా సన్వద్ధాస్సహ దదృశే హా
 అపధ్వస్తోర్వస్తివర్ణైరివా విశిఖాసః కపర్దినః ॥ అక్కుద్ధస్య యోధ్యమానస్యా క్రుద్ధస్యేవ
 లోహానీ । హేమతశ్చక్షుపీ విద్యాత్ । అక్ష్మయాః క్షిపణోరివ ॥ [13] దుర్భిక్షం దేవలోకిమూ
 మనూనాముదకం గృహే । ఏతా వాచః ప్రవదస్తీః । వైద్యతో యాన్తి శైశిరిః ॥ తా అగ్నిః
 పవమానా ఆప్నేయక్తత । ఇహ జీవికామపరిపశ్యన్వా తష్టైషో భవతి ॥ ఇహేహ
 వస్సవ్యతపసః । మరుతస్మార్యత్వచః । శర్వసప్తథా ఆవృణే ॥ [14]
 దృశ్యత ఇవావృణే ॥ 4 ॥

అతితామ్రాణి వాసాగ్ంసి అష్టి వజ్రి శతష్టు చ । విశ్వే దేవా విప్రహరన్తి । అగ్నిజిహ్వ
 అపశ్చత ॥ సైవ దేవో న మర్త్యః । న రాజు వరుణో విభుః । నాగ్నిర్మున్త్ర న పవమానః

మాతృక్రచున విద్యతే॥ దివ్యసైయకా ధనురార్త్నః పృథివ్యామపరా శ్రీతా[15] తస్యేన్నా
వమిరూపేణా ధనుర్జ్యమచినథ్వయమ్॥ తదిన్నధనురిత్యజ్యేమ్| ఆభ్రవర్జేషు చక్కతే|
ఏతదేవ శంయోర్వార్హపాస్పత్యస్య| ఏతదుర్దుస్య ధనుః| రుద్రస్య త్వేవ ధనురార్త్నః | శిర
ఉత్పీపేషా స ప్రవర్గీయభవత్| తస్మాద్యసుప్తవర్గీణా యజ్ఞేన యజతే| రుద్రస్య స శిరః
ప్రతిదధాతి| నైవగ్గం రుద్ర ఆరుకో భవతి| య ఏవం వేద॥[16]
శ్రీతా యజతే శ్రీసే చ॥[15]||

ఆత్మార్థావ్యక్తికతిరశ్చత్| శిశిరః ప్రదృశ్యతే| నైవ రూపం న వాసాగ్ంసి| న చక్కుః
ప్రతిదృశ్యతే|| అన్యేస్యం తు న హిగ్గస్సుతః| సతస్తదేవలక్షణమ్| లోహితోకక్షి శారశీరష్ణః|
సూర్యస్యేదయనం ప్రతి || త్వం కరోషి స్యాజ్ఞలికామ్| త్వం కరోషి నిజానుకామ్| [17]
నిజానుకా మే స్యాజ్ఞలికా| అమీ వాచముపాసతామితి|| తష్ణై సర్వ బుతవో నమస్తే|
మర్యాదాకరత్వత్| పురోధామ్| బ్రాహ్మణ ఆప్నోతి| య ఏవం వేద॥ స ఖలు సంవథుర
ఏతైస్మేనానీభిస్మహా| ఇన్నాయ సర్వాన్మామానభివహతి| స ద్రుపుః| తష్ణైషా భవతి||[18]
అవ ద్రుపో అగ్ంశుమతిమతిష్ఠత్| ఇయానః కృష్ణో దశభిః సహస్రః| ఆవర్తమిన్నా
శచ్య ధనుస్తమ్| ఉపస్నేహి తం నృమణామథద్యమితి|| ఏతయైషేస్యః సలాపృక్య
సహా| అసురాన్వరివృశ్చతి| పృథివ్యగ్ంశుమత్| తామన్యవస్థితః| సంవథురో దివం చ
నైవం విదుషాకచార్యాన్తేవాసినో| అన్యేస్యష్టై ద్యుప్యతామ్| యో ద్యుప్యతి| భృశ్యతే
స్వర్గల్లోకాత్| ఇత్యేతుమణ్ణలాని| సూర్యమణ్ణలాన్యాఖ్యాయికాః| అత ఉండ్రవ్గం
సనిర్వచనాః||[19]
నిజానుకాం భవతి ద్యుప్యతాం పథ్మ చ॥[16]||

ఆరోగో భ్రాజః పటురః పత్జ్ఞః| స్వరణరో జ్యోతిషీమాన్| విభాసః| తే అష్టై సర్వ
దివమాతపన్తి| ఉండ్రం దుహోనా అనపస్పరన్త ఇతి|| కశ్యపోకష్టముః| స మహామేరుం న

జహాతి | తస్యైషా భవతి || యత్తే శిల్పం కశ్యప రోచనావత్తీ ఇన్నియావత్పుష్టులం
 చిత్రబ్రాము | యస్మిన్నమ్మానర్యై అర్పితాస్పు సాకమ్ ||[20] తస్మిన్నాజానమధి విశ్రయేమమితి ||
 తే అషై సర్వే కశ్యపాజ్ఞ్యతిర్లభస్తే | తాన్ధినమః కశ్యపాదధినిర్భుమతి |
 భృస్తాకర్మకృదివైవమ్ || ప్రాణో జీవానీన్నియజీవాని | సప్త శీర్షణ్యాః ప్రాణాః సూర్య
 ఇత్యాచార్యాః || అపశ్యమహామేతాన్ సప్త సూర్యానితి | పశ్చకర్ణో వాఢ్యాయనః |
 సప్తకర్ణశ్చ ప్లాక్షిః ||[21] ఆనుశ్రవిక ఏవ నొ కశ్యప ఇతి | ఉభో వేదయితే | న హి శీకుమివ
 మహామేరుం గన్మత్తమ్ || అపశ్యమహామేతథ్మార్యమణ్ణలం పరివర్తమానమ్ | గార్గీః
 ప్రాణత్రాత్తః | గచ్ఛన్త మహామేరుమ్ | ఏకం చాజహతమ్ || భ్రజపటరపతజ్గా నిహానే |
 తిష్ఠన్నాతపన్తి | తస్మాదిహ తప్స్తతపాః ||[22] అముత్తేతరీ | తస్మాదిహతప్స్తతపాః ||
 తేషామేషా భవతి || సప్త సూర్యై దివమనుప్రవిష్టాః | తానన్వేతి ప్రథిభిర్ద్రుక్షిణావాన్ | తే
 అషై సర్వే ఘుతమాతపన్తి | ఉర్జం దుహనా అనపస్పురన్త ఇతి || సప్తర్త్వజస్మార్య
 ఇత్యాచార్యాః || తేషామేషా భవతి || సప్త దిశో నానాసూర్యాః ||[23] సప్త హతార బుత్యజః |
 దేవా ఆదిత్యా యే సప్తా | తేభిః సోమాభీరక్షణ ఇతి || తదప్యమ్మాయః | దిగ్ంబ
 బుత్యాన్ కర్తి || ఏతర్మైవావృతాక సహస్రసూర్యతాయా ఇతి వైశంపాయనః ||
 తస్యైషా భవతి || యద్యైవ ఇన్నతి | తే శతగ్గం శతం భూమీః | ఉత స్వ్యాః నత్య వజ్రిన్
 సహస్రగ్గం సూర్యాః ||[24] అను న జాతమష్ట రోదసీ ఇతి || నానాలిజ్ఞత్వాదృతునాం
 నానాసూర్యత్వమ్ || అషై తు వ్యవసీతా ఇతి || సూర్యమణ్ణలాస్యష్టత ఉర్ధ్వమ్ ||
 తేషామేషా భవతి || చిత్రం దేవానాముదగాదనీకమ్ | చక్కర్మిత్రస్య వరుణాస్యగ్నేః | ఆప్ర
 ద్యావాపృథివీ అన్తరిక్షమ్ | సూర్య ఆత్మా జగతస్తస్మిష్టేతి ||[25]
 సాకం ప్లాక్షిస్తప్తితపో నానాసూర్యాః సూర్య నవ చ ||/|

క్వేదమబ్ధం నివిశతే | క్వయగ్గం సంవథ్నరో మిథః | క్వహః క్వేయం దేవరాత్రీ | క్వ
 మాసా బుత్యవః శ్రితాః || అర్ధమాసా ముహూర్తాః | నిమేషాస్తుటిభిస్సహా | క్వమా ఆపో

నివిశన్తే | యదీతో యాన్తి సంపుత్తి || కాలా అప్నా నివిశన్తే | ఆపస్మార్యే సమాహితాః [26]

అబ్ధుణ్యః ప్రపద్యన్తే | విద్యాధ్యాన్యే సమాహితా || ఆనవర్జ్ఞ ఇమే భూమీ | ఇయం చాసో
చ రోదనీ || కిగ్గస్వదత్తున్తరా భూతమ్ | యేనేమే విధృతే ఉభే | విష్ణునా విధృతే భూమీ
ఇతి వథనస్య వేదనా || ఇరావతీ ధేనుమతీ హి భూతమ్ | సూయవసినీ మనుషీ దశన్యే ||

[27] వ్యష్టభూద్వేదసీ విష్ణువేతీ | దాధర్థ పృథివీమఖితో మయుష్మిః || కిం
తద్విష్ణోర్భులమాహుః | కా దీప్తిః కిం పరాయణమ్ | ఏకో యద్భారయద్వేవః | రేజతీ రోదనీ
ఉభే || వాతాద్విష్ణోర్భులమాహుః | అక్షరాద్ధిష్టరుచ్యతీ | త్రిపదాద్భారయద్వేవః |
యద్విష్ణోరేకముత్తమమ్ || [28] అగ్నయో వాయవశ్చైవ | ఏతదస్య పరాయణమ్ ||

పృచ్ఛామి త్వా పరం మృత్యుమ్ | అవమం మధ్యమం చతుమ్ | లోకం చ
పుణ్యపాపానామ్ | ఏతత్పృచ్ఛామి సంపుత్తి || అముమాహుః పరం మృత్యుమ్ | పవమానం
తు మధ్యమమ్ | అగ్నిరేవావమో మృత్యుః | చన్మాశ్వతురుచ్యతీ || [29] అనాభోగాః పరం
మృత్యుమ్ | పాపాసుంయన్తి సర్వదా | ఆభోగాస్త్రేవ సంయన్తి | యత్త పుణ్యకృతో జనాః

|| తతో మధ్యమమాయన్తి | చతుమగ్నిం చ సంపుత్తి || పృచ్ఛామి త్వా పాపకృతః | యత్త
యాతయతే యమః | త్వం నస్తద్బుహ్మాన్ ప్రబూర్హిః | యది వేత్తాసుతో గృహణ్ || [30]

కశ్యపాదుదితాస్మార్యః | పాపాన్నిర్మున్తి సర్వదా | రోదస్యరన్తర్దేశిము | తత్త వ్యస్యన్తే
వాస్మైః || తేకశరీరాః ప్రపద్యన్తే | యథాకపుణ్యస్య కర్మణః | అపాణ్యపాదకేశాసః | తత్త
తేకయోనిజా | జనాః || మృత్యా పునర్ముత్యమాపద్యన్తే | అద్యమానాస్నాకర్మభిః || [31]

ఆశాతికాః క్రిమయ ఇవా తతః పూయన్తే వాస్మైః || ఆపైతం మృత్యం జయతి | య
ఏవం వేదా స ఖలైవంవిద్భుహ్మణః | దీర్ఘశుత్తమో భవతి
కశ్యపస్యతిథిస్మిద్ధగమనస్మిద్ధగమనః || తష్ణైషా భవతి || ఆ యస్మిన్స్తుష్ట వాసవాః |
రోహన్తి పూర్వ్య రుహః || [32] బుషిర్ హ దీర్ఘశుత్తమః | ఇన్స్య ఘర్మై అతిథిరితి ||
కశ్యపః పశ్యకో భవతి | యథార్వం పరిపశ్యతీతి సౌక్షమ్యత్ || అథగ్నిరష్టపురుషస్య ||
తష్ణైషా భవతి || అగ్ని నయ సుపథా రాయే అస్మాన్ | విశ్వాని దేవ వయునాని విద్వాన్ |

యుయోధ్యస్నజ్జమారాణమేనః ॥ భూయిష్టం తే నమ ఉక్తిం విధేమేతి॥[33]

సమాహితా దశన్యే ఉత్తమమయ్యేతే గృహ్ణన్ప్రకర్మభిః పూర్వ్య రుహ ఇతి॥

ఆగ్నిశ్చ జాతవేదాశ్చ ॥ సహోజా అజిరాప్రభుః ॥ వైశ్వానరో నర్యప్తాశ్చ ॥ పజ్చిమరాధాశ్చ
సప్తమః ॥ విసర్వేవాకష్టమోకగ్నినామ్ ॥ ఏతేకష్టో వసవః క్షితా ఇతి ॥

యథర్త్యైవగ్నేరర్పుర్వర్ణవిశీషాః ॥ నీలార్పిశ్చ ॥ పీతకార్పిశ్చేతి ॥ ॥ అథ

వాయోరేకాదశపురుషమైకాదశస్త్రకస్య ॥ ప్రభ్రాజమానా వ్యవదాతాః ॥[34] యాశ్చ

వాసుకిషైద్యతాః ॥ రజతాః పరుషాః శ్యమః ॥ కపిలా అతిలోహితాః ॥ ఉర్ధ్వ

అవపతన్తాశ్చ ॥ షైద్యత ఇత్యైకాదశ ॥ వైనం షైద్యతో హినస్తి ॥ య ఏవం వేద ॥ స

హోవాచ వ్యాసః పౌరాశ్యః ॥ విద్యద్వధమేవాహం మృత్యుమైచ్ఛమితి ॥ న త్వకామగ్ం

హన్తి ॥[35] య ఏవం వేద ॥ అథ గన్ధర్వగణాః ॥ స్వాన్ భూట్ ॥ అజ్ఞారిర్పుమృఖిః

హస్తసుహస్తః ॥ కృశానుర్విశ్వావసుః ॥ మూర్ఖన్వాన్మానర్యవర్ణః ॥ కృతిరిత్యైకాదశ

గన్ధర్వగణాః ॥ దేవాశ్చ మహదేవాః ॥ రశ్మయశ్చ దేవా గరగిరః ॥[36] వైనం గరో హినస్తి

య ఏవం వేద ॥ గౌరీమిమాయ సలిలాని తక్షతీ ॥ ఏకపదీ ద్విపదీ సా చతుపుదీ

అష్టాపదీ నవపదీ బభూవుషీ సహస్రాక్షరా పరమే వ్యోమన్వితి ॥ వాచో విశేషణమ్ ॥ అథ

నిగదవ్యాఖ్యతాః ॥ తానమక్రమిష్యామః ॥ వరాహవస్వతపసః ॥[37] విద్యన్మహస్తి

ధూపయః ॥ శ్వాపయో గృహమేధాశ్చేత్యతే ॥ యే చేమేకశిమివిద్వపః ॥ పర్జన్యాసుప్త

పృథివీమభి పర్పన్తి ॥ పృష్ఠిరితి ॥ ఏతర్యైవ విభక్తివిపరీతాః ॥ సప్తభిర్యతైరుదీరితాః

అమూన్లకానభి వర్పన్తి ॥ తేషామేషా భవతి ॥ సమానమేతదుదకమ్ ॥[38] ఉచ్చైచ్యవ

చాహభిః ॥ భూమిం పర్జన్యా జిన్వన్తి ॥ దివం జిన్వన్త్యగ్నయ ఇతి ॥ యదక్షరం

భూతకృతమ్ ॥ విశ్వే దేవా ఉపాసతీ ॥ మహార్షిమస్య గోప్తార్మ్ ॥ జమదగ్నిమకుర్వత ॥

జమదగ్నిరాప్యయతే ॥ ఛన్దభిశ్చతురుత్తరైః ॥ రాజ్ఞస్సేమస్య తృప్తాసః ॥[39] బ్రహ్మణా

వీర్యవతా ॥ శివా నః ప్రదిశో దిశః ॥ తచ్ఛంయోరావృణీమహే ॥ గాతుం యజ్ఞయా ॥ గాతుం

యజ్ఞపతయే | దైవీ స్వస్తిరస్త నః | స్వస్తిర్మానుషేభ్యః | ఉంర్ధవ్యం జిగాతు భేషజమ్ | శం నో ఆస్త ద్వ్యాపదే | శం చతుష్పదే || సోమపా 3 ఆసోమపా 3 ఇతి నిగదవ్యాఖ్యాతాః ||[40]
వ్యవదాతా హన్తి గరగిరస్తపస ఉదకం త్జప్తాసత్యత్పుద ఏకం చ ||

సహస్రవృదియం భూమిః | పరం వ్యేమ సహస్రవృత్తీ | అశ్వినా భుజ్యై నాసత్యా | విశ్వస్య
జగతస్పతీ || జాయా భూమిః పతిర్వ్యేము మిథునం తా ఆతుర్యథుః | పుత్రో బృహస్పతీ
రుద్రః | సరమా ఇతి స్త్రీపుమమ్ || శుక్రం వామవ్యద్యజితం వామవ్యతీ | విషురూపే అహసీ
ద్వోరివ స్థః ||[41] విశ్వౌ హి మాయా అవథః స్వధావన్తో | భద్రు వాం పూషణావిహూ
రాతిరస్తు || వాసాత్యో చిత్రో జగతో నిధానో | ద్యావాభూమీ చరథః సగ్గం సభాయో |
తావశ్వినా రాసభూత్యై హవం మీ | శుభస్పతీ ఆగతగ్గం సూర్యయా సహా || త్వుగ్గో హ
భుజ్యైమశ్వోదమేఘు | రయిం న కశ్చిన్నమృవా | 2 అవాహోః |

తమూహాథుర్మోభిరాత్మైన్వతీభిః | అన్తరిక్షపుణ్ణిరపోదకాభిః || [42] తిస్రు
క్షపస్త్రిరహోకతివ్రజద్భుః | నాసత్యా భుజ్యైమూహాథుః పత్క్షోః | సముద్రస్య ధన్వన్నార్థస్య
పారే | త్రిభీరథైశ్చతపద్భుః పడ్శైవ్యః || సవితారం వితన్వన్తమ్ | అనుబధ్యాతి శామ్యరః |
ఆపపూర్వపమ్మరకైవ | సవితాకరేపసోకభవత్ || త్వుగ్గం సుత్పం విదితైవ్యవా బహుసోమ
గిరం వశీ ||[43] అన్వేతి తుగ్గో కవక్కియాన్తమ్ | ఆయసూయాన్ధోనమత్పునమ్ || స
సజ్ఞామస్తమోద్యోకత్యేతః | వాచో గాః పిషాతి తత్తీ స తద్గోభిస్తవాచత్యేత్యన్యే |
రక్షసాకవన్వితాశ్చ యే || అన్వేతి పరివృత్త్యాకప్తః | ఏవమేతో సోఽశ్వినా | తే ఏతే
ద్వ్యఃపృథివ్యః | అహారహర్మర్థం దధాథే || [44] తయోరేతో వథ్సావహోరాత్రీ | పృథివ్య
అహః | దివో రాత్రిః | తా అవిస్పృష్టో | దమ్పతీ ఏవ భవతః || తయోరేతో వథ్సో |
అగ్నిశ్చాదిత్యశ్చ | రాత్రీర్వధనః | శ్చీత ఆదిత్యః | అహోకగ్నిః ||[45] తామ్రా అరుణః | తా
అవిస్పృష్టో | దమ్పతీ ఏవ భవతః || తయోరేతో వథ్సో | పృత్రశ్చ వైద్యుతశ్చ | అగ్నోర్వృత్తః |
వైద్యుత ఆదిత్యస్య | తా అవిస్పృష్టో | దమ్పతీ ఏవ భవతః || తయోరేతో వథ్సో ||[46] ఉష్ణో

చ నీహరశ్చా వృత్తస్యోషాగ్మి వైద్యతస్య నీహరః | తో తావేవ ప్రతిపద్యేతే || సేయగ్ం
రాత్రీ గర్భిణీ పుత్రేణ సంవసతి | తస్యా వా ఏతదుల్చణమ్ | యద్యాత్రే రశ్మీయః | యథా
గోర్గుర్భిణ్యా ఉల్చణమ్ | ఏవమేతస్యా ఉల్చణమ్ || ప్రజయిమ్భుః ప్రజయా చ పశుభిశ్చ
భవతి | య ఏవం వేదా ఏతముద్యస్తమపియన్తం చేతి | ఆదిత్యః పుణ్యస్య వథ్సః || అథ
పవిత్రాజ్ఞిరసః || [47]

స్థోకపేదకాభిర్వశీ దధాథే ఆగ్నిప్రయోగేతో వథో భవతి చత్వారి చ || 10 ||

పవిత్రవన్తః పరివాజమాసతే | పిత్రైషాం ప్రత్యే అభిరక్షతి వ్రతమ్ | మహాస్మముద్రం
వరుణస్తోరోదధే | ధీరా ఇచ్ఛేకుర్ధురుణేష్యారభమ్ || పవిత్రం తే వితతం బ్రహ్మణస్పుతే
ప్రభుర్గాత్రాణి పర్యేషి విశ్వతః | అతప్రతనూర్మా తదామో అశ్వతే | శృతాస
ఇద్వహస్తస్తథమాశత || | బ్రహ్మై దేవానామ్ | అసతస్పద్యే తత్క్షుః | [48]

బుషయస్సప్తాత్రిశ్చ యత్తి | సర్వేకత్రయో అగస్త్యశ్చా నక్తత్రైశ్శుంకృతోవసన్నః || అథ
సవితుః శ్యావాశ్యస్యావర్తికామస్య || అమీ య బుష్ణా నిహితాస ఉచ్చా | నక్తం దదృశీ
కుహచిద్దివేయుః | అదబ్దాని వరుణస్య వ్రతాని | విచాకశ్చన్మా నక్తత్రమేతి ||
తథావితుర్వ్యేణ్యమ్ | భర్గో దేవస్య ధీమహి | [49] ధియో యో నః ప్రవోదయాత్ ||

తథావితుర్వ్యేణ్యమహి | వయం దేవస్య భోజనమ్ | శ్రీష్వగ్ం సర్వధాతమమ్ | తురం
భగస్య ధీమహి || అపాగూహత సవితా తృభిన్ | సర్వాన్నివో ఆశ్చసః | నక్తన్మాన్యభవస్సుశీ
అష్ట్యస్థాన్ సంభవిష్యమః || నామ నామైవ నామ మే | [50] నపుగ్ంపకం పుమాగ్ ప్రత్యస్మై
సావరోకస్మైథ జజ్గమః | యజ్జీవయక్కి యష్టహో చ || మయా భూతాన్యయక్షత | పశవో
మమ భూతాని | అనూబన్ధోయస్మైహం విభుః || స్త్రయస్మతీః | తా ఉ మే పుగ్ంప
అహుః | పశ్యదక్షణ్యాన్ విచేతదన్ధః | కవిర్యః పుత్రుస్స ఇమా చికేత | [51] యస్తా
విజానాథువితుః పితా సత్త || అన్ధో మణిమవిన్ధత్తి | తమనజ్ఞలిరావయత్తి | అగ్రివః
ప్రత్యముఖుత్తి | తమజిహ్వ అసశ్చత || ఉధ్వర్మమూలమవాక్మాఖమ్ | వృక్షం యో వేద

సమ్మతి ॥ న స జాతు జనః శ్రద్ధధ్యాత్ ముత్యర్మా మారయాదితిః ॥ హసితగ్ం రుదితం
 గీతమ్ ॥ [52] వీణాపణవలాసితమ్ ॥ ముతం జీవం చ యత్తించిత్ ॥ అజ్ఞని స్నేవ విద్ధి తత్
 ॥ అత్యప్యగ్గస్తుప్యధ్యాయత్ ॥ అస్మాజ్ఞతా మే మిథూ చరన్వా పుత్రే నిర్బముత్య
 వైదేహః ॥ అచేతా యశ్చ చేతనః ॥ స తం మణిమవిన్నత్ ॥ సోకనజ్గలిరావయత్ ॥ సోకగ్రీవః
 పుత్యముఖ్యత్ ॥ [53] సోకజిహ్వ్య అసశ్వత ॥ వైతముషిం విదిత్యా నగరం ప్రవిశేత్ ॥ యది
 ప్రవిశేత్ ॥ మిథో చరిత్యా ప్రవిశేత్ ॥ తథమృవస్య వ్రతమ్ ॥ ఆతమగ్నే రథన్నిష్టా
 ఏకశ్వమేకయోజనమ్ ॥ ఏకచక్రమేకధురమ్ ॥ వాతధ్యజిగతిం విభో ॥ న రిష్యతి న
 వ్యధతే ॥ [54] నాస్యాష్టో యాతు సజ్జతి ॥ యచ్ఛ్వాతానోహితాగ్శ్చగ్నిః ॥ రథే
 యుక్తాప్తధితిష్టతి ॥ ఏకయా చ దశభిశ్చ స్వభూతే ॥ ద్వాబ్ధామిష్టయే విగ్గంశత్యా చ
 తిస్మాభిశ్చ పహనే త్రిగ్గంశతా చ ॥ నియుద్భుర్వయవిహా తా విముఖ్యా ॥ [55]
 తత్కుర్ధీమహిసామ మే చికేత గీతం పుత్యముఖ్యద్వ్యథతే సప్త చ ॥ ॥ ॥

ఆతమష్య పుతునుష్యా ఉద్ధమాకథము సన్ధము ॥ ఆదిత్యే చన్మవర్జ్ఞనామ్ ॥ గర్భమాధేహి
 యః పుమాన్ ॥ ఇతస్మిక్తగ్ం సూర్యగతమ్ ॥ చన్మమసే రసం కృధి ॥ వారాదం
 జనయాకగ్రీగ్నమ్ ॥ య ఏకో రుద్ర ఉచ్యతే ॥ అసంఖ్యాతాసుహస్రాణి ॥ స్కుర్యతే న చ
 దృశ్యతే ॥ [56] ఏవమేతన్నిబోధత ॥ ఆ మషైరిన్తు హరిభిః ॥ యహి మయూరరోమభిః
 మా త్యా కేచిన్నియేమురిన్న పాశినః ॥ దధస్వేవ తా ఇహి ॥ మా మషైరిన్తు హరిభిః
 యామి మయూరరోమభిః ॥ మా మా కేచిన్నియేమురిన్న పాశినః నిధస్వేవ తా 2 ఇమి ॥
 అణుభిశ్చ మహాద్భుతః ॥ [57] నిష్మాప్యైరసమాయుత్తిః ॥ కాలైర్ హరిత్వమాప్సైన్మః
 ఇన్మాయహి సహస్రయుక్ ॥ అగ్నిర్మిభ్రాష్టవసనః ॥ వాయుశ్చైవతసికద్రుకః ॥ సంవధురో
 విషువర్ణః ॥ నిత్యాస్తేనుచరాస్తవ ॥ సుబ్రహ్మణ్యగ్ం సుబ్రహ్మణ్యగ్ం సుబ్రహ్మణ్యమ్ ॥
 ఇన్మాగచ్ఛ హరివ ఆగచ్ఛ మేధాతిథీః ॥ మేష వృషణశ్వస్య మేనీ ॥ [58]
 గౌరావస్కున్నిన్నహల్యయై జారా కౌశికబ్రహ్మణా గౌతమబ్రవాణా ॥ అరుణాశ్వ ఇహగతాః

వసవః పృథివిక్షితః ॥ ఆష్టా దిగ్యససోగ్నయః ॥ అగ్నశ్చ జాతవేదాశ్చేత్యతే ॥
 తామ్రశ్వస్తామ్రరథః ॥ తామ్రవర్ణస్తథాకసితాః ॥ దణ్డహస్తాః ఖాదగ్నతః ఇతో రుద్రః
 పరాజగతాః [59] ఉక్తగ్గి స్థానం ప్రమాణం చ పుర ఇత ॥ బృహస్పతిశ్చ సవితా చ
 విశ్వరూపైరహగతామ్ ॥ రథేనోదకవర్త్తైనా ॥ అపుంషా ఇతి తద్వయోః ॥ ఉక్తో వేషో
 వాసాగ్గంసి చ ॥ కాలావయవానామితః ప్రతీచ్యా ॥ వాసాత్య ఇత్యజ్యోనోః ॥ కోచస్తరిక్షే శబ్దం
 కరోతీతి ॥ వాసిష్టో రోహిణో మీమాగ్గంసాం చక్కే ॥ తష్టైషా భవతి ॥ వాత్రేవ విద్యుదితి ॥
 బ్రహ్మణ ఉదరణమసి ॥ బ్రహ్మణ ఉదీరణమసి ॥ బ్రహ్మణ ఆస్తరణమసి ॥ బ్రహ్మణ
 ఉపస్తరణమసి ॥ [60]

ర్యశ్చతే చ మేనే పరాం గతాశ్చక్తే పట్టు ॥ 12 ॥

(అపక్రమత గర్భిణ్యః) అష్టయోనీమష్టపుత్రామ్ ॥ అష్టపత్నీమిమాం మహీమ్ ॥ అహం వేద న
 మే మృత్యుః ॥ న చామృత్యరఘూకహరత్ ॥ అష్టయోన్యష్టపుత్రామ్ ॥
 అష్టపదిదమన్సరిక్షమ్ ॥ అహం వేద న మే మృత్యుః ॥ న చామృత్యరఘూకహరత్ ॥
 అష్టయోనీమష్టపుత్రామ్ ॥ అష్టపత్నీమమాం దివమ్ ॥ [61] అహం వేద న మే మృత్యుః ॥ న
 చామృత్యరఘూకహరత్ ॥ సుత్రమాణం మహీమూషు ॥ అదితిర్ద్యరదితిరన్సరిక్షమ్ ॥
 అదితిర్మతా స పితా స పుత్రః ॥ విశ్వే దేవా అదితిః పశ్చజనాః ॥
 అదితిర్జతమదితిర్జనిత్యమ్ ॥ ఆష్టా పుత్రాసో అదితీః ॥ యే జాతాస్తన్యః పరి ॥ దేవా 2
 ఉపష్ట్రథుప్తభిః [62] పరా మార్తణ్ణమాస్యత్ ॥ పష్టభిః పుత్రైరదితిః ॥ ఉపష్ట్రతూపర్వ్యం
 యుగ్మీ ॥ ప్రజాయై మృత్యవే తత్ ॥ పరా మార్తణ్ణమాభరదితి ॥ తాననుక్రమిష్యామః ॥
 మిత్రశ్చ వరుణశ్చ ॥ ధాతా చార్యమా చ ॥ అగ్గంశశ్చ భగశ్చ ॥ ఇస్త్రశ్చ వివస్వాగ్చేత్యతే ॥
 హిరణ్యగర్భో హగ్గంసశ్చచిష్టో బ్రహ్మజజ్ఞానం తదిత్పదమితి ॥ గర్భః ప్రాజాపత్యః ॥ అథ
 పురుషః సప్తపురుషః ॥ [63] (యథాస్థానం గర్భిణ్యః)
 అమూం దివగ్గం సప్తభిరేతే చత్వారి చ ॥ 13 ॥

యోకసౌ తపన్మదేతి స సర్వేషాం భూతానాం ప్రాణానాదాయోదేతి మా మీ ప్రజాయా
 మా పశునామ్యా మా మమ ప్రాణానాదాయోదగాః॥ అసౌ యోకస్తమేతి స సర్వేషాం
 భూతానాం ప్రాణానాదాయాస్తమేతి మా మీ ప్రజాయా మా పశునామ్యా మా మమ
 ప్రాణానాదాయాకస్తంగాః ॥ అసౌ య ఆపూర్వ్యతి స సర్వేషాం భూతానాం
 ప్రాణైరాపూర్వ్యతి॥[64] మా మీ ప్రజాయా మా పశునామ్యా మా మమ ప్రాణైరాపూర్విష్టాః॥
 అసౌ యోకపక్షీయతి స సర్వేషాం భూతానాం ప్రాణైరపక్షీయతి మా మీ ప్రజాయా మా
 పశునామ్యా మా మమ ప్రాణైరపక్షీష్టాః ॥ అమూని నక్షత్రాణి సర్వేషాం భూతానాం
 ప్రాణైరప పుసర్వన్ని చోధుర్వన్ని చ । మా మీ ప్రజాయా మా పశునామ్యా మా మమ
 ప్రాణైరప పుస్సపత మోధుపత॥[65] ఇమీ మాసాశ్వర్ధమాసాశ్వా సర్వేషాం భూతానాం
 ప్రాణైరప పుసర్వన్ని చోధుర్వన్ని చ । మా మీ ప్రజాయా మా పశునామ్యా మా మమ
 ప్రాణైరప పుస్సపత మోధుపత ॥ ఇమ బుత్వః సర్వేషాం భూతానాం ప్రాణైరప
 పుసర్వన్ని చోధుర్వన్ని చ । మా మీ ప్రజాయా మా పశునామ్యా మా మమ ప్రాణైరప
 పుస్సపత మోధుపత ॥ అయగ్ం సంవధురః సర్వేషాం భూతానాం ప్రాణైరప పుసర్వతి
 చోధుర్వతి చ॥[66] మా మీ ప్రజాయా మా పశునామ్యా మా మమ ప్రాణైరప పుస్సప
 మోధుప॥ ఇదమహః సర్వేషాం భూతానాం ప్రాణైరప పుసర్వతి చోధుర్వతి చ । మా మీ
 ప్రజాయా మా పశునామ్యా మా మమ ప్రాణైరప పుస్సప మోధుప॥ ఇయగ్ంరాత్రిః
 సర్వేషాం భూతానాం ప్రాణైరప పుసర్వతి చోధుర్వతి చ । మా మీ ప్రజాయా మా
 పశునామ్యా మా మమ ప్రాణైరప పుస్సప మోధుప॥ ఓం భూర్భువస్వః ఏతద్వీ
 మిథునం మా నో మిథునగ్ం రీధ్వమ్॥[67]

ప్రాణైరాపూర్వ్యతి మోధుపత చోధుర్వతి చ మోధుప ద్వీ చీ॥14॥

యోకసౌ పోదశమూని ద్వ్యాదశయం చతుర్భుశః॥

ఉదేత్యప్తమేత్యాపూర్వత్యపక్షీయత్యమూని నక్షత్రాణిమే మాసా ఇమ బుత్వయగ్ం సంవధుర ఇదమహాయగ్ం

ఆధాదిత్యస్యాష్టపురుష్య || వసునామాదిత్యానాగ్ స్థానే స్వతేజసా భాని ||
 రుద్రాణామాదిత్యానాగ్ స్థానే స్వతేజసా భాని|| ఆదిత్యానామాదిత్యానాగ్ స్థానే స్వతేజసా
 భాని || సతాగ్గంసత్యానామ్ || ఆదిత్యానాగ్ స్థానే స్వతేజసా భాని ||
 ఆభిధూస్యతామభిష్టుతామ్ || వాతవతాం మరుతామ్ || ఆదిత్యానాగ్ స్థానే స్వతేజసా
 భాని || బుభూణామాదిత్యానాగ్ స్థానే స్వతేజసా భాని || విశ్వేషాం దేవానామ్ ||
 ఆదిత్యానాగ్ స్థానే స్వతేజసా భాని|| సంవధురస్య సవితుః || ఆదిత్యస్య స్థానే స్వతేజసా
 భాని|| ఓం భూర్భువస్యః || రశ్మియో వో మిథునం మా నో మిథునగ్ం రీథ్వమ్||[68]
 బుభూణామాదిత్యానాగ్ స్థానే స్వతేజసా భాని పట్టు||15||

ఆరోగస్య స్థానే స్వతేజసా భాని|| భ్రాజస్య స్థానే స్వతేజసా భాని|| పటరస్య స్థానే
 స్వతేజసా భాని|| పతజ్జస్య స్థానే స్వతేజసా భాని|| స్వర్ణరస్య స్థానే స్వతేజసా భాని||
 జ్యోతిషీమతస్య స్థానే స్వతేజసా భాని|| విభాసస్య స్థానే స్వతేజసా భాని|| కశ్యపస్య స్థానే
 స్వతేజసా భాని|| ఓం భూర్భువస్యః || ఆపో వో మిథునం మా నో మిథునగ్ం రీథ్వమ్||

[69]

ఆరోగస్య దశ||16||

అథ వాయోరేకాదశపురుషస్యైకాదశస్త్రికస్య || ప్రభ్రాజమానానాగ్ం రుద్రాణాగ్ స్థానే
 స్వతేజసా భాని || వ్యవదాతానాగ్ం రుద్రాణాగ్ స్థానే స్వతేజసా భాని ||
 వాసుకిషైద్యతానాగ్ం రుద్రాణాగ్ స్థానే స్వతేజసా భాని|| రజతానాగ్ం రుద్రాణాగ్ స్థానే
 స్వతేజసా భాని || పరుషాణాగ్ం రుద్రాణాగ్ స్థానే స్వతేజసా భాని || శ్యామానాగ్ం
 రుద్రాణాగ్ స్థానే స్వతేజసా భాని|| కపిలానాగ్ం రుద్రాణాగ్ స్థానే స్వతేజసా భాని||

ఆతిలోహితానాగ్ం రుద్రాణాగ్ స్తానే స్వతేజసా భాని॥ ఊర్ధ్వానాగ్ం రుద్రాణాగ్ స్తానే స్వతేజసా భాని॥[70] అవపతన్తానాగ్ం రుద్రాణాగ్ స్తానే స్వతేజసా భాని॥ వైద్యతానాగ్ం రుద్రాణాగ్ స్తానే స్వతేజసా భాని॥ ప్రభూజమానీనాగ్ం రుద్రాణినాగ్ స్తానే స్వతేజసా భాని॥ వ్యవదాతీనాగ్ం రుద్రాణినాగ్ స్తానే స్వతేజసా భాని॥ వాసుకివైద్యతీనాగ్ం రుద్రాణినాగ్ స్తానే స్వతేజసా భాని॥ రజతానాగ్ం రుద్రాణినాగ్ స్తానే స్వతేజసా భాని॥ పరుషానాగ్ం రుద్రాణినాగ్ స్తానే స్వతేజసా భాని॥ శ్యామానాగ్ం రుద్రాణినాగ్ స్తానే స్వతేజసా భాని॥ కపిలానాగ్ం రుద్రాణినాగ్ స్తానే స్వతేజసా భాని॥ అతిలోహితానాగ్ం రుద్రాణినాగ్ స్తానే స్వతేజసా భాని॥ అవపతస్తినాగ్ం రుద్రాణినాగ్ స్తానే స్వతేజసా భాని॥ వైద్యతీనాగ్ం రుద్రాణినాగ్ స్తానే స్వతేజసా భాని॥ శం భూర్భువస్వః రూపాణి వో మిథునం మా నో మిథునగ్ం రీథ్వమ్॥[71]

ఊర్ధ్వానాగ్ం రుద్రాణాగ్ స్తానే స్వతేజసా భాన్యతిలోహితానాగ్ం రుద్రాణినాగ్ స్తానే స్వతేజసా భాని పథ్మ చ॥[71]

అధాగ్నీరష్టపురుషస్య ॥ అగ్నిః పూర్వదిశ్యస్య స్తానే స్వతేజసా భాని ॥ జాతవేదస ఉపదిశ్యస్య స్తానే స్వతేజసా భాని॥ సహోజసో దక్షిణదిశ్యస్య స్తానే స్వతేజసా భాని॥ అజిరాప్రభవ ఉపదిశ్యస్య స్తానే స్వతేజసా భాని ॥ వైశ్వానరస్యపరదిశ్యస్య స్తానే స్వతేజసా భాని ॥ నర్యాపస ఉపదిశ్యస్య స్తానే స్వతేజసా భాని ॥ పజ్ఞిరాధస ఉదగ్నిశ్యస్య స్తానే స్వతేజసా భాని॥ విసర్విణ ఉపదిశ్యస్య స్తానే స్వతేజసా భాని॥ శం భూర్భువస్వః దిశో వో మిథునం మా నో మిథునగ్ం రీథ్వమ్॥[72]

స్వరేకథ్మి॥[8]॥

ఏతద్రశ్యయ ఆపో రూపాణి దిశః పథ్మి॥

దక్షిణపూర్వస్యం దిశి విసర్వీ నరకః తస్మాన్నః పరిపాహి॥ దక్షిణాచపరస్యం దిశ్యవిసర్వీ

నరకః తస్మాన్మః పరిపాపీ॥ ఉత్తరపూర్వస్యం దిశి విషాదీ నరకః తస్మాన్మః పరిపాపీ॥
ఉత్తరాపరస్యం దిశ్యవిషాదీ నరకః తస్మాన్మః పరిపాపీ॥ ఆ యస్మిన్మాపు వాసవా
ఇన్నియాణి శతక్రతవిత్యేతీ॥[73]
దక్షిణపూర్వస్యం నవ్॥9॥

ఇన్నిమూడా వో వసుభిః పురస్తాదుపదధతామ్ || మనోజవసో వః పితృభీర్దక్షిణాత
ఉపదధతామ్ || ప్రచేతా వో రుద్రైః పశ్చాదుపదధతామ్ || విశ్వకర్మా వ
అదిత్యైరుత్తరత ఉపదధతామ్ || త్వాష్టా వో రూపైరుపరిష్టాదుపదధతామ్ || సంజ్ఞానం
వః పశ్చాదితి॥ ఆదిత్యస్సర్వోకగ్నిః పృథివ్యామ్ || వాయురవ్స్తరిక్షీ॥ సూర్యో దివి॥ చన్మ
దిక్షు॥ నక్షత్రాణి స్వలోకే॥ ఏవా హ్యవ్యాప్తి॥ ఏవా హ్యగ్రేష్మి॥ ఏవా హ్యాప్తి॥ ఏవా హ్యాస్త్రు॥
ఏవా హ్యా పూష్ణ్యి॥ ఏవా హ్యా దేవాః॥[74]
దిక్షు సప్త చ॥20॥

ఆపమాపామః సర్వాః అస్మాదస్మాదితోముతః అగ్నిర్వాయుత్సు సూర్యశ్చా సహ
సంచస్మరర్థియా || వాయ్యశ్చా రశ్మిపతయః మరీచ్యత్మానో అద్భుహః
దేవీర్భువనమావరీః పుత్రవత్తాయ్యయ మే సుత || మహానామ్మిర్మహమానాః మహాసో
మహాసస్యాః[75] దేవీః పరజ్ఞస్యమావరీః పుత్రవత్తాయ్యయ మే సుత || ఆపాకశ్చుయ్యష్టిమపా
రక్షఃా ఆపాకశ్చుయ్యష్టిమపా రఘుమ్ముః | ఆపాఘుమప చాకవర్తుమ్ముః | ఆప దేవీరితో హీత ||
వజ్రం దేవీరజీతాగ్ంశ్చా | భువనం దేవసూవరీః | ఆదిత్యానదితిం దేవీము
యోనివోర్ధవముదీషత || [76] భద్రం కర్మభిః శృఙుయామ దేవాః | భద్రం
పశ్యేమాక్షభిర్యజత్రాః | స్తుర్దైరజైస్తుమ్మావాగ్ంసస్తమాభిః | వ్యశేమ దేవహీతం యదాయుః ||
స్వస్తి న ఇన్మో వృద్ధశ్రవాః | స్వస్తి నః పూషా విశ్వవేదాః | స్వస్తినస్తార్ప్రేష్య అరిష్టనేమిః |
స్వస్తి నో బృహస్పతిర్దధాతు || కేతవో అరుణాసశ్చా బుషయో వాతరశనాః | ప్రతిష్టాగ్ం

శతధా హిం సమాహితానో ఉసహస్రధాయస్ము॥ శివా నశ్చన్తమా భవన్తుః దివ్యా ఆప
ఇషధయః సుముడీకా సరస్వతిః మా తే వ్యేమ సందృశి॥[77]
స్వరుదీషత వాతరశంఖః షట్॥21॥

యోకపాం పుష్టిం వేదా పుష్టవాన్ ప్రజావాన్ పశుమాన్ భవతి చన్ముమా వా ఆపాం
పుష్టిమీ పుష్టవాన్ ప్రజావాన్ పశుమాన్ భవతి య ఏవం వేద॥ యోకపామాయతనం
వేదా ఆయతనవాన్ భవతి అగ్నిర్వా ఆపామాయతనమీ ఆయతనవాన్ భవతి
యోకగ్నీరాయతనం వేద॥ [78] ఆయతనవాన్ భవతి ఆపో వా అగ్నీరాయతనమీ
ఆయతనవాన్ భవతి య ఏవం వేద॥ యోకపామాయతనం వేదా ఆయతనవాన్
భవతి వాయుర్వా ఆపామాయతనమీ ఆయతనవాన్ భవతి యో వాయోరాయతనం
వేదా ఆయతనవాన్ భవతి॥ [79] ఆపో వై వాయోరాయతనమీ ఆయతనవాన్ భవతి
య ఏవం వేద॥ యోకపామాయతనం వేదా ఆయతనవాన్ భవతి అసో వై
తపన్మాపామాయతనమీ ఆయతనవాన్ భవతి యోకముష్య తపత ఆయతనం వేదా
ఆయతనవాన్ భవతి ఆపో వా అముష్య తపత ఆయతనమీ॥ [80] ఆయతనవాన్ భవతి
య ఏవం వేద॥ యోకపామాయతనం వేదా ఆయతనవాన్ భవతి చన్ముమా వా
ఆపామాయతనమీ ఆయతనవాన్ భవతి యశ్చన్ముస ఆయతనం వేదా
ఆయతనవాన్ భవతి ఆపో వై చన్ముస ఆయతనమీ ఆయతనవాన్ భవతి॥ [81] య
ఏవం వేద॥ యోకపామాయతనం వేదా ఆయతనవాన్ భవతి నక్తత్రాణి వా
ఆపామాయతనమీ ఆయతనవాన్ భవతి యో నక్తత్రాణామాయతనం వేదా
ఆయతనవాన్ భవతి ఆపో వై నక్తత్రాణామాయతనమీ ఆయతనవాన్ భవతి య
ఏవం వేద॥ [82] యోకపామాయతనం వేదా ఆయతనవాన్ భవతి పర్జన్యే వా
ఆపామాయతనమీ ఆయతనవాన్ భవతి యః పర్జన్యస్యాకయతనం వేదా
ఆయతనవాన్ భవతి ఆపో వై పర్జన్యస్యాకయతనమీ ఆయతనవాన్ భవతి య

ఏవం వేద ॥ యోకపామాయతనం వేద ॥[83] ఆయతనవాన్ భవతి సంవధన్రో వా
 ఆపామాయతనమ్ ॥ ఆయతనవాన్ భవతి యస్సంవధనరస్యాయతనం వేద
 ఆయతనవాన్ భవతి ఆపో వై సంవధనరస్యాకయతనమ్ ॥ ఆయతనవాన్ భవతి య
 ఏవం వేద ॥ యోకస్యు నావం ప్రతిష్టితాం వేద ॥ ప్రత్యేవ తిష్ఠతి ॥[84] ఇమీ వై లోకా అపున
 ప్రతిష్టితాః తదేషాచభ్యస్యాక్తా ॥ అపాగ్ం రసముద్యగ్ం సన్మా సూర్యే శుక్రగ్ం
 సమాభృతమ్ ॥ అపాగ్ం రసస్య యో రసః ॥ తం వో గృహ్ణమ్యుత్తమమితి ॥ ఇమీ వై లోకా
 అపాగ్ం రసః ॥ తేకముష్ణున్నాదిత్యే సమాభృతాః ॥ జానుదఫ్ముముత్తరవేదిం ఖాత్యా
 అపాం పూరయిత్యా గుల్పదఫ్ముమ్ ॥[85] పుష్పరపర్ణాః పుష్పరదణ్ణైః పుష్పరైశ్చ
 సగ్గస్త్ర్యా ॥ తస్మైనవిహయసే అగ్నిం ప్రణీయేపసమాధాయ ॥ బ్రహ్మవాదినో వదన్ని
 కస్మాత్ప్రణీతేయమగ్నిశ్చయతే ॥ సాప్రణీతేయమప్సు హ్యయం చీయతే ॥ అసా
 భువనేకప్యనాహితాగ్నిరేతాః ॥ తమభిత ఏతా అభీష్టకా ఉపదధాతి ॥ అగ్నిహోత్రే
 దర్శకపూర్ణమాసయోః ॥ పశుబన్ధే చాతుర్మాస్యేమ్ ॥[86] అథో ఆహఃః సర్వేము
 యజ్ఞక్రతుష్టితి ॥ ఏతద్ధ స్నై వా ఆహఃశ్చండ్లాః కమగ్నిం చినుతే ॥ సత్త్రియమగ్నిం
 చిన్యానః ॥ సంవధనం ప్రత్యక్షేణ ॥ కమగ్నిం చినుతే ॥ సావిత్రమగ్నిం చిన్యానః
 అముమాదిత్యం ప్రత్యక్షేణ ॥ కమగ్నిం చినుతే ॥[87] నాచికేతమగ్నిం చిన్యానః
 ప్రాణాస్పృత్యక్షేణ ॥ కమగ్నిం చినుతే ॥ చాతుర్ హోత్రీయమగ్నిం చిన్యానః ॥ బ్రహ్మ
 ప్రత్యక్షేణ ॥ కమగ్నిం చినుతే ॥ వైశ్వస్యస్యజమగ్నిం చిన్యానః ॥ శరీరం ప్రత్యక్షేణ ॥ కమగ్నిం
 చినుతే ॥ ఉపానువాక్యమాశుమగ్నిం చిన్యానః ॥[88] ఇమాన్లకాస్పృత్యక్షేణ ॥ కమగ్నిం చినుతే
 ఇమమారుణకేతుకమగ్నిం చిన్యాన ఇతి ॥ య ఏవాసో ॥ ఇతశ్చముతశ్చకవ్యతీపాతీ
 తమితి ॥ యోకగ్నిర్మిధూయా వేద ॥ మిథునవాన్ భవతి ఆపో వా అగ్నిర్మిధూయఃః
 మిథునవాన్ భవతి య ఏవం వేద ॥[89]

వేద భవత్యాయతనం భవతి వేద వేద తిష్ఠతి గుల్పదఫ్ముం చాతుర్మాస్యేప్రముమాదిత్యం ప్రత్యక్షేణ కమగ్నిం చినుత
 ఉపానువాక్యమాశుమగ్నిం చిన్యానో మిథూయా మిథునవాన్ భవత్యేకం చ ॥22॥

పుష్టిమగ్రూయురనొ షై తపశ్చాన్నమా నష్టత్రాణి పర్జన్యస్పంపథ్రరో యోకపుస్తి నావమేతద్ధి స్మృతి సత్తియగ్రం
సంపథ్రగ్రం సాపిత్రమముం నాచికేతం ప్రాణగ్రంశ్చాతుర్భహోత్త్రియం బ్రహ్మ ప్రశ్నప్రజగ్రం
శరీరముపామవాక్యమాచుమిమాన్మోక్షానిమమారుణకేతుకం య ఏవాసో॥

ఆపో వా ఇదమాసంధ్యాలిలమేవా స ప్రజాపతిరీకః పుష్టురపర్ణీ సమభవతీ
తస్యాన్తర్మానసీ కామస్పమవర్తతు ఇదగ్రం సృజియమితి తస్మాద్యత్పురుషో
మనసాకథిగచ్ఛతి తద్వాచా వదతి తత్కుర్మణా కరోతి తదేషాకథ్యమాక్తా॥ కామస్తదగ్రే
సమవర్తతాధి మనసో రేతః ప్రథమం యదాసీత్తీ [90] సతో బన్ధుమసతి నిరవిన్దన్వు
హృది ప్రతీష్యా కవయో మనీషేతి॥ ఉష్ణైనం తదుపనమతి యత్క్షుమో భవతి య
ఏవం వేద లోకము ప్రథమం యదాసీత్తీ॥ తతోకరుణాః కేతవో వాతరశనా బుషయ ఉదతిష్ఠన్వు [91] యే
నభాః తే షైభానసాః యే వాలాః తే వాలభిల్యాః యో రసః సోకపామ్॥ అన్తరతః
కూర్మం భూతగ్రం సర్వప్తమ్ తమబ్రవీత్తీ మమ షైత్వజ్ఞాగ్రంసా సమభూతీ [92]
సేత్యబ్రవీత్తీ పూర్వమేవాహమిహసమితి తత్పురుషస్య పురుషత్వమ్ స సహస్రశీరషా
పురుషః సహస్రాక్షస్పహస్రపాత్తీ భూత్వోదతిష్ఠత్తీ తమబ్రవీత్తీ త్వం షై పూర్వగ్రం
సమభూతాః త్వమిదం పూర్వః కురుష్మేతి॥ స ఇత ఆదాయాపః [93] అష్టలినా
పురస్తాదుపాదధాత్తీ ఏవాహ్యమేతి తత ఆదిత్య ఉదతిష్ఠత్తీ సా ప్రాచి దిక్॥ అధారుణః
కేతుర్ధ్వక్షిణత ఉపాదధాత్తీ ఏవాహ్యగ్ను ఇతి తతో వా అగ్నిరుదతిష్ఠత్తీ సా దక్షిణా దిక్॥
అధారుణః కేతుః పశ్చాదుపాదధాత్తీ ఏవాహీ వాయో ఇతి [94] తతో వాయురుదతిష్ఠత్తీ
సా ప్రతీచి దిక్॥ అధారుణః కేతురుత్తరత ఉపాదధాత్తీ ఏవాహీస్నేతి తతో వా ఇన్త్ర
ఉదతిష్ఠత్తీ సోదీచి దిక్॥ అధారుణః కేతుర్మధ్య ఉపాదధాత్తీ ఏవాహీ పూషన్మితి తతో
షై పూషోదతిష్ఠత్తీ సేయం దిక్॥ [95] అధారుణః కేతురుపరిష్టాదుపాదధాత్తీ ఏవాహీ
దేవా ఇతి తతో దేవమనుష్యః ప్రితరః గన్ధర్వాపురస్చోదతిష్ఠన్వు సోర్ధావ్ దిక్॥ యా

విపులో విపరాపతన్ను | తాభ్యోకసురా | రక్షాగ్ంసి | పిశాచాశ్చదతిష్టన్ను | తన్నాత్తే
 పరాభవన్ను | విపుర్ణాంభ్యో హితే సమభవన్ను || తదేషాంభ్యోనూక్తా || [96] ఆపో హ
 యద్భుపూతీర్గుర్భమాయన్ను | దక్షం దధానా | జనయన్నీస్వయంభుమ్మా | తత
 ఇమీంద్ధ్యోస్జ్యోన్తు | సర్గః | అద్భుయ్ వా ఇదగ్ం సమభూత్తీ | తన్నాదిదగ్ం సర్వం బ్రహ్మ
 స్వయంభ్యోత్తు || తన్నాదిదగ్ం సర్వగ్ం శిథిలమివాద్యువమివాభవత్తీ || ప్రజాపతిర్వావ తత్తీ
 ఆత్మనాకతత్త్వానం విధాయ | తదేవానుప్రావిశత్తీ || తదేషాంభ్యోనూక్తా || [97] విధాయ లోకాన్
 విధాయ భూతానీ | విధాయ సర్వః | ప్రదిశో దిశశ్చ | ప్రజాపతిః ప్రథమజ్ఞా బుతస్యై
 ఆత్మనాకతత్త్వానమభిసంవిశేషితి || సర్వమీవేదమూప్తాయ | సర్వమవరుద్ధ్యై
 తదేవానుప్రవిశత్తీ | య ఏవం వేద || [98]

ఆసరతిష్టన్నభూరహపో హాయో ఇతి సేయం దిగ్బ్యమూక్తాకబ్యమూక్తాకచ్ఛో చ || 23 ||

చతుష్పయ్యై ఆపో గృహ్ణత్తీ | చత్వారి వా అపాగ్ం రూపాణి | మేఘో విద్యుత్తీ
 స్తవయిత్యుర్వోష్టిః | తాస్యేవావరున్ధే || ఆతపత్తి వర్షాయో గృహ్ణత్తీ | తాః
 పురస్తాదుపదధాతీ | ఏతా వై బ్రహ్మవర్షస్యై ఆపః | ముఖత ఏవ బ్రహ్మవర్షసమవరున్ధే |
 తన్నాన్ముఖతో బ్రహ్మవర్షసితరః || [99] కూప్యో గృహ్ణత్తీ | తా దక్షిణత ఉపదధాతీ | ఏతా వై
 తేజస్వినీరాపః | తేజ ఏవాస్య దక్షిణతో దధాతీ | తన్నాదృక్క్షణోకర్ధస్తేజస్వితరః | స్థావరా
 గృహ్ణత్తీ | తాః పశ్చాదుపదధాతీ | ప్రతిష్టేతా వై స్థావరాః | పశ్చాదేవ ప్రతితిష్టతి ||
 వహన్తిర్గుహ్ణత్తీ || [100] తా ఉత్తరత ఉపదధాతీ | ఓజస్సా వా ఏతా వహన్తిర్వోద్గుతీరివ
 ఆకూజతీరివ ధావన్తిః | ఓజ ఏవాస్యేత్తరతో దధాతీ | తన్నాదుత్తరోకర్ధ ఓజస్వితరః ||
 సంభార్యో గృహ్ణత్తీ | తా మధ్య ఉపదధాతీ | ఇయం వై సంభార్యః | అస్యామేవ ప్రతితిష్టతి
 || పల్యల్యో గృహ్ణత్తీ | తా ఉపరిష్టోదుపాదధాతీ || [101] అసో వై పల్యల్యః | అముష్యామేవ
 ప్రతితిష్టతి || దిక్కూపదధాతీ | దిక్కు వా ఆపః | అన్నం వా ఆపః | అద్భుయ్ వా అన్నం
 జాయతే | యదేవాద్భ్యోన్నం జాయతే | తదవరున్ధే || తం వా ఏతమవరుణః | కేతవో

వాతరశనా బుషయోఽచిన్యోన్నా తస్మాదారుణకేతుకః॥[102] తదేషాఽభ్యమూక్తా॥ కేతవో
అరుణాసశ్చు బుషయో వాతరశనాః ప్రతిష్టాగ్ం శతధాహీః సమాహితాసో
కసహస్రధాయసమితి॥ శతశత్సైవ సహస్రశ్చ ప్రతితిష్టతి య ఏతమగ్నిం చినుతే
య ఉ చైనమేవం వేద॥[103]

బ్రహ్మవర్గసితరో వహస్తిర్భుహ్యోతి తా ఉపరిష్టాదుపాదధాత్మారుణకేతుక్ంప్యో చ॥24॥

జానుదశ్మీముత్తరవేదీం ఖాత్మా అపాం పూరయతి అపాగ్ం సర్వత్వాయ ॥
పుష్పరపర్ణగ్ం రుక్మిం పురుషమిత్యుప దధాతి తపో వై పుష్పరపర్ణమ్యా సత్యగ్ం
రుక్మిః అమృతం పురుషః ఏతావద్వాస్త్మి యావదేతత్తీ యావదేవాస్త్మి॥[104] తదవరుస్నే
॥ కూర్మముపదధాతి అపామేవ మేధమవరుస్నే అథో స్వరగ్ంస్య లోకస్య సమష్టియ్ ॥
అపమాపామపస్పర్వాః అస్మాదస్మాదితోకముతః అగ్నిర్వాయుశ్చ సూర్యశ్చ సహ
సంచస్పర్ధియా ఇతి వాయ్మశ్చ రశ్మిపతయః ॥ లోకం పృణాచ్ఛిద్రుం పృణా [105]
యాస్తిప్రః పరమజాః ॥ ఇన్తుఫూషా వో వసుభిరేవా హ్యోవేతి ॥ పంచితయ ఉపదధాతి
పాణ్ప్రక్రిగ్నిః యావానేవాగ్నిః తం చినుతే ॥ లోకంపృణాయా ద్వీతీయముపదధాతి
పంచపదా వై విరాట్ ॥ తస్య వా ఇయం పాదః ఆన్తరిక్షం పాదః ద్వోః పాదః దిశః
పాదః పరోరజాః పాదః ॥ విరాజ్యేవ ప్రతితిష్టతి య ఏతమగ్నిం చినుతే య ఉ
చైనమేవం వేద॥[106]

అస్మే పృణాస్తరిక్షం పాదః పట్ట॥25॥

అగ్నిం ప్రణీయోపసమధాయా తమభిత ఏతా అబీష్టక్ం ఉపదధాతి అగ్నిహంత్రే
దర్శపూర్ణమాసయోః పశుబస్మే చాతుర్మాస్మేము అథో అపూః సర్వేము యజ్ఞక్రతుష్టేతి
॥ అథ హ స్మాహరుణస్మాహయంభువః స్మావిత్రస్మర్యోకగ్నిరిత్యనుపజ్ఞం మన్మామహేః
నానా వా ఏతేషాం వీర్యాణిః ॥ కమగ్నిం చినుతే॥[107] సత్రీయమగ్నిం చిన్మానః కమగ్నిం

చినుతేఁ సావిత్రమగ్నం చిన్యానః కమగ్నం చినుతేఁ నాచికీతమగ్నం చిన్యానః కమగ్నం
 చినుతేఁ చాతుర్పోత్తియమగ్నం చిన్యానః కమగ్నం చినుతేఁ షైష్యస్జమగ్నం చిన్యానః
 కమగ్నం చినుతేఁ [108] ఉపానువాక్యమశుమగ్నం చిన్యానః కమగ్నం చినుతేఁ
 ఇమమారుణకేతుకమగ్నం చిన్యాన ఇతి ॥ వృషా వా అగ్నః వృషాణో సగ్గస్ఫాలయేతీ
 హస్యేతాస్య యజ్ఞఃః తస్మాన్నానుషజ్యః ॥ సోత్తరవేదిషు క్రతుషు చిన్యేతా ఉత్తరవేద్యగ్
 హ్యగ్నశీయతే ॥ ప్రజాకామశీన్యేతా [109] ప్రజాపత్యో వా ఏషోకగ్నః ప్రజాపత్యః ప్రజాః
 ప్రజావాన్ భవతి య ఏవం వేద ॥ పశుకామశీన్యేతా సంజ్ఞానం వా ఏతత్పుశూనామ్మా
 యదాపః పశునామీవ సంజ్ఞానేకగ్నం చినుతేఁ పశుమాన్ భవతి య ఏవం వేద ॥ [110]
 వృష్టికామశీన్యేతా ఆపో వై వృష్టిః పరజ్ఞన్యో వర్షముకో భవతి య ఏవం వేద ॥
 ఆమయాపీ చిన్యేతా ఆపో వై భేషజమ్మా భేషజమీవాషై కరోతి సర్వమాయురేతి ॥
 అభిచరగ్గశీన్యేతా వజ్రో వా ఆపః [111] వజ్రమీవ భూత్ప్రేభ్యః ప్రహరతి స్తుజుత
 ఏనమ్ ॥ తేజస్మో యశస్మామః బ్రహ్మవర్షసకామస్వర్గకామశీన్యేతా ఏతావద్వ
 వాస్తి ॥ యావదేతతీ యావదేవాస్తి ॥ తదవరుస్తే ॥ తస్మైతద్వతమ్ వర్షతి న
 ధాపేతీ [112] అమృతం వా ఆపః అమృతస్యానస్తరిత్యై ॥ నాపుని మూత్రపురీషం
 కుర్యాతీ న నిషీపేతీ న వివసనస్మాయాతీ గుహ్యో వా ఏషోకగ్నః
 ఏతస్యాగ్నేరనతిదాహయ ॥ న పుష్పరపరాన్ హిరణ్యం వాకధితిష్టేతీ
 ఏతస్యాగ్నేరనభ్యారోహయ ॥ న కూర్మస్యాశీయాతీ నోదకస్యాఘూతుకాస్యేనమోదకాని
 భవన్ని ॥ అఘూతుకా ఆపః య ఏతమగ్నం చినుతేఁ య ఉషైనమీవం వేద ॥ [113]
 చినుతేఁ చినుతేఁ ప్రజాకామశీన్యేత య ఏవం వేదాపోధావేదశీయాచ్చత్యారి చ ॥ 26 ॥

ఇమానుకం భువనా సీపథేమా ఇస్త్రుశ్చ విశ్వే చ దేవః ॥ యజ్ఞం చ నస్తాన్యం చ ప్రజాం
 చా ఆదిత్యైరిష్టస్మహ సీపథాతు ॥ ఆదిత్యైరిష్టస్మగణో మరుద్భోః అస్మాకం భూత్యవితా
 తమానామ్ ॥ ఆప్మాపస్య పుష్మవస్యా ఆణ్ణేభవజ్మ మా ముహుఃః సుభాద్రిం దుఃఖనిధనామ్ ॥

ప్రతిముఖస్వ స్వాం పుర్మ ॥ [114] మరీచయస్వయంభువాః యే
 శరీరాణ్యకల్పయన్నా తే తే దేహం కల్పయన్తు మా చ తే ఖ్యా స్నే తీరిషత్ ॥ ఉత్తిష్ఠత్
 మా స్వప్తా అగ్నిమిచ్ఛధ్వం భారతాః రాజ్ఞస్నేమస్య తృష్ణాసః సూర్యేణ సయుజోషః ॥
 యువా సువాసాః ॥ ఆష్టాచక్ర నవద్వారా [115] దేవానాం పూరయోధ్యా తస్యాగ్ం
 హిరణ్యయః కోశః స్వర్గో లోకో జ్యోతిషాకవృత్తః ॥ యో షై తాం బ్రహ్మణో వేదా
 అమృతీనాకవృత్తాం పురీమ్యా తష్ణై బ్రహ్మ చ బ్రహ్మై చా ఆయుః కీర్తిం ప్రజాం దదుః ॥
 విభ్రజమానాగ్ం హరిణీమ్యా యశస్మా సంపరీవృత్తామ్యా పురగ్ం హిరణ్యయాం బ్రహ్మై [116]
 వివేశాకపరాజితా ॥ పరాజేత్యజ్యామయా పరాజేత్యనాశకీ ఇహ చాముత్ర చాస్వేతి
 విద్యాస్నేవాసురానుభయాన్ ॥ యత్కుమారీ మన్మయతే యద్యేషిద్యత్తుత్తివృత్తా అరిష్టం
 యత్క్రిష్ట క్రియతే అగ్నిష్ఠదనువేధతి ॥ అశ్వతాసశ్శైతాసశ్శై [117] యజ్యానో
 యేంప్యయజ్యవః స్వర్యనో నాపేత్తస్తే ఇస్త్రమగ్నిం చ యే విదుః ॥ సికతా ఇవ సంయన్తి
 రశ్మిభిస్సముదీరితాః అస్మాల్లోకాదముష్మాచ్చా బుషిభిరదాత్మైశ్శిభి ॥ అపేత వీత వి చ
 సర్వతాతః ॥ యేంతత్త షథ పురాణా యే చ నూతనాః అహోభిరదిధిరక్తభిర్వ్యక్తమ్యా [118]
 యమో దదాత్వవసానమస్తై ॥ నృ ముణస్తు నృ పాత్వర్యః ఆకృష్టా యే చ కృష్ణజాః
 కుమారీషు కనీషీషు జూరిణీషు చ యే హితాః ॥ రేతఃపీతా ఆణ్ణిషీతాః అజ్ఞారీషు చ యే
 హుతాః ॥ ఉభయాన్నిత్రపొత్రకాన్ ॥ యువేకహం యమరాజగాన్ ॥ శతమిన్ను శరదః ॥ [119]
 అదో యద్భుహ్మా విలబమ్యా పితృణాం చ యమస్య చ వరుణాస్యశ్చినోరగ్నేః మరుతాం
 చ విషయసామ్యా ॥ కామప్రయవణాం మే అస్తు ॥ స హ్యవాస్నై సనాతనః ఇతి నాకో
 బ్రహ్మిత్వో రాయో ధనమ్యా పుత్రునాపో దేవీరహహితా ॥ [120]
 పురం నవద్వారా బ్రహ్మై చ వ్యక్తగ్ం శరదోష్టో చ ॥ 27 ॥

విశీర్ణ్ణం గృధ్రశీర్ణ్ణాన్పా అపేతో నిర్బుతిగం హథః పరిబాధగ్గ శ్యేతకుత్కమ్మా
నిజజ్ఞగ్గం శబలోదరమ్ || స తాన్ వాచ్యాయయా సహా అగ్నీ నాశయ సందృశః

శర్వచ్యాస్యామ్యే బుభుక్కామ్యా మున్యం కృత్యాం చ దీధిరే రథేన కిగ్ంశుకావతా అగ్ని
నాశయ సందృష్టః॥[121]

విశీర్ణ్ణం దశ॥28॥

పర్జన్యాయ ప్రగాయత | దివస్మృత్రాయ మీథుహీ | స నో యవసమిచ్ఛతు || ఇదం వచః
పర్జన్యాయ స్వరాజీ | హృదో అస్త్వన్తరం తద్యయోత | మయోభూర్వత్తే
విశ్వకృష్టయస్సన్త్వస్మీ | సుపిష్టలా ఓషధీర్దేవగోపః || యో గర్భమోషధీనామ్యా గవాం
కృణోత్యర్వతామ్యా పర్జన్యః పురుషీణామ్యా॥[122]

పర్జన్యాయ దశ॥29॥

పునర్మైత్విన్నియమ్యా | పునరాయుః పునర్భగః | పునర్మహృదామైతు మా ||
పునర్భవిణమైతు మా | యన్నేకద్వ్యా రేతః పృథివీమస్మాన్ | యదోషధీరప్యసరద్వదాపః |
ఇదం తత్పునరాదదే | దీర్ఘాయుత్త్వయ వర్షసే || యన్నే రేతః పుస్మిచ్యతే | యన్నే
ఆజాయతే పునః | తేన మాముకృతం కురు | తేన సుప్తజసం కురు॥[123]

పునర్భే చ॥30॥

ఆద్యస్తిరోధాకజాయత | తవ వైశ్రవణస్పదా | తిరోధేహి సపత్నాన్నః | యే ఆపోకశ్చన్ని
కేచన || త్వాష్టిం మాయాం వైశ్రవణః | రథగ్ం సహస్రవంధురమ్యా | పురుషుక్రగ్ం
సహస్రశ్వమ్యా | ఆస్తాయాయాహి నో బలిమ్యా || యస్మై భూతాని బలిమావహన్ని | ధనం
గావో హస్తిహిరణ్యమశ్వాన్ || [124] అసామ సుమతో యజ్ఞియస్యా | శ్రియం
బిభ్రతోచన్నముఖీం విరాజమ్యా || సుదర్శనే చ క్రోష్ణే చ | మైనాగే చ మహాగో
సతద్వాట్టారగమన్తా | సగ్గంహర్యన్నగరం తవ || ఇతి మన్తాః | కల్పోకత ఊర్ధ్వమ్యా ||
యది బలిగ్ం హరీతీ | హిరణ్యనాభయే వితుదయే | కంబేరాయాయం బలిః | [125]

సర్వభూతాధిపతయే నమ ఇతి అథ బలిగ్ం హృత్యోపతిష్ఠేత్ || క్షత్రం క్షత్రం వైశ్రవణః
 బ్రహ్మణా వయగ్నిస్మితా నమస్తే ఆస్తు మా మా హగ్ంసీః ఆస్తుత్ప్రవిజ్యాన్మధ్యతి || అథ
 తమగ్నిమాదధీతా యస్మిన్నేతత్ప్రర్మ ప్రయుష్మీత్ || తిరోధా భూః తిరోధా భువః [126]
 తిరోధాస్మ్వః తిరోధా భూర్భువస్మ్వః సర్వేషాం లోకానామాధిపత్యే సీదేతి || అథ
 తమగ్నిమిన్నీతా యస్మిన్నేతత్ప్రర్మ ప్రయుష్మీత్ || తిరోధా భూస్మావ్హా || తిరోధా
 భువస్మావ్హా || తిరోధా స్మస్మావ్హా || తిరోధా భూర్భువస్మ్వస్మావ్హా || యస్మిన్నస్య కాలే
 సర్వ ఆహతీర్ హుతా భవేయుః [127] అపి బ్రహ్మణముఖీనాః తస్మిన్నహ్నః కాలే
 ప్రయుష్మీత్ || పరస్మాప్తజనాద్వేపి || మాస్త ప్రమాద్యన్తమధ్యపయేత్ || సర్వర్థా
 సిద్ధ్యస్తే || య ఏవం వేదా క్షధ్యన్నిదమజానతామ్ || సర్వర్థా న సిద్ధ్యస్తే || యస్తే
 విఘూతుకో భూతా మమాన్తర్హృదయే శ్రీతః [128] తస్మా ఇమమగ్రపిణ్ణం జూహోమి
 సమీకర్థాన్నా వివధీత్ || మయి స్వాహా || రాజాధిరాజాయ ప్రసహ్యసాహిసీ || నమో వయం
 వైశ్రవణాయ కుర్మహీ || స మే కామాన్మామకామాయ మహ్యమ్ || కామేశ్వరో వైశ్రవణో
 దదాతు || కుబేరాయ వైశ్రవణాయ || మహారాజాయ నమః || కేతవో అరుణాసశ్చ
 బుషయో వాతరశనాః || ప్రతిష్టాగ్ం శతధా హి || సమాహితాసో కసహస్రధాయసమ్ ||
 శివా నశ్చన్తమా భవమ్తా దివ్యా ఆప ఓషధయుః || సుమృషీకా సరస్వతి || మా తే వ్యోమ
 సందృశి || [129]
 అశ్వాన్నల్యువో భవేయుశ్చితశ్చ సప్త చ |||

సంవధ్నరమేతద్వ్యతం చరీత్ || ద్వో వా మాస్తా || నియమస్మాసేన ||
 తస్మిన్నియమవిశేషాః || త్రిషవణముదకోపస్వర్షశీ || చతుర్థకాలపాసభక్తస్మాయత్ ||
 అహరహర్య భైక్షమశ్చియాత్ || జౌదుమ్యర్థిః || సమిద్ధిరగ్నం పరిచరీత్ || పునర్మా
 మైత్రివ్యన్మియమిత్యేత్తేనాకమువాకేనా || ఉద్ధతపరిపూతాభిరద్భిః || కార్యం కుర్మిత్ || [130]
 అసంచయవాన్ || అగ్నయే వాయవే సూర్యాయ || బ్రహ్మణే ప్రజాపతయే || చన్మమసే

నక్కత్తేభ్యః ॥ బుతుభ్యస్సంవధ్నరాయా ॥ వరుణాయారుణాయేతి ॥ వ్రతహోమః ॥
 ప్రవర్గ్యవదాదేశః ॥ అరుణః ॥ కాణ్ణబుషయః ॥ అరణ్యేకథీయారన్ని ॥ భద్రం ॥ కర్ణేభిరితి ॥ ద్వీ
 జపిత్వా ॥ [131] ॥ మహానామ్యభిరుదకగ్ం ॥ సగ్గస్సర్పర్శ్యా ॥ తమాచార్యే ॥ దద్యాత్ ॥ శివా
 నశ్చన్తమేత్యేషథీరాలభతే ॥ సుమృద్దీకేతి ॥ భూమిమ్మా ॥ ఏవమపవర్గీ ॥ థేనుర్ధ్నక్షిణా ॥ కగ్ంసం
 వాపశ్చ ॥ క్షోమమ్మా ॥ అన్యద్వాశుక్కమ్మా ॥ యథాశక్తి ॥ వా ॥ ఏవగ్గ ॥ స్వాద్యయథర్మైణా
 అరణ్యేకథీయాత్ ॥ తపస్సీ ॥ పుణ్యే ॥ భవతి ॥ తపస్సీ ॥ పుణ్యే ॥ భవతి ॥ [132]

కుర్మిత జపిత్వా స్వద్భ్యయ ధర్మేణ ద్వే చ॥32॥

భద్రగ్గ స్ట్రోటిన్స్కంజానామక్కటితామ్రాణ్యత్యుర్ధాప్త ఆరోగ్య క్షేదమగ్గిశ్చ సహస్రవృత్తివిత్రవన్త ఆతమప్యోష్టయోనీం
యోకసావథాదిత్యస్యోరోగస్యాథ వాయోరథగ్గేర్థథిణాపూర్వస్యోమిన్స్తమోపా వ ఆపమోపా యోకపామాపో పై
చతుష్పయ్యో జానురఫ్ఫుమగ్గిం ప్రణీయేమానుకం విశీర్ప్పిం పర్షాన్యాయ పునరద్వ్యః సంవధ్సరం ద్వాత్రిగ్గం శత్త||32||

భద్రం జ్యోతిషో తస్మైన్నాజ్ఞానం కశ్యపోథిహస్తవృద్ధియం నప్పగ్రం సకమష్టయొనీమవపత్నొనామాయతన్వాన్ భవతి
సతో బిన్మం తా ఉత్తరతో వస్తుమేవ పునర్మామైతు త్రిగ్రంశదుత్తరశతమ్ ||132||

భద్రం తప్పీ పుణ్య భవతి తప్పీ పుణ్య భవతి॥

భద్రం కర్ణిభిః శృంగయామ దేవాః భద్రం పశ్యేమాక్షభిర్యజత్రాః
 స్మర్మరజ్ఞస్తమ్మవాగ్ంస్తమూభిః వ్యశేమ దేవహితం యదాయుః ॥ స్వస్తి న ఇన్నాల
 వృద్ధశ్రవాః స్వస్తి నః పూషా విశ్వవేదాః స్వస్తినస్తార్పేష్య అరిష్టనేమిః స్వస్తి నో
 బృహస్పతిర్థధాతు॥ ఓం శాస్త్రిః శాస్త్రిః శాస్త్రిః॥

॥పూర్ణించిను॥

॥శ్రీ కృష్ణార్థంమస్తు॥

ఓమ్.

శ్రీ కృష్ణ యజుర్వారణ్య కే ద్వీతీయః ప్రపాతకః.

సాం క్యా య త్రా హ్మా ణ మ్.

అనువాకః, 10. కాండర్షిః, స్వయంభూః.

శాన్ని పారః.

హరిః ఓమ్ ॥ నమ్మా బ్రహ్మాంజే నమో అప్తవ్యాంయే నమః పృథి-
వ్యై నము ఓమధీభ్యః । నమో వ్యాంజే నమో వ్యాంపుత్యే నమ్మా విష్ణు-
వే బృహ్మాంజే కరోమి । ఓం శాన్ని శ్శాన్ని శ్శాన్నిః.

ప్రథమాంనువాకః.

*** యిష్టిసమితిః, ***

హరిః ఓమ్ ॥ 1సత్కారై క్రేవాహ్యాం చానురాణాం చ యజ్ఞే
ప్రత్తతా వాస్తాం వయగ్గం ప్రవీర్గం లోక మేష్యమో వయ మేష్యము
ఇతి తే ఒనురా వ్యాంపుత్యై నమ్మానై వాచర నృహ్మాచర్యైఽ తప్సైవ
క్రేవా సే ఒనురా అముహ్యగ్గం సేన ప్రాపాశగ్గం సేవరాభవ సేన
ప్రవీర్గం లోకమాయ నృస్మాతేన వై యజ్ఞేన క్రేవా వ్యావీర్గం లోక-
మాయ నృపుత్యై నానురా స్పరాభావయు 2నృస్మాతో హ్మావై యజ్ఞే-
పవీతినో యజ్ఞేఽప్రపుతో ఽనుపవీతినో య తిటాప్రాహ్మాణో య-
జ్ఞేపవీత్యాధితే యజత త్రవత త్తస్మాద్యజ్ఞేపవీత్యైవాధియాత యూజయే
ద్వీతీత నా యజ్ఞస్య పుస్తత్త్యై 1అజ్ఞం వాసో వా దక్షిణాం ఉన్నపీఠు
దాశ్మణం శ్శాహు ముఘ్రరై ఉవధతే ప్రప్య మితి యజ్ఞేపవీత మేత దేవ
పిపరీతం ప్రచీనాధీతగం ప్రంపీతం మాఘుమమ్ ॥ 1 ॥

ధ్వితీమోహనవాకః.

— రస్తో గ్రహించాడమని? . —

० १రక్కంపి హ వా పురోచనవాకే తపోగ్ర మతిష్టతా-
ప్రమించి త్వరేణాపాము న్యియత తాని వర మవుణీశాంతాదితోణ్ణే కో
యోధ్యా ఇతి తా ప్రమించి రబ్రవీ ద్వోధనుధ్వ మితి తస్మాదు త్రిష్ట-
న్యోం హ తా తాని రక్కంస్యాదిత్యం యోధయ న్ని యావదస్త మ-
న్యో త్రాసి త్రా వా ఏతాని రక్కంసి గాయత్రీయా ఉథిమ న్యీతేనా-
మృసాశామ్య న్యీతి దు హవా ఏతే బ్రహ్మవాదినః పూర్వాభిముఖ-
పుష్టాయాం గాయత్రీయా ఉథిమ న్యీతా ఆప ఉథిమ న్యీ విషీవ న్యీ తా-
ఏతా ఆపో తత్త్వి భూతావ్ తాని రక్కంసి మస్మేవరుఁ క్రీప ప్రయు-
ప న్యీ ३య త్వర్మిదత్తీణం ప్రక్రమ న్యీ తేన ప్రాప్తాన మధ్యాన్యస్త్యోద్వాన-
మస్తంయ ప్ర మాదిత్య మధ్యాయ ముట్టో న్యాప్తాఽప్రాప్తా విద్వ వు-
కలం భూద్ర మశ్శు తే ఉనా వాదితోణ్ణే బ్రిష్టాతీ బ్రహ్మాన స న్యాప్తా-
ప్రేతి య ఏవం వేన ॥ ७ ॥

తృతీమోహనవాకః.

— కూర్కూడనోమమన్యో . —

० १య ద్వీనా దేవహేతువం దేవా స శ్వక్రమ వయముఅదిత్యా
స్తోస్తో న్యా ముఖ్యతరస్య రేవ మా మితి । २దేవా జీవనతామ్యా య-
త్వాయో ఉన్నతి మూదిసు । తస్మా న్యు భూమ ముఖ్యత విశ్వదేవా న్న-
జీవసః । ३బుతేన దాయివాప్యభింబుతేన త్వగం సరస్వతి । కృతాన్యుః
ప్రాప్తాయసస్తా య త్యాఖ్యాన్యత మూదిమ । ४ఇన్నాగ్ని మిత్రావరుత్రా-
సామ్రా భూతా బృహాస్పతిః । తే నో ముఖ్యమైవసస్తా య భూస్యకృత

మార్గిమి । ८ స్తుతిశగంనా ద్రుత జామిశగంనా జ్ఞానయిన శ్వగంనా ద్రుత
వా కనీయసః । అనాధృతం కైవకృతం య దేనస్తస్త త్విముస్తా జ్ఞాత-
వేదో ముముగ్రి ॥ ३ ॥

९ “య ద్వ్యాచా య న్నవనా శాహంశ్యా మూర్ధంశ్యా మష్టివ-
వాభ్యగం శ్రీతేష ర్యాదనృతం చక్కమా వయమ్ । * అగ్నిర్మాత్రస్తా
దేనస్తా ప్రముఖుతు చక్కమ యాసి దుష్టుతా । ? యేన త్రీతో
అర్థవా న్నిర్చభూత యేవ సూర్యం తమసో నిర్మమోచ । యేస్త్రో
విశ్వా అజహ్మ దరాతీ స్తోవం జ్యోతిషా జ్యోతి రానశ్శాన ఆయి ।
१० య తుసీన మప్తిత్తం + మయ్యేహయేన యుమస్య నిధిభా చరామి ।
११ తత దగ్నే అప్పుతో భవామి జీవ స్నేవ ప్రతిత త్తే దధామి ।
१२ “య న్నయి వ్రాతా, १० యదాప్తిపేతు, “ ११ యద్న నరిత్తం, १२ యదాతసా,
१३ తి క్రమామి, १४ త్రీతే దైవా, १५ ద్రివి జ్ఞాతా, १६ యదావ, १७ ఇమం
మే వరుతా, १८ తత్త్వా యామి, १९ త్వింనో అగ్నే, २० సత్వింనో అగ్నే,
२१ త్విమగ్నే అయాసి” १३—४ ॥

ముముగ్రి స్తవ చ ॥ ३ ॥

చతుర్థోఽనువాకః

— రూప్రాణహరోమపుస్తాః ॥

१ య దదీష్య ప్రుల్మా ముహం బుభూవాదిత్త నాయి సం జ్గగరజనే
భ్యః । అగ్నిర్మాత్రస్తా దిష్టో శ్చ సంవిభావా ప్రముఖుతామ్ । २ య ద్వ

* “అగ్నిర్మాత్రస్తా దేనసో గార్చితయః ప్రముఖుత క్షుమయాసి దుష్టు-
తా ।” ఇతి థా. సమ్మతః ప్రాచిషపాతః ॥

† “ ప్రతికం” ఇతి. సా. శామ్య వ్యాఖ్యాతం. క. త్రస్తాశ్చేవమేవిధ్యకే ॥

“శ్రీయం భక్త కిల్పిస్తాయ క్షోణం ప్రగ్ను ముఖజథ్మమానః । క్షేగ్రింప-
శ్ర్యాచ రాష్ట్రిభుచ్చ తాస్యవ్యవరసా వసుదత్తా మృణాని । ३క్షురం ప-
శ్రీ రాష్ట్రిభుచ్చ తిక్షలిపిపాశి యద్యమవృత్త మసుదత్త మైతత్ । నేన్న-
బుణా వృణవ ఇ త్సమానిః ఇమస్య భ్రాతే అధిరజ్జ రాయి । ‘అవ-
తే హేశ్చ, కందుత్తమ, బ్రిమం మే వరుణ, తత్త్వాయోమి, త్వంనిః
అద్యై, ९ సత్యంనిః అగ్నే । १० సంకుస్త్రో వికుసుకో నిర్బుటో య-
శ్చ నిష్పనః । ⋆ తేషాస్త ద్విత్య మనాగసా దూరా దూర మచీచ-
తక్షి ॥ నిర్విత్య మచీచతే కృతాయం నిర్బుటిం చ । తేష యోషాస్త-
ర్మమృచ్ఛతే త మస్త ప్ర సువామసి । १२ ద్వుక్ష్యగ్రం ప్రాపుత్తగ్రంసా-
శ్ర్యం ఘుణేనానుఘుణేన చ । తేషాన్యోషాస్త త్సమృచ్ఛతే త మస్త
ప్ర సువామసి । १३ సంవర్ణప్రా పయసా సం తనూభి రగన్మహిం మనస-
సగం శివేన । త్వం త్వా అత్రీ విదధాతు రామో ఉనుమారుత్తన్యో ఉ
య ద్విలిష్టమ్ ॥ ४—५ ॥

కృతాయం నిర్బుటిం ప్ర వశ్చ చ ॥ ४ ॥

పణ్పుమాటనువాకః.

..... కూడా పోస్తాముట్టా.

१ ఆయు శైప్తి విశ్వతో దధ ద్రయ మగ్ని ర్వరేణ్యః । పున సే ప్రాణ
అ యుత్తి పరా యత్కుగ్రం సువామి తే । २ ఆయుద్దా అగ్నే ప్రావిష్ట
ఇష్టాణా ఘుతప్రతీకో ఘుతయోని రేధి । ఘుతం శీత్య మధు
చార్త గవ్యం షితేవ తుత్త పుథిరముతా ద్రిమమ్ । ३ ఇమ మగ్న ఆ-

యుక్కే వర్షసే కృథి తిగ్య మోతో వరుణ నగంశిశాధి । మూతేవాస్తు
అదితే కర్త యచ్ఛ విశ్వదేవా జరదప్పి ర్యథా ఉనత్ । 4 అగ్ని ఆ-
యాగంమి మస్త ఆసువోర్జు మిమం చ నః । ఆకే బాధన్య తుచ్ఛ-
శామ్ । 5 అగ్నే వమన్యస్వాప అస్తు వర్ష పునవీర్యమ్ । దధ ద్రుయిం
మర్లు పోషమ్ ॥१॥

6 అగ్నీర్ బుఖిః పమమాత్మః చోఖ్యజన్యః పురోహితః । తమా-
మహే మవ్గయమ్ । 7 అగ్నే క్రాతా స్వర్గిసుదా న ప్రమత్తా స్వర్గ-
త్యజాతా జ్ఞతవేదో నుదన్యి । అస్తు దీదిహి పుమనా అహాత ఇచ్ఛ-
ర్త తే స్వయమ త్రిపమాథ జ్ఞదాచ్చ । 8 సమాప క్రాతా స్వర్గిసుదా న ప్రమ-
త్తా స్వర్గత్యజాతా జ్ఞతవేదో నుదన్యి । అథ నో బుహి నుమ-
న్యమానో వ్రయగ్ం స్వయమ ప్రసుదాన ప్రవత్తాన్త । 9 అగ్నే యో
క్రో ఉభితో జక్తో వృత్తో వార్తో జఘాగంసతి । తాగ్ం ప్రవిం వృత్త-
పా జ్ఞహి వస్తున్తభ్య మాధర । 10 అగ్నే యో నో ఉభిదానతి స-
మానో య క్షు నిష్ట్యః । తం వ్రయగ్ం ప్రమిథం క్రూత్వ తుభ్య
మస్తుఉపిపద్ధతుసి ॥

3 యో న క్షుక్తా దశవతో య క్షు న క్షువత్ క్షుపాత్ । ఉమాక్షు
తస్తు విముక్తు సర్వం క్రాపగ్ం సమూహతామ్ । 12 యో న ప్రమత్తో ఇ
యో రతో మర్తో ఉభిదానతి దేవాః । ఇధ్యస్వివ ప్రయతోయతో మా
తస్యచ్ఛ్యాతి కించ్చన । 13 యో మాం ద్వేషి బాతవేద్రోయం చూహం
చ్యుషి య క్షు మామ్ సర్వాగ్ం స్తా నగ్సే సందహ్మ యాగం క్రా-
పం ద్వేషి యే చ మామ్ । 14 యో అస్తుభ్య మరాతీయా ద్విక్ష

న్నో ద్వేషశ్రే జనః । నిద్రా ద్వో అస్మా ద్విప్నే ॥ శ్చ సర్వాగ్రం స్తా న్నష్టః
పూరు । १५ సగంశితం మే బ్రహ్మ సగంశితం * బ్రీరాయం అ బలమ్ ।
సగంశితం త్తత్త్రం మే ఇష్టు యస్యాహ సేస్తే పురోహితః । १६ దేహం
శ్చాహూ అతిర ముఖ్యోస్మి అథో బలమ్ । త్రీణోమ్రు బ్రహ్మాణా ఇమి-
త్రాణి సుస్నయామ్రి స్యాం అ అహమ్ । १७ † శున ర్తునః శున రాయు-
ర్తు ఆగా తుపన శ్చత్తుః శున శ్చోర్త్తం ము ఆగా తుపనః ప్రార్థణః శున
రాకూతం ము ఆగా తుపన శ్చోర్త్తం శున రాథితం ము ఆగాత్ । १८-
శ్వాసరో మే ఉద్భు ప్రస్తుపా అవభాధతాం దుర్దితాని విశ్వాపా

పోమం, దధ్యసి, పురోహిత, శ్చుత్వారి చ ॥ १ ॥

వస్తోఽనువాకః.

—శ్వాసరోమమ్రుః—

१ వై శ్వాసరాయ ప్రతివేదయూమో యదీన్మాగం సజ్జితో
దేవతాసు । స వ్రతా నాపాతా వ్యుముచ్ స్వర్యవేద స నో ముఖ్యుతు
దుర్దితా దవద్యత్ । २ వై శ్వాసరః పవయూ న్నః ప్రవిత్తై ర్య త్సజ్జర
ముఖిధావావ్ర్యాశామ్ । అనాజాన న్నస్తా యాచమాసో యదత్త్రుస్తో
అన తత్పువామి । ३ అమిం యే సుభగే త్రివి విచ్చత్తై నాము తారశే ।
ప్రేషమృతస్య యచ్ఛతా ప్రేతద్భుద్ధకమోచనమ్ । † ‘విజహీర్ష్వ్య

* “శ్రీర్ఘంయలం” ఇరి. ४. తుప్రకపాతః.

† “తునర్తునః తునరాయంర్త ఆగా తువర్తుత్తుః తువర్తోర్తుం ము ఆగాత్తునః
త్రూణః తునరాథితం ము ఆగాత్ 。” ఇరి త్రావిడపాతః.

‡ “విజహీర్ష్వ్య” ఇశ్యపి పచారాస్మీయుః కేరి కృపత్తి.

లోకా నుంచి బ్రథా న్యాయాలి బధికుంటిన్ | యోనే రిత ప్రమ్యో గ్రథి
స్వర్వా వుఫో అనుమయి | ८న ప్రజావ స్వర్మిగృథీత విద్వా పుర్ణిజాపతిః
ప్రథమజా బ్యుతస్య | అస్తుభి ర్దతుం జ్ఞరసః సరస్తా దచ్ఛివషం తస్తు
మముసంచరేమ | ९ |

१తతం తస్తు మస్వేకే అస్తుసంచరస్తి యేమం దత్తం చిత్ర్య-
మాయునవత్ | అబ్బసేవ్యేకే దదతః ప్రయచ్ఛా ద్వాతుం చేస్తు చ్ఛక్ష-
వాగ్ంస ప్రస్వర్గ ఏషామ్ | २అరథా మముసగంధేధాగం సమానం
పథా మంధా ఘ్నుతేన | య ద్వాం పూర్తం పరివిష్టం య ద్వాగ్ని
తస్తు గోత్రాయేహ జాయాపత్రి సగం రథేధామ్ | ३య ద్వారిషం
పుట్టిపీ ముత ద్వాం య న్యాతరం ప్రితరం వా జపింసిమ్ | అగ్నిర్మా
తస్తు దేసస్తో గార్హపత్ర్య ఉ న్యో సేష ద్వుర్తితా యాని చక్కామ్ |
४భూమి ర్మాతా ఉదితి రోష్మ జ్ఞనిత్రీం శ్రాతా ఉనరిషు ముఖిష్టస్త ఏనః |
ఇశ్వర్మి ర్మాతా పిత్రుయా చ్ఛుం భవాసి క్రూమి మ్రుత్యు మా వివిధి
త్తోకాత్ | ५య త్త స్వమచ్ఛ స్వమక్షత్తో మదసే విషయు రోగం
తున్వే అగ్రం సావ్యయామ్ | అక్షిష్టాక్షి ఉ రఘుతా ప్రస్వర్గే తత్తు
పశ్యేమ ప్రితరం చ పుత్రుమ్ | ६యదప్ప మద్వీన్సుతేన దేవా క్రాస్య
స్వదాస్య స్వుత వాఉకరిష్యన్ | యద్వైవానాం చతుషాయ్గో అస్తి
య దేవ కించ ప్రతిజగ్నాయాహ ముగ్ని ర్మాతస్తు దవుణం కృషాతు |
७య దవుమద్వి బహుధా వియుషం వాస్తో హిరణ్య ముత గా ముజా
మదిమ్ | య ద్వైవానాం చతుషాయ్గో అస్తి య దేవ కించ ప్రతిజ-

* “ప్రకృతుర్గంస” ఇరి. క. తుస్తకపాతక.

| “త్తోకాన్” ఇరి. థ. భాష్యమసారీపాతక.

† “రఘుతా” ఇరి. క. తుస్తకపాతక.

గ్రహ శుగ్రీ ర్షా తస్మా దశగణం కృణాతు । ¹³ *యు న్నయూ మనసా
తాతా క్రూతి మేనః కదాచన । సర్వస్తు తస్మా స్తోతో పూణి త్వగ్ ॥
హి వేత్తి యథాత్మథమ్ ॥ १० ॥

చట్టేషు పుత్రుగ్ ॥ ११ ॥

న ప్రమోదమవాక్ ॥

*** కూక్కాణవాహమప్రశ్నాణమ్. ***

० १ వాతరశనా పూవా బుధయ శ్చర్మమ్మణా క్షోర్మమ్మినో బభూత్
స్తో శ్రవయో ఒర్ధ మాయుగ్ ॥ ० స్తో నిలాయ మచర్గ్ ॥ ० స్తో ఒనువ్రవి-
శుగి కూక్కాణ్ణని తాగ్ ॥ ० స్తోమ్యస్వవిష్ట ఇచ్ఛిధయూ త్వ తపసా చ్ఛ ॥ తా-
స్వమయో ఒబ్బువ వ్యాధా నిలాయం చర్చథేతి త బుషీ నబ్బున స్న-
మో నో ఒస్తు భగవన్నో ఒస్తు న్నాప్ము కేన వ స్నపర్మా మేతి తా-
స్వమయో ఒబ్బువ వ్యవిత్ర్మం నో బుషీ యేనారైపన స్నాయ్ మేతి త
వ్రతాని సూక్తాన్యపశ్యేత్ ॥ ३ య దైవా దేహహేశవం యదదీవ్య వ్యాపా-
మహం బ్రథావాయు స్పే విశ్వతో దధ దిత్యైతై రాజ్యం జహాత
వై శాస్త్రరాయు ॥ ప్రతివేదయాను ఇత్యుపతిష్ఠత యదర్థాచీన మేనో
భ్రూణహాత్మాయూ స్తు న్నో న్నోయ్యధ్వ ఇతి ॥ త వ్రతై రజహాత్ స్తోచైవ
స్తోచైవ స్తోర్ధాదిష్మేవైతై ర్జువాయూ త్రూపతో దేవలోకా ఫసు-
శ్శుతే ॥ ११ ॥

* “యస్తే మనసా వావా క్రూరి మేనః కదాచన । సర్వస్తు స్తోతో పూణి త్వగ్ ॥
హి వేత్తి యథాత్మథమ్” ॥ ఇరి థ. భాష్యమసారీ ద్రావిడపాతః.

అప్పమోంనువాకు.

— రూప్రాణవలోమహింశుప్రాణమ్. —

० కృత్తాండ్ర ర్ఘవాయు దోష్ట ఉపూత ఇవ మన్యేత యథా.
 స్నేహో యథా భూతాప్రావ క్రేమ భవతి మో ఉమోన్ రేత స్తి-
 ఖుతి యదర్వాచీత మేనో భూణాపూతాయు స్తున్ స్వుచ్ఛతే
 १ యావ దేనో ద్రీష్మా ముపైతి దీక్షిత త్వతై స్ఫుతతి జాహాతి సంవధురం
 దీక్షితో భవతి సంవధురా దేవాత్మానం పునితే మాసం దీక్షితో భవతి
 మో మాపు స్ఫు సంవధుగ స్ఫుంవధురా దేవాత్మానం పునితే చతు-
 ర్వీగంశత్తిగం రాత్రి దీక్షితో భవతి చతుర్వీగంశతి రధుమాసా స్ఫుంవ-
 ధుర స్ఫుంవధురా దేవాత్మానం పునితే స్వాదశక్రరాత్రి దీక్షితో భవతి
 ద్వాదశక్రమాసా స్ఫుంవధుర స్ఫుంవధురా దేవాత్మానం పునితే స్వాత్రి-
 దీక్షితో భవతి మాయ్య బుతువ స్ఫుంవధుర స్ఫుంవధురా దేవాత్మానం
 పునితే १० త్రిప్రో రాత్రి దీక్షితో భవతి త్రిపదా గాయుత్రి గాయుత్రియు-
 మవాత్మానం పునితే ११ న మాగ్గం మశ్శియు స్ఫు స్త్రీయ మపెయు
 సోష్మపరాగ్నిత జగుశ్ముతాస్ఫుతా १२ త్వమో బ్రాహ్మణస్య వ్రీతం యవా-
 గూ రాజున్యప్రాయమిత్తా వైక్యస్యాధి १३ స్తోమ్య ఉష్ణధ్వర ప్రతిక్ష్వర్తితం
 బుధుయు १४ ద్వాది మన్యేతో ప్రవాయమితో వ్రీతం భూనా స్ఫుర్తా స్ఫులత
 మిత్యమప్రతయే క్రాత్తనో ఉనుపదాసాయ ॥ ర-८ ॥

సమాచారమువాకః.

— అంతయథారిధార్మాప్రాణమ్. —

అంజాల్ పూరై పుత్రీంగం స్తవస్వహరాశా సృహ్తా స్వయమ్భువ్య-
భ్యానర్వత తియమొంచిత్తున్ దృష్టి మృత్తిత్వం తాం దైవ-
త్తా మహాతిష్ఠ వ్యాఖ్య కావ్యా స్తవతిం బ్రహ్మయుష్ట మహాత్య నమాం-
మార్ స్తోనాయజ్ స్తోయదృచో ఉధ్యగీమత తాః పయ ఆమాతమో
దైవానా మభక్తమ్ ॥ యద్యచొగంమి ఘృతామాతమ్యో ॥ యదా-
మాన్మి సోమామాతమ్యో ॥ యదఫర్వీక్షిరస్తో మభ్యామాతమ్యో ॥ య-
దాబ్రిహ్యా నీతిక్షణా స్వరూపాని కల్పా న్యాధా నారాత్కగంసీ క్రైదా-
మాతమో దైవానా మభక్తమ్యో న్యాధిః తుధం ప్రాప్తమ్ మహాశ్చ స్వప-
మాతపాప్తమో దైవా స్తవమం లోకమాన్మా సృహ్తాప్రాణమ్యాయజ్ మృ-
మమో ఉచ్చో ॥ ౮-౧౩ ॥

దశమాచారమువాకః.

— పంచమాంశుభూతిధార్మాప్రాణమ్. —

ప్రశ్న వా వీతే మహయుష్ట స్పృత్తి ప్రతాయస్తే సత్తతి నంతి-
ష్టస్తే దేవయుష్టః పిత్ర్యయుష్టో భూతయుష్టో మనయ్యయుష్టో బ్రహ్మయుష్ట
ఇతి ॥ యదగ్మా ఇషాంత్యపి స్తమిధం తదైవయుష్ట స్పంతిష్ఠతే ॥ య-
తిపత్ర్యభ్య స్తవమాకరోత్యప్యవ స్తతిపత్ర్యయుష్ట స్పంతిష్ఠతే ॥ యద్యా-
శేభ్యో బలిగం మాత్తి తద్యాతయుష్ట స్పంతిష్ఠతే ॥ యదాబ్రిహ్యాస్
భ్యాం దద్యాత్తి తస్తుమయ్యయుష్ట స్పంతిష్ఠతే ॥ యదాబ్రిహ్యాయ-
మధ్యాంతికా మహాత్యించం యుష్ట స్పంతమ వా తస్మిహ్యయుష్ట స్పంతి-

పుత్రే^१ య దృఢో ఉధితై పయసః కూల్యా అస్య కిత్యా శ్ఫున్విధా అభి
వహున్ని^२ య ద్విజాగ్రంషి ఘృతస్య కూల్యా^३ య ధ్యామూని సోమ
విభ్యః పవత్తే^४ య దధరావ్యద్ధిరస్తో మధోః కూల్యా^५ య ద్విహృణ-
నీతికోనా స్పురాణాని కల్పా న్నాథా నారాశ్రగ్రంసీ ర్మేషసః కూల్యా
అస్య కిత్యా శ్ఫున్విధా అభివహున్ని^६ య దృఢో ఉధితై పయాపసుతిథి
రైవత ద్దేవాగ్ం స్తర్పయతి^७ య ద్విజాగ్రంషి ఘృతసంతిథి^८ ర్య
ధ్యామూని సోమాపసతిథి^९ ర్య దధరావ్యద్ధిరస్తో మధ్యవసతిథి^{१०} ర్య
ద్విహృణానీతికోనా స్పురాణాని కల్పా న్నాథా నారాశ్రగ్రంసీ ర్మేద-
శుతిథి రైవతద్దేవాగ్ం స్తర్పయతి^{११} త ఏసంత్రప్తా ఇయస్తూ తేజ-
స్తో వర్షసా శ్రీయా యశసా బ్రహ్మవర్షసే వాన్నాశ్చైన చ తర్వ-
యన్ని । १०-१४ ।

వకాదశోభనువాకః.

— లభ్యాయభ్రమోగ్రము శ్రాంకామ్. —

శ్రుహృతయభైన ద్యుమ్యమాణః ప్రాచ్యం ద్రిషి గ్రామూ దధ-
దిద్రిక్ష ఉద్దిచ్యాం ప్రాగుధీచ్యాం తోదిత అద్దితై దయ్యైత ఉపవీయో-
పవిత్ర్య వాస్తా వవనిజ్య త్రి రాచామే ద్వియః పరిమృజ్య ప్రకృ దుషస్పు-
త్ర్య శిర శ్చృతుష్టీ నాసిత్కే శ్రోత్రే హృదయ మూలభ్యై^१ యత్రిప్రాచా-
మత్తి తేన బుచః ప్రీతాతి య ద్వియః పరిమృజత్తి తేన యజ్ఞాగ్రంషి
య ధ్నికృ దుషస్పుర్శత్తి * తేన సామూని యధ్నియైం ప్రాణిం ప్రాదా-
ప్రోష్టత్తి య చ్ఛిర శ్చృతుష్టీ నాసిత్కే శ్రోత్రే హృదయ మూలభైతై తే-

* 'తేన సామూని యధ్నిరక్షిత్తామ్' ఇతి ప్రావిషపాశః.

నాథర్వైశ్వరో బ్రహ్మానాసిక్తసా నృత్యాని కల్పనాథా సారా.
కుగయేః ప్రీతాతి దర్శాణం తుహ దుష్టీర్మోపసం కృత్య
ప్రాజాసీన స్నాన్యాయ మధీయాత్రాపాం వా త్రష ఓషధిపాగ్రం రసా
య ద్రుర్భు సురస మేవ బ్రహ్మ కురుతే * దమ్భిణోత్కరా ప్రాణీ త్రా-
చా కృత్య సప్తవిత్తు వోమిత్రి ప్రతివద్యత ప్రతి దైవ యజ త్త-
యాగ విద్యాం ప్రత్యేయా వాగైత త్వరమ మతురం తత దైత ద్రు-
చాభ్యుక్తప్రభుచో అష్టారే పరమే వ్యోపున్ యస్మి జ్ఞేవా అధి విశ్వే
నిష్టేదుర్యస్తన్న వేద కి మృచా కరిష్యతి య ఇత్త దివ్యదు స్త ఇమే
సమాసత ఇతి 7 త్రీ సేవ ప్రాయు జ్ఞా- భూ ర్భూప స్వి రిత్యాహైత దైవ
వాచ పుత్యాయ కేవ వాచ పుత్యం తతాప్రయుష్టాం సామిత్రం
గాముత్రం త్రిరావ్యాహ శచ్చో ఉధర్షశో ఉసవానగం సప్తితా శ్రియః
ప్రస్తుతా శ్రియ మేవాప్రోత్యభో ప్రభుత్యైవ ప్రతిపదా భద్రాగ్ంసి
ప్రతివద్యతే । గాగా ॥

ద్వాదశోఽనువాకః.

ఆ అంకపురిధిబ్రహ్మామ. ఆ

1 గ్రామే మనసా స్నాన్యాయ మధీయాత్ దివా నక్తం కేశి హ
స్తోత్రమ కైచ ఆష్టాయ క్షత్రారక్ష్య ఉబల ఉత వాచాత తిష్ఠ స్వుత
ప్రశ స్వుతాసీన ఉత శయాషో ఉధియాతైవ స్నాన్యాయం తపస్యీ
పుణ్య భవతి య ఏవం విద్యా స్నాన్యాయ మధీతే 'నమో బ్రహ్మ-
డే నమో అప్స్వీగుచ్ఛే నమః పుణ్యి నమ ఓషధిభ్యః । నమో
వాచే నమో వాచస్పతయే నమో విష్ణువే బృహా తే క్రోమిగంగాయ

* 'దమ్భిణోత్కరా ప్రాణీకృత్య' ఇతి ప్రాచిదపాకః.

శ్రీకృష్ణ యజుర్వారణ్యమ్

శ్రీమోదకోఽనువాకః.

—॥ లక్ష్మిష్టాంగవిషిథ్రాప్తామ. ॥—

१ మధ్యనీనే క్రిబల మధీయాతాసా ఖలు వానైమ ఆదితోన్
య దాబ్రిష్టాం స్తోత్ర శ్రీ లేష్టివం తవతి తదేషా ఉభ్యతా ।
శ్రీత్రం దేవానా మశన్ కస్త్రం చతు ర్తితస్త్రీ వయణస్త్రీస్తేః ।
ఆప్రాయి ద్వావాపుధివీ అస్తరిక్ష్మగం సూర్య ఆత్మ జగత ససుమ జీవి
సేన వాత్మమ యజ్ఞ వెద్యః ప్రతాయతే సద్య సుంతిష్టతే తప్య ప్ర-
క్తాయ మపభూతో నమోబ్రహ్మాం ఇతి పరిధానీయూం త్రి రన్యాష్టా-
ప్రంప్రసుష్టీ శ్రుహ సేత్తి తత్తో య త్రింప దధాత్రి సా దక్కిణా ॥

८३—८४

చతుర్దశోఽనువాకః.

—॥ అనధ్యయేష్యి లక్ష్మిష్టాంగవిధామ. ॥—

१ తప్య వా త్రితస్య యజ్ఞస్త్రీ మేఘో హవిరాధం విద్య దగ్ధి
రవ్వింగ్ ప్రావి స్తోనయిత్తు ర్వమట్టారో య దవస్తుష్టుతి సో ఆను
మట్టారో ప్రాయు రాత్మ ఉమావాస్త్రీ స్విష్టుక్ ద్వి త్రివం వ్రి-
ద్వాసే మే శర్మ మతి విద్యోతమానే స్తవయ త్వయస్తుష్టుతి పవమానే
వాయూ వమావాస్త్రయాగం స్విధ్యాయ మధీతే తప వ్రవత త్రప్య-
తేతపో హి స్విధ్యాయ ఇత్యుఽత్తమం నాకగ్ రోహత్యుత్తమ స్తుమా-
నానాం భవతి యావ త్రగ్ ప్రావా భ్రమాం వితస్య ప్రార్ణాం దద
భ్రమిన్వర్గం లోకం జయతి తావ స్తం లోకం జయతి భూయాగంసం
చాత్మయ్యం చాప పున ర్ష్టాత్మయ్యం జయతి బ్రహ్మా స్నయుజ్యం
గచ్ఛతి ॥ ८४—८५ ॥

పంచదళోమవాకః.

*** అప్తాఖాసాగ్నధ్యాయాప్రధ్యానమ్. ***

१తస్య వా ప్రతిస్య యజ్ఞస్య ద్వ్య వనధ్యాయో య భాత్యాః-
శుభి ర్య దేశ స్పుమృధి రైవతాని య ప్రవం విద్వా న్నహర్తాత్ త్తుమ-
స్వుదితే ప్రజ్గం స్మిత న్నాసీత శ్చయానో ఉరస్యే గ్రమే వా యూవ-
తురస్గం స్వధ్యాయ మధీతే సర్వాన్నల్కా ఇయతి సర్వాన్నల్కా స్వధ్య-
సో ఉను సంచరతి తదేషాభ్యక్తా । २అప్తా అస్మిన్నవృత్తాః పర-
స్మిగం త్తుతీయే లోకే అప్తా స్వధ్యము । యే దేవయానా క్రత
పిత్రయాః స్వర్వా కవిః అప్తా అష్టీయేమేత్యగ్నిం వై జ్ఞతం
ప్రాప్తా జగ్రత్తాతం దైవా అపుతీభిః ప్రాప్తాత మహాభు న్నా-
వసతినాం యజ్ఞేన యజ్ఞస్య దయీకాభి రద్యుణానాం బ్రాహ్-
మైన బ్రాహ్మణస్య భద్రోభి శ్చఫసాగం స్వధ్యాయేనా పహతపాప్తా-
స్వధ్యాయో దేవవిత్రిం వా ప్రత త్తం యో ఉన్నతస్మిజత్యభాగో
శాచి భవత్యభాగో న్నాకే తదేషాభ్యక్తా । ३య స్తిత్యాజ సభావి-
దగ్గం సభాత్యం న తస్య వ్రాచ్యపి భాగో ఆ స్తి । యదీగం శ్చాప్తాత్య-
లకగ్గం శ్చాప్తి న హి శ్రీవేద సుక్తతప్య పన్నా మితి ४తస్య తస్మివ-
ధ్యాయో ఉధ్యతవ్యో యం యం క్రీతు మధీతే తేన తేనాప్తేష్టం భ-
వత్యస్మే క్రోధో రాదిత్యప్య సాయుష్యం గచ్ఛతి త దైవా ఉధ్యక్తా ।
५యే అప్తా ఇతి వా పురాణ వేసం విద్వాగంస వుభిః వదన్యదిత్య-
మైవ తే వరివద స్తి సచ్చే అగ్నిం దివీతీయం త్తుతీయం చ పూగంస మితి
६యావతీ కై వై దైవతా స్తా స్వర్వా వేత్తవిది బ్రాహ్మణే నస న్నితస్మా-
కాప్తాప్తాప్తా వేదవిష్టోధ్య క్రివేదితే నమస్కర్య నాశ్చీలం క్రిష్టయే
క్రేతా ఏవ శైవతాః శ్రీణాతి ॥ १५—१६ ॥

ప్రాణశోభనువాకః.

— అయిఖ్యయాజనాది ప్రాయశ్చిత్తమ్ —

१రిచ్యుత ఇష్ట వా వ్రిష ప్రేవ రిచ్యుతే యో యూజయతి ప్రతి వా
గ్రంథంతి యూజయతావ్ ప్రతిగ్రంథ్య వా ఉనశ్శం త్రీ స్థావ్యధ్యయం
శ్వేద మధ్యియాత २త్రిర్మాత్తం వా నావిత్తిం గాయత్రీ తున్వతిరేచ-
యతి ३వ్ర్మి దక్షిణా వర్షాంత వర్గం స్పృణాత్మ్యత్తు హి వరః ॥
గం—७०॥

సప్తదశోభనువాకః.

— అపాది అయిఖ్యయాజనాది ప్రాయశ్చిత్తమ్ —

१ద్రుహో పూ వా వ్రిష చ్ఛాగ్రంసి యో యూజయతి స యేన
యజ్ఞక్రతునూ యూజయే ధోంరణ్యంతిపుర్చేత్య శుచో ద్రేషే స్థ్వ్యధ్య-
య మైవైన మధ్యియ నామిత २త్రస్యానశనం త్రీత్తు స్థాన ముహుసద ఆన-
నగం పుత్రాయ వా గ్రుషులా ర్మన ఉషభు ధ్యుతి ధ్యువా కార్మికో పూచి
సామాధ్విర్య స్ఫ వా వ్రిష యజ్ఞః ప్రాణదత్తిణః ఉన స్తదయీణ స్ఫ-
మృధతరః ॥ గం—८८ ॥

అప్సాదశోభనువాకః.

— అవీటిప్రాయశ్చిత్తమ్ —

१క్రతిథా ఉవకీలీ ప్రవితపి २చతుర్ధీత్యాహలు ర్ఘ్రిహ్వాడినో మురు-
తః కార్మికై రిస్త్రీం బలేన బుషుస్పతిం బ్రహ్మపర్చుసేతాగ్ని మైవేత-
తేణ సర్వేణ ३త్రస్యాతాం ప్రాయశ్చిత్తిం విదాఖ్యకార సుశ్రేషః
కాశ్యపో ४యో బ్రహ్మార్యణకిరే దమాతాస్యయూగం రాత్మ్య-
ముగ్నిం ప్రాయోవసమూధాయ ద్విరాజ్యస్యస్వప్తఫూతం జహాత్తు కా-

† 'ఫీర్ట్యు' ఇం. క తుషకాతః

మావకీర్తి ఐస్తువకీర్తి ఐస్తు కామకామాయ స్వాహా కామాభిద్రు-
గ్రోఐస్తువీరిధుగ్రో ఐస్తు కామకామాయ స్వాహేత్త్వమృతం వా ఆజ్య
ముమృత మేవాత్త్వధతేత్త్వతావ ప్రయత్నాజ్ఞలిః కవాతిర్య జ్ఞాన్మి మథి
మన్రియేత్ సం మా సింఘాన్తు మురుత్ స్ఫుమిన్ర్ స్ఫుంబృహాస్పతిః సం
మా ఐను మగ్ని స్ఫుంఘతావ్యయమా త్తు బలేవ చాయుష్టవం కర్ణత్త
మేత్తి ప్రతి హస్తు మురుత్ ప్రాణ ద్వధత్తి ప్రతీత్తోఽబలం ప్రతి బృహా
స్పతి ర్భీహృత్తచసం ప్రత్త్విగ్మి రిత్తర ధురవ్వీం సర్వతను ద్వ్యాతావ
సర్వ మాయ రేత్తి ప్రతిర్భిమ స్వీయేత్ త్రిమత్తావ్యహిత్ దేవా యో-
పూత ఇవ మన్యేత్ సభ్యతం జమాయ దిత్త మథిమస్రియేత్ తుసీత
ప్రవాచిత్తాన్ మాయ రేవాత్త్వధతే 10పర్తో దశ్మిత్తా వరేషైవ వరగ్గం
స్ఫుంఘత్తావ్యత్తా హి వరః ॥ ఈ—అ॥ ॥

ఏకోనవింశోఽనువాకః ॥

*** అశ్వాప సాసమార్థి ॥. ***

భూః ప్రపద్యే భువః ప్రపద్యే స్వః ప్రపద్యే భూ ర్భుషః స్వః
ప్రపద్యే బ్రహ్మ ప్రపద్యే బ్రహ్మాశం ప్రపద్యే ఉమృతం ప్రపద్యేఉమృ-
త్తోశం ప్రపద్యే చతుర్భూలం బ్రహ్మాశం యం మృత్యు ర్భూతపశ్య-
తి తం ప్రపద్యే దేవా స్వీపద్యే దేసురం ప్రపద్యే పరీవుతో పరీవు-
త్తో బ్రహ్మా పర్త్తా ఉమం తేజస్తా కశ్యపస్వ్య 2యస్తే సమస్తచిహ్నా-
ధర్తో మూర్ఖానం బ్రిహ్మా త్తరా హను ర్భ్యాశ్చైధరా విష్ణుర్ హృద-
యగం*సంవత్సరః ప్రజనన ముఖ్యోనా శూర్ప్యపాదా వ్యలి ర్భుధ్యం మిత్రా-

* 'సంవత్సరం ప్రజనన' ఇతి ధ. భ. మైనోపలభ్యతే.

వరుణ వప్రపాదా వ్యాప్తిః పుచ్ఛస్య ప్రతమం కాణ్ణం తత్ ఇష్ట్రీపతః
ప్రజాపతి రభయం చతుర్థగం తిస వా ప్రిష దివ్య త్యాక్తవీర శ్రీశుమార్త
స్తగం తూ⁴య ప్రవం వేదాపతున ర్ముత్యుం జయతి జయతి ప్రవీర్గం
లోకం నాధ్వి ప్రమియతే నాగ్మి ప్రమియతే నాశు ప్రమి-
యతే నాశపత్యః ప్రమియతే లభ్యోన్నో భవతి⁵ధువ స్తవముసి
ధువస్య త్తేత మసి త్వం భూతాన్మా మథిపతి రసి త్వం భూతాపాగం తే-
ష్టోఽసి త్వం భూతాన్యప్రచార్యవర్తనేనమస్తే నమ స్ఫుర్యం తే నమ్మా
నమ శ్రీశుమారాయ నమః ॥ ८—७३ ॥

వింశి⁶ నువ్వాకః.

— దిగుపసానమున్మా ॥ ॥

‡ १నముః ప్రాచ్యైదిశే యాశ్చ దేవతా ప్రతస్తాయం ప్రతివస్తేయ-
తాభ్యశ్చ నమ్మా २నమో దష్టాయైద్రిశే యాశ్చ దేవతా ప్రతస్తాయం
ప్రతివస్తేయతాభ్యశ్చ నమ్మా ३నముః ప్రతీచ్యై దిశే యాశ్చ దేవతా
ప్రతస్తాయం ప్రతివస్తేయతాభ్యశ్చ నమ్మా ४నము ఉద్ధిచ్యై దిశే యాశ్చ
దేవతా ప్రతస్తాయం ప్రతివస్తేయతాభ్యశ్చ నమ్మా ५నము ఉద్ధార్యయై
దిశే యాశ్చ దేవతా ప్రతస్తాయం ప్రతివస్తేయతాభ్యశ్చ నమ్మాన-
మోఽధరాయై దిశే యాశ్చ దేవతా ప్రతస్తాయం ప్రతివస్తేయతాభ్యశ్చ
నమ్మా ६నమోఽవాఽధరాయై దిశే యాశ్చ దేవతా ప్రతస్తాయం ప్రతివస
్తేయతాభ్యశ్చ నమ్మా ७నమో గణ్యయమునయో ర్ముధ్యైయే వస్తుని-

* 'నశు ప్రమియతే నాగ్మి ప్రమియతే' ఇతి ప్రాచిడహాకః.

† 'సమాసే నమ స్ఫుర్యంతే సమః' ఇత్యేతావశే ప్రాచిడహాకః.

‡ 'సమః ప్రాచ్యై' ఇత్యుషుపాశః ప్రాచిడర్మస్యకే.

తే మే ప్రసన్నాత్మాన శ్చిరం జీవితం పద్ధయున్ని నమో గ్రాయమున-
మో ర్యానిభ్య క్ష్య నమో నమో గ్రాయమునమో ర్యానిభ్య క్ష్య
నమః ॥ 70—74 ॥

సహూ రక్తోగంశి, యద్దేవా స్నా ప్రవర్త, యవదీవ్యనుఖ్యాతశా, 22
యుష్టే చతు శ్రీగంశ, దైవ్యావ్యవరాయ వద్వీగంశి, రావ్యతరశనా హ,
కూత్స్తులై, రుజ్మా హ, పంప, బ్రహ్మ యుష్టేన, గ్రామే, మధ్యనినే, తస్య
వై మేసు, తస్య వై ద్వా, రిచ్యతే, దుహేహ, కత్తిధా ఎవకీర్తి, భూ,
ర్షముః ప్రాచ్యై విగంశతిః ॥ 70 ॥

సహూ, బ్రహ్మయుష్టేన విగంశతిః ॥ 70 ॥

ద్రువిడపాతన్తు—సహూ, రక్తోగంశి, యద్దేవా, యవదీవ్య,
నాసుయుష్టే, వైశ్వావ్యవరాయ, వాతరశనాహ, కూత్స్తులై, రుజ్మా హ, ప-
థ్మి, బ్రహ్మయుష్టేన, గ్రామే, మధ్యనినే, తస్య వై మేసు, తస్య వై
ద్వా, రిచ్యతే, దుహేహ, కత్తిధా—నకీర్తి, భూ, రే త్రావ్యవిగంశతిః ॥ 70 ॥

సహూ, వాతరశనా, దుహేహ, త్రమోవిగంశతిః ॥ 70 ॥ ఇతి.

సహూ వాతరశనా దుహేహ చతుర్వీగంశతిః ॥ 70 ॥ ఇతి ఆనందా
శ్రమమద్రిత గ్రంథపాతకః

అథశాస్త్రిః.

ఓమ్॥ నమో బ్రహ్మా నమో అస్తవ్యాఖ్యై నమః పృథివై శ్రీ
సహు ఓమధీభ్యః । నమో శాచే నమో శాచస్పతియై నమో విష్ణువే
భృత్యతే కరోమి ॥ ఓం శాస్త్రి శాస్త్రి శాస్త్రి శాస్త్రి ॥

హరిః ఓమ్, శ్రీ కృష్ణార్పణమసు.

త్తే త్తీరీయారణ్యకే ద్వితీయః ప్రపాతక స్నమాపుః.